

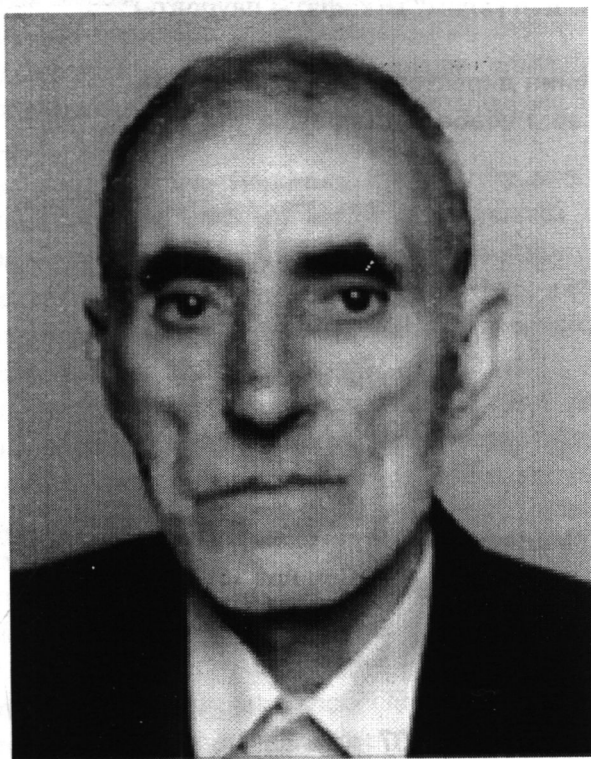
Исхаг Аврам

**СЕЧИЛМИШ ШЕИРЛЭР,
КҮЛМЭЧЭЛЭР,
КӨЗ, ЛУХУ, ЛОЗМАЛАР**

Tanjung
Harau gain.

01/03 2018.

Исхаг Аврам

**СЕЧИЛМИШ ШЕИРЛЭР,
КҮЛМӨЧӨЛӨР,
КӨЗ, ЈУХУ, ЈОЗМАЛАР**

Редактор: Назим Һүсейнли,
“Гызыл гәләм” мұкафаты лауреаты

Мәтбәәнин директору: Дилгәм Јусифов
Дизајнер: Рүбәбә Мустафајева

Исһаг Аврам
“СЕЧИЛМИШ ШЕИРЛӘР,
КҮЛМӘЧӘЛӘР,
КӨЗ, ЈУХУ, ЈОЗМАЛАР”

“Минкәчевир Полиграфија Мүәссисәси” ММЧ
Сәһифә 150

М 15708-75-197
М-07.2017

© *Исһаг Аврам. 2017*

Минкәчевир – 2017

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

МҮӘЛЛИФ НАГТЫНДА

Исаг Аврам 1936-чы илдә Азәрбајҗанын күллү-чичәкли күшәләриндән бири Варташен (индики Оғуз) рауонунда чобан аиләсиндә (әслән уәһуди аиләсиндә) анадан олмушдур. Дәрд ушаг атасыдыр:-ики оғлан, ики гыз. Әвладларынын һамысы зијалыдыр.

Исаг Аврам Кәнчә Педагожи Институтуну әла вә јажшы гижмәтләрлә битириб. 4-5 ил кәндләрдә мӯәллим ишләмиш, сонра Оғуз шәһәриндә мӯәллим, филмотека мүдири, методист, мектәб директору, "Оғуз јурду" гәзетиндә мүхбир, шәбә мүдири вәзифәләриндә чалышмышдыр. Онун шакирдләриндән бир нечә профессор, онларла алим-академик јетишмишдир.

Ишләдији мүддәттә әдәбијата-шеирә һәвәс кәстәрмиш, гәзет вә јурналларда бир нечә мәгаләси чар олунмушдур. Даһа сонра кичик һәчмли шеирләр јазмаға башламышдыр. О, гәләмини тәмсил јазмагда сынамыш вә бир нечә-индијәдәк тохунулмамыш мөвзуларда тәмсилләр јазмышдыр. Онун тәмсилләриндә хејрхаһлыг, мөвзу тәмизлији вә сәрраст һәдәф өзүнү чох тез бүрүзә верир. Бундан башга раст кәлдиуи вә көрдүјү (инсанларын бир-биринә мүнәсибәтиндә) бәзи һадисәләри өз тәмсилләриндә кәскин һәдәф етмишдир.

Бәзи тәмсилләриндә рәгәмләр данышыр, бели әуилмиш рәгәмләр јалтаг кими, "1" (ваһид) рәгәми исә дүз-дик олдуғу үчүн үстүн мөвгедә дурур. О, гәләмини (шеирлә јазылмыш) кичик һекајәләр јазмагла сынамыш, бу јазыларда да уғурлу нәтичә әлдә етмишдир. Онун кичик һекауә вә кичик роема шәклиндә јазылмыш шеирләри охунағлы вә һикмәтли сөзләрлә халга чатдырылыр.

1997-чи илдән башлајараг аилә үзвләри бир нечә гоһум аиләләрлә ахын шәклиндә Исраилә көчүбләр. Әзү исә чох кеч (11 ил сонра сәһһәти илә бағлы) Исраилә көчмүш, лакин вәтән

Һәсрәти илә җазыб-җарадыр. Исраилдә олдуғу мүддәттә көрдүкләриндән җәһуди дилиндә җаздығы - “Чи винирүм, чи корһо әуи хори бәбәһо” адлы шеири Исраил әһалисинин күндәлик һәуатына һәср олунмушдур.

Даһа сонра гәләмини гәзәл җазмагда сынамыш, “Гәзәлә охшар”, “Дедиләр”, “Әмрүмү гәјтар кери”, “Дан улдузу, бир дә мән”, “Әмүрлүк гәм чәкәрәм, бир даһа хошһал олмарам” кими гәзәлләри үрәуинин сәси-сөзү илә җазылмышдыр.

Нәһәјәт, онун “Гочалығын фачиәси” адлы (кичик роема шәклиндә) шеири чох дүшүндүрүчү вә тохунулмамыш бир мөвзуда җазылмыш, садә сөзләрлә охучуја чатдырылыр.

Исхаг Аврамын җаздығы, топладығы ләтифәләр дә марағлыдыр.

Охучу күтләсинин шеирләрин тәсири-үслубу барәдә җахшы рәји мүәллиф үчүн мүкафат сајыла биләр.

Исхаг «Килејли»нин јени китабында верилмиш шеирләри, күлмәчәләри, көз, јуху јозмаларыны охумағы мәсләһәт көрүрүк.

Онун ләгәбләри шеирләрин мәнәсына көрә мүхтәлифдир, лакин «Килејли» ләгәбини өзүнә ујғун ләгәб һесаб едир.

2010-чу илдә чап олунмуш “Ешитдикләрим, көрдүкләрим, дүшүндүкләрим”, 2016-чы илдә чап олунмуш “Дин тарихиндән сәтирләр” китабларынын мүәллифи Исхаг Аврамын 3-чү китабы охучуларә төгдим олунур.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

ӨЗ ДУШҮНЧӨЛӨРИМ

♦ Бәхт инсанларын дүшүнчәси, ағлы, бачарығы вә габилијјәтиндән асылы олмајан бир мәфһумдур. Бу гијмәтли (бир) анлајыша, ахмаг, сәфеһ вә вејил адамларда даһа чох раст кәлмәк олар.

♦ Инсан гәлби гејри-ади әлифба илә јазылмыш кизли бир китабдыр. Әкәр сән бу китабы охумаг истәсән, ачарыны өз гәлбиндә ахтар.

♦ Китабын һашијәләриндә јазылмыш јазылар, кәзәл бир кәлинин гулағындакы гызыл сырғалара бәнзәјир.

♦ Дүнјада ән кәзәл нәмәт тәвәзәкарлыгдыр ки, инсанлар онун гәдрини һеч заман билмәмишләр.

♦ Етираф һәјатын күзкүсүдур. Чох тәәссүф ки, инсанларын әксәријјәти етираф етмәји бачармыр.

♦ Дүз адам ағ парча кими,
О, ләкәни тез кәтүрәр.
Әјри исә гара мәхмәр кими,
һамар-сығал кәрүнәр.

♦ Истәсән оласан сағлам, гүввәтли,
Хош ол баһар кими, хош тәбиәтли.
Гышын сәртлијјиндән кам алмаз инсан,
Пајыз тәк барлы ол, ол сәхавәтли.

Исһаг «Килејли»

**РЭГӨМЛЭРИН ДИЛИЛЭ
Сыфырын ловгалыгы**

Сыфыр көрдү ваһиди, сорду көјфини һәмән,
-“Нечә варсан? Нечәсэн?
Янына көләчөјәм, билирсэн дә кимәм мән?”
Силкөләди бармағын, күләрәк һәдәләди:
-«Чох сөзләр ешитмишәм, чох ишләр көрмүсэн сән.
Гижмәтин нәдир сәнин? Елә «1»-дә галмысан.
Бәдәнин чубуг кими, бурнун да ки, лап ијрәнч,
Ајаг үстә назилиб, төклијиндән јанмысан.
Янына көлсәм әкәр, гижмәтин «10»-а галхар.
Бирликдә јашајарыг, гөлбин дә чичөк ачар.»
Һеј данышыр, данышыр сыфыр бирә («1»-ә) јанашыр,
Өзүнү өјдүкчә о билмир ки, сыфырлашыр.
Ваһид күлүмсәјирди ешитдикчә бунлары,
Деди: «Гижмәтим бирдир, ајрылсам да мән «10»-дан,
Амма сәнин гижмәтин, артыг дејил сыфырдан.”

**Исчаз «Чылыз»,
Оғуз, 2001**

ТӘМСИЛЛӘР

Бүлбүл вә Гызылгуш

Бүлбүл гәфәсдәдир, гәмлидир сәси,
Ону душтаг етмиш, ширин ләһчәси.
Күлүн һәсрәтилә охујур нәгмә,
Көнлү кәдәрлидир, шән дејил сәси.
Гызылгуш овлајыр, ов дағда-дашда,
Јерини етмишдир, шүбһәсиз ширин.
Әт јејир, бәсләнир сарајда башда,
Агилләр мат галыр, дүшүнүр дәрин.

Гызылкүл вә кағыз күл

Гызылкүлү көрәркән кағыз күл сөјләјирди:
-«Мәнәм күлләрин шаһы, һәр рәнким вар дејирди.
Сәнин кими бүрүшүб, ики күндә солмурам.
Мәнә рәнк јахсалар, сахлајырам дејирди».
Гызылкүл утандығындан, гызарды лап јанағы,
Јенә әтир сачырды, солмушса да јарпағы:
-«Гүррәләнмә сахта күл, ај кағызлар јығнағы,
Әтирин јох, ширән јох, кәрәксизсән» - дејирди.

Исһаг «Мүч-Мүч», Оғуз, 2008

Алаг отунун фәхри

Күлләри, чичәкләри гохлајараг алдылар,
Алаг отујла ону, дәстәјә бағладылар.
Күлүн әтрин дујанлар, күл гәдрини биләнләр,
Тезчә солмасын дејә, габда суја салдылар.

Чичәкләрин ијиндән, хошһал олду алаг от,
Одур ки, өјүнәрәк, -«Сөјләди мән дә варам,
Күлләри-чичәкләри, дәстәјә мән бағларам.»

Күл досту чох марагла сорушду: -«Нөдөн?
Һансы бөжүк ишинлө, өјүнүрсән ахы сән,
Сәни мәнә баглајан, әтирим-тәрәвәтимдир,
Күл габында, әлләрдә сәнсиз дестәјәм мән.»

Оғуз, 2001

Надан мүнәччим

Мүнәччим бахырды, көјләрә һәр ан,
Улдузлар елминдән дәм вуруп надан.
Көјү сөјр едәрәк, дүшүр сараја,
Бөјүк бир чахнашма салыр араја.

Улдуз партлајачаг сарај янында,
Шаһ төләф олачаг, тахты-тачында.
Шаһа тәдбир көрмөк тапшырырды о,
Ки, артсын һөрмәти шаһ сарајында.

Дөндү евә, севинирди заваллы,
Фикирли-зикирли, башы һавалы,
Көрдү арвадыны јад бир чаһиллә.
Дөјдү һәм башыны, һәм дә гавалы.
Ешитчәк бир агил сөјләди, надан!,
Өјрәндин көјләрин једди гатыны,
Өјрәнә билмәдин, јахын дүнјаны.

Оғуз, 2008-2009

Аһәнкин гануну (Аһәнк гануну)

Аһәнк ганун верди, өз-өзүнүн сәриндән,
Деди: «Мән бу гануну өјрәнмишәм дәриндән
Әјаләтдә һеч кимсә поза билмәз бу иши,
Позарларса, башыны гопарарам јериндән.»

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Елан верди һәр јерә, чар ејләди чаһана,
Билмәди ки, нејләсин, нә кәтирсин бәһанә.
Гүрурундан дәнмәјиб, дајанырды шәһанә,
Каһ чығырыр, каһ јатыр, кәмәр дүшүр белиндән.

Кәмәрини баглайыб, вүчудуну дүзәлдир,
Чүмләсини сөјләјир, Аһәнкини нејләјир?
Өзү зара кәлибдир, Аһәнкин әлиндән.
Чоху нејран галыбдыр, бу ки, чөфөнк сөјләјир!,
Табе олмады өзү, ганун дүшдү дилиндән.

Огуз, 1998

ЛОВҒА ТОЈУГ (вә ја јахшы чаваб)

Тојуг көрүб хорuzu, истәди өјсүн өзүн:
-«Бу чүчәләр мәнимдир, көр нечә охшар мәнә,
Лөләкләри гырмызы, чил-чилдир мән төк фәрә.
Ај бинамус баш хоруз, нејләмисән сән өзүн?
Сәнсиз дө јумуртларам, буну анла бир кәрә.»

Хоруз деди:-«Ај балам, кимдир алан баланы?
Баланы вермишәм, сән төк чил-чил фәрәјә.
Јумуртана чан вериб, мән јашатдым онлары,
Сәнә галсајды өкөр, затсыз јумуртлајардын,
Алтындакы фалларын, тулланарды дәрәјә.»

«Хоруздимдик»,
Исраил, 2009

ДАШ «СЫНДЫРАН» ШҮШӨ

(Чыхылмаз везијјәтдә өзүнә гәсд едәнләрә)

Бир күн шүшәни чағырды Кәрпич,
-«Бу нәдир, дашы вурмусан»-сөjlәди Кәрпич.
«Нә иди нөгсаны бичарә дашын?
Етмисән башыны сәд пара дашын.
Нә олсун о, дашдыр, гәлби дә дашдыр,
Бир зәрбә илә етмисән сәд пара башын.»
Бир анда гурулду «бөјүк мөһкәмә»,
Шүшәни ортаја чәкди мөһкәмә.
Кирәмит сағында, Кәрпич солунда,
Көмәји јох иди онун салонда.
Сүбут етмәк үчүн, күманы јохдур,
Дашын Кирәмит тәк шаһиди чохдур.
Даша чыргды өзүн, ејләди чилик-чилики,
Даш сындыра билмәрәм, анлајын бир дәфәлик.

Исхаг «Шүшәгәлб», Оғуз, 1966

АСПИРАНТ ЧАГГАЛ

Чаггал узун-узады, мәрүзә сөjlәјирди:
-«Тәзә мөһсул тапмышам, дадлыды-ләззәтлиди.
Бөјүк бир кәшф ачмышам, аспирантам»-дејирди,
Амма өзү һәр ахшам, тојуг-чүчә јејирди.

Исхаг «Тојуг димдик», 1982

МӘРҮЗӘЧИ

Мәрүзәчи арағы, һәм чахыры писләди,
Какаону-кофени, мөһкәмчә тәрифләди.
Фасилә заманы о ичди араг-чахыры,
Какаону-кофени, о јана итәләди.

«Кефли», Оғуз, 1982

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

КҮЛӨ ТӨНӨ ВУРАН БҮЛБҮЛ

Бүлбүл вөфалыгындан өјүнөрөк дејирди,
Күлү вөфасыз сајыб, һамыја сөјләјирди:
-«Чик, чик, чик-чик едәрәм, нәғмәкар бүлбүләм мән,
Чохлу күлә гонарам, адәтимдир» -дејирди.

Күл ешитди бу сөзү, лап гызарды јанағы,
Бүлбүлү гаршылады, билдүи әзиз, гонағы.
Сорушду һарда идин, дарыхдым ахы сәнсиз,
Де бир кимдән өјрәндин, достуну сајмамағы?!

Бүлбүл чәһ-чәһ вурараг, лап јахында отурду,
Күлүн вөфасызлыгындан, күлә төнө вурурду.
«Вөфасызам, дејир бүлбүл» - дејерөк, утанды күл,
Јүз чичәјә гонса да, вөфалы галды бүлбүл.

«Мәәттәл», Оғуз, 2001

КҮЧ АЛАРДЫН ЈЕРИНДӨН

Гоз гарғанын ағзында учан заман һавада,
Деди: -«Мөндән хошбәхти, көрән вармы дүнјада?»
Истәди һамы көрсүн, гүррөләнсин заваллы,
Архаланыб гарғаја нечө сүзүр һавада.

Гарға гозу сахлајыр, көзләри һеј јердәди,
Даш ахтарыр көзләри, онун јеми әлдәди.
Бурахды гарға гозу, даша чырпды јемини,
Гоз да сағ галмагындан там үзду әлини.

Торпаг гаты сөjlөди: -«А гоз, гүррөлиjиндөн,
Гарга көрсүн деjө, диjирлөндин төпөдөн.
Чырпылыб, овхаландын, ахыр ки, дашлара сөн,
Галсаjдын көк атардын, күч алардын jериндөн.»

1980-1990

АЛМА ВӨ ТҮНД СОҒАН

Бир алма, бир күн көрдү соғаны,
Деди:-«Ниjө өл чөкмирсән бу түндлүjүндөн?
Көрүрсән нечө дө ширинлиjимдөн,
Өлдө кездириләр, таjым көр һаны?»

Көзирәм евбөөв мән хончаларда,
Гөдрим, гиjмөтим вар, гышда, баһарда.
Севир мөни чоху, лап гочалар да,
Сүфрөнин бөзөjи, мөчлисин чаны.»

Соған һеjран-һеjран бахырды она,
Гырмызы jанаглынын шылтаглыгына.
Деди:-«Сәнсиз мөчлисләр чох көрмүшәм мән,
Амма раст көлмөзсән, мәнсиз газана.

Мөним түндлүjүмү, еjб билән чаван,
Мөним түндлүjүмдүр, хөрөjө дөрман.
Мөним jерим даим, гаjнар газандыр,
Хонча jерим деjил, еj хөчил надан!»

«Ачыдил», иjул, 1968

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

НӘЗИР ЈЫҒАН ТҮЛКҮ (Түлкү һәчдән кәлир)

Түлкү бахырды һинә, көзүчү да фәрәјә,
Нејләсин ки, фәрәни, тәк кәтирсин дәрәјә.
Деди: -«Ај хоруз банчы! Бу ил дә, кәлди-кетди,
Нәдән бу ил јенә сән, пај вермәдин түлкүјә?»

Кечә-күндүз бу һинин кешижини чәкмишәм,
Нечә дәрә чаггалы лап һиндән һүркүтмүшәм.
Тагәтим јох дајанмаға, мән енирәм дәрәјә,
Саваб ејлә бир нәзир, вер кәтирсин фәрәјә.»

Хоруз деди: -«Ај түлкү, кәл дил төкмә сән мәнә,
Кечән илки сәркүзәштин, ишин бәллидир мәнә.
Дүнән Чаггал кәлмишди, хејли чәнә дөјдү о,
Сәнин дедикләрини, сәндән сөјләди мәнә.

Фәрә танымајыр һеч дәрә нәди, дүз нәди?
Һиндән чөлә чыхмајыр, түлкү сифәт, үз нәди?
Чаггалын пајын верди, јола салды көпәкләр,
Инди кәлиб, көпәкләр, сәнә дә бир пај верәр.
Тазыны сәсләјәрәм, кәлиб сәни кәтүрсүн,
Сәнлә гол-бојун олуб, дәрәјәдәк өтүрсүн.»

«Сәрвахт», Оғуз, 2002

КҮЛҮН ГАРҒАЈА БӘНДИ

Бүлбүл күлә һәсрәтди, күлү бундан хәбәрсиз,
Бүлбүл фәған ејләјир, күлүр гарға шәрәфсиз.
Күлүн адәтидир ки, мејл ејләјәр ишыға,
Зүлмәт күлү гучаглар, күндүз ондан хәбәрсиз.

Гарға күлә гонубдур, бүлбүл фәған ејләјир,
Гарғаја дајаг олан, күл будағы! сөјләјир:
-«Тәр чичәк дејиләм мән, сечим ону Бүлбүлдән,
Гарғаны да сахларам, ловға-ловға сөјләјир.»

Гарға ешитди буну, етдији тәрифләри,
Амма көзү јердәди, һеј сүзүрдү јерләри.
Отуруб күл будагда, леш ахтарыр көзләри,
Фәрги јохдур онунчүн, гуруду, јашды јери.

Гарға күлә гонубду, һөрдән гар-гар ејләјир:
-«Бүлбүлдән һәјим әскик, өзүнү тәрифләјир.
Маһнылар да гошарам, сәсим бүлбүлдән һезин,
Бүлбүл кимди? Наһагдан, о, наггалты! ејләјир.»

Гарға күлә гонубдур, гарға күлү һејләјир?
Һөрдән гүррәләһәрәк өз-өзүнә сөјләјир:
-«Ајағым өјрәшмәјиб, бу тиканлы коллара,
Будаг чүрүк дө олса, көр о һара, бу һара?»

Учду гарға узаға, гонду чүрүк будаға,
Бүлбүл фәған ејләјир, көр о, нәләр сөјләјир:
-«Еј вәфасыз күл будаг, чәкдин синәмә сән дағ,
Гарғаны әзизләдин, билмирдинми гачачаг?
Гисмәтидир гарғанын, леш вә чүрүмүш будаг.»

Исхаг «Килејли»,

1978-1990

ПӘРДӨНИН БАЈРАГЛА БӘНСИ

Бајрағы көрәркән салланды јерә пәрдә,
Деди: -«Мөләк тәбиәтли хисләт вар мөндә.
Архамда сирр сөјләјир, нөвазиш едирләр мәнә,
Чүнки архам көјдәдир, бәнөвшә башым јердә.

Чәкилмәсәм мән әкәр, бил ки, ачылмаз сәһәр,
Етибарым вар мөним, инанырлар мәнә чох.
Нечә үркәк чејраны бәрәјә кәтирмишәм,
Архамда ыгылдашыб, һәдәф нишан етмишәм».

Бәнөвшә башлы пәрдә каһ бојнуну бурараг:
-«Вурушда нә газанмысан, лүт галмысан, ај бајраг,
Палтарын дешик-дешик, рәнкин дә лап ағаппаг.»
Вурушда өлмөмишди, тәнәдән өлдү бајраг.

Деди: -«Билирәм архан көјдә, башын јердәдир сәнин,
Салланмағы һүнәр билдин, будур сәнин хисләтин.
Мөним башым көјләрдә, бәдәним бир дүз дајаг,
Дөјүшдә јери јүксәк, икид сајылыр бајраг.

Һәр јетәнә баш әјдин, әјилдин јерә гәдәр,
Тамам јерә кирәрсән, аз да әјилсән әкәр.
Бир аз ар ејлә, балам, чох галдырма көвдәни,
Арха ипин гырылса, башын јери сүпүрәр.»

Оғуз, 2000

ЖУМОРИСТИК ШЕИРЛӨР
(Көлининдөн наразы гајнанаја)

Көлинуву назла сән,
Аралары сазла сән,
Сөз-сөһбөт баш верөндө,
Данлама һеч, јагла сән.

Көлин евин дирәји,
Көлин евин бәзәји,
Оғлува гој хош олсун,
Одур ана кәрәји.

Гајнана көлин олмаз,
Гајнана дәрдсиз олмаз.
Көлин-көлин оларса,
О евдә сөз-без олмаз.

Ај гајнана, гајнана,
Чөкил дур, сән бир јана.
Көлинуву тумарла,
Ол она сән, һәм ана.

Исхаг Гочаһал, Оғуз, 2007

ИКИ ЛҮТҮН СӨҢБӨТИ

Ики лүт бирләшөрөк, дајандылар күчөдә,
Фикирләшиб ујдулар, чибиндә вар бөлкө дә.
Әдә тез ол, кәл бура, кәл јаныма-јахына,
Тамам бөјним харабды, тез ол төк финчаныма.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Икинчи лүт фырладыр, тез чыхарыр чибини:
-«Чибимдә һеч нә јохдур» -лап кәстәрир дибини.
Мәним чоһдан түкәниб нечә күндү ифтарым,
Инди көрүсән өзүн, титрәк дүшүб чаныма.

Бәс нә едәк биз бу күн, һәлә јардым узагдыр,
Чибә кирмәк, диләнмәк, ах! бизә јасагдыр.
Үмид галыб достлара, онлар да үз дөндәриб,
Амма даһа кетмәрәм «достларымын» јанына.

Бәс нә едәк, а гардаш, бәс нә едәк, инди биз?
«Достлар» да үз дөндәриб, тамам галдыг чарәсиз.
Белә кетсә, бурада, бу мүгәддәс мөкәнда,
Галдыг пулсуз-парасыз, Аллаһын аманында.

Сөһбәти фырлатдылар, дөрдә-гәмә батдылар,
Бир-бирини дартдылар, кимәсә өл ачдылар,
Дост-танышын һамысыны бир-биринә гатдылар,
Каһ да елә атдылар, каһ күчәдә јатдылар.

Там бәдкүман јатдылар, ојандылар тапдылар,
Парталдан пүшк атдылар, палтарыны сатдылар,
Јахшы-јаван тапдылар, амма лүт галсалар да
«мәтләбинә чатдылар».

Исһаг «Лупакөз», 2011

ИМАН АПАРЫР

Пүнһан галды бу сирр, нәдән билмирәм,
Сөһәр-ахшам касыб әнам апарыр.
Варлы һачы гамарлајыр дүнјаны,
Касыб әсир-тәләсир, әлиндә Гуран апарыр.

Кимиси Аллаһ ешгинә намаз гылыр беш рүкәт,
Һәччә кедән Гарабала Аллаһа иман апарыр.
«Намаз гылан» Нәрбала чибиндә финчан апарыр,
Ашкарда мөмин бәндә, кизличә калан апарыр.

Дәрдли кедир мәсчидә, үстүндә «дуасы» вар,
Ки сағалсын дәрдрәри, фикриндә дәрман апарыр.
Өлүр, чатмыр мурадына азча мүәммасы вар,
Варлы сүрүр дөвранын, күнү фираван апарыр.

Мөмин, кафир бәндәләр сечилмәјир заһирдә,
Кафир диндән баш кедир, мөминә вермир аман.
Мөмин сусур, кафирсә, «пејгәмбәрди» һазырда,
(Оруч тутур заһирдә, көзләмәјир Рамазан)
Фөвта вермәз фүрсәти, куја ки, Шабан апарыр.

Исхаг «Бабы», Оғуз, 2001

АЧКӨЗ ТАЧИР

Бир тачирлә бир ашыг жола дүшдү бир заман,
Тачирин чохлу пулу, ашыгын сазы варды.
Тачир дејир пулундан, ашыға вермир аман:
-«Филан јердә, филан шеј, филан јердә ханиман.»
Кечә-күндүз чалышыр, дојмајырды һеч көзү.
Данышды-һәддин ашды, чалады сөзү-сөзә:
-Јығдығымы јесәм мән, әсрләр бәсдир мәнә,
Амма кәрәк һамыдан, үстүн десинләр мәнә.
Башында гада варды, дујмајырды һеч өзү,
Кечәләр гаранлыгда да көрмәјирди көз-көзү.
Ашыг деди: -«Динчәләк, көзләјәк биз күндүзү.»
-Динчәләк нәдир, балам, пулу ким верәр бизә?
Јарашармы динчәләк, һеч тачир нәслимизә,
Лап истәди ашыгдан, пула алсын сазыны.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Ашыг тумарлајараг, өз сәдәfli сазыны,
Деди: -«Нәјинә көрәк, сән ки, ашыг дејилсән?
Өзкә әлдә чалмаз о, чәкәммәзсән назыны.»
Елә бу дәм пусгудан чыхды ики пәһләван:
-«Чыхарын нәјиниз вар, јохса төкәчәјик ган.
Пулун вермәди тачир, олду пулуна гурбан.
Ашыг верди сазыны:-«Оланым будур инан.»
Ашыға сөјләдиләр, ашыгсанса, чал көрүм.
Ашыг чалды јаныглы, һамы галмышды һејран.
Она хәләт вердиләр, гајтардылар сазыны.
Алмады, еһсан әтди олан галан варыны.
Јадына дүшдү онун, тачирин лап сон сөзү.
(Ашығын сазындајды, тамаһкарын нәфс-көзү)
-Аллаһ бағышлајајды каш, бу «рәһмәтлик» ач көзү.

Исһар «Вай-вай», Оғуз, 2000

МӘНИ ЛӘКӘЛИ КӨРҮР, ЛӘКӘЛИ КҮЗКҮН СӘНИН

Ағ тез ләкә көтүрүр, пешманды ағлығындан,
Амма даһа нејләсин, о, ағды варлығындан.
Гүрурлу хисләти вар, чүнки ағды кечмиши,
Дүшсә ләкә чанына, галмаз о ағлығындан.

Дүз адам ағ парча төк, тезчә ләкә көтүрәр,
Көтүрдүјү ләкәни астарына (үрәјинә) өтүрәр.
Гара тоз-поз ичиндә, көрүнмәјир дахили,
Харичдән мөхмәр кими, јумшаг һамар көрүнәр.

Аға мөкрлик едир, гара мөкрли парча:
-«Мәни дүшүндүрүр бу, нәјә көрә һәр заман,

Һеч бир рәнки олмајан, нәдир ки, чылыз парча?
Тојларда, һәм јасларда, кејдирирләр ағ-бөјаз.»

Ағ дилә кәлиб, деди: -«Билмәјирсән бөјәм сән,
Дөјөрим чох јүксәкдир, рәнким дә ки, ағ-бөјаз,
Ағ рәнким дәф ејләјир һәр бир бәди биләсән.
Јарыјыб хејрә-шәрә, ишләнмөјир чох да аз.

Сән еј сығаллы гара, гүррәләнмә сән јаман,
Ичин чох мәкрлидир, чөлүнсә, сығал сәнин.
Мәндә ләкә олса да, олмаса да һәр заман,
Мәни ләкәли көрүр, ләкәли күзкүн сәнин.»

Исхаг «Чылыз», Оғуз, 2008

МӘН БУРДА ОЛМАЈАНДА

Шириндир һөјатын һәр дөгигәси, сааты,
Ачылы күнләри дә, севинчи, тој-бүсаты.
Дејин, күлүн, данышын мән бурда олмајанда,
Күлүшмәкдән јарышын, мән бурда олмајанда.

Ғоһум-гардаш јад олуб, һәрләнирләр јанымча,
Фүрсәт тапыб, данышыр, бәд сөзләри далымча.
Танымышам сизи мән, танымадыз сиз мәни,
Үзә бахын алышын, мән бурда олмајанда.

Көзүмдәки кәдәри, ашкар дејә билмирәм,
Зәдәләниб сол көзүм, јахшы көрә билмирәм.
Ачы күлүш-пис бахыш вәрдиш олуб сизләрә,
Төбәссүмлә күлмөјин, мән бурда олмајанда.

Исхаг «Һалсыз», Израил, 2010

ОЛМАЗ СӨЗҮН КӘСӘРИ

Касыб алим дә олса,
Сөзү сајылмаз һеч вахт.
Алчағын пулу варса,
Она һазырдыр тач-тахт.

Пуллудурса, бир инсан,
«Һөрмәтли» олар надан.
Парасы аз-чиби бош,
Сәрсәри сајылыр инан.

Пулун варса, үрјанлар,
Гуллуғунда дурарлар.
Әкәр көзләрин јумсан,
Көзләрини гапарлар.

Сөнин көр пулун варса,
Достларын чох олачаг.
Әкәр јохдурса, азса,
Достлуғу да даначаг.

Әкәр симич варлыса,
Хәрчләмәз һагг јолунда.
Касыб пәһләван да олса,
Күчү олмаз голунда.

Варлы ағач әкәрсә,
Ағач бар верәчәкдир.
Бәхтсиз тахыл сәпәрсә,
Гыш гураг кәләчәкдир.

Касыб дүз сөз дә десә,
Олмаз онун кәсәри.
Сөзү ширин дә олса,
Сајарлар мар зәһәри.

Исхаг «Ачыдил», Израил, 2013

ИТ ҺҮРӘР, КАРВАН КЕЧӘР

Аталар демишләр, ит һүрәр, карван кечәр,
Бу сөзү дәрк едәнләр, бәд ишләрдән јан кечәр.
Бәзән итләр һүрүрләр, һеч карван да кечмәсә,
Ит-итлијин билдирәр, амма ки, карван кечәр.

Мән карван чох көрмүшәм, Ағ дәвә чох кинлидир,
О дәвәләр ичиндә бәләдчи тәдбирлидир.
Итдән күчүк төријәр, бу, аталар мәсәлидир,
Инди күчүкләр һүрәр, сакитчә карван кечәр.

Ағ дәвә һирсләнибдир, бахыр итә тәрсинә,
Ағзы көпүкләнибдир, дөзмүр һав-һав сәсинә.
Дәвәчи Ағ дәвәнин тумарлар ки, көзүнү,
Мане олсун дәвәнин, һав-һавы көрмәсинә.

Кечә гаранлығында, дәвәчи јол азанда,
Карван сәмтин дәјишәр, дәвәләр дә чашанда.
Ағ дәвә төрслик ејләр, саһибинә тәрс бахар,
Карван мәнзилә чатар, сәһәр дан ағаранда.
Зынгыровун сәсинә, итләр-күчүкләр һүрәр,
Ит-күчүкләр һүрсә дә, карван дүз јолун сечәр.

Исхаг «Бәләдчи», Израил, 2011

ДИШИ АҒАРА ГАЛДЫ, ГАЛМАДЫ ХИСЛӘТИНДӘН

Базар ити сүләнир, һәр күнчдә-һәр бучагда,
Кәздирир ону гызлар, кукла кими гучагда.
Јејир-көпүр һәр шејдән, саһибјлә бирликдә,
Тулаја диш ағардыр, кизләнерәк узагда.

Ов туласы арыгдыр, чумур овун үстүнә,
Бәзән ајы пәнчәси, кирир онун пустина.
Атылан овлары о, колдан-косдан тез тапыб,
Һеч бир тамаһ етмәдән, верир саһиб-достуна.

Бир дәфә базар ити, сөјләди өз-өзүнә,
Деди: -«Кәрәк мән дә фикир верим өзүмә,
Бир күчәни он дәфә гачым һәрләним кәрәк,
Гој көрсүнләр ки, нечә гүввәт кәлиб дизимә.»

Бу минвалла күчәни, кәзирди-һәрләнирди.
Бир дәфә һәрләнмәмиш, әфсус ки, тәрләјирди.
Деди: - «Өлсәм дә кәрәк, тула кими гачам мән,
Гој көрсүнләр «достларым», јарышда үстүнәм мән.»

Бах беләчә фәхр илә, тулаја бахыб күлүрдү,
Дишләр ағарды бирдән, тәрли бели бүкүлдү.
Јыхылды кәбәрди о, өзү-өз әмелиндән,
Диши ағара галды, галмады хисләтиндән.

Исаһ «Арыгчан», Исаил, 2012

пустуна* - дәрисинә (гафиә хатиринә јазылыб).

ГАТЫҒА ГАРА ДЕСӘ

Варын чох олса әкәр,
Әтрафында әсәрләр.
Касыблашан заманда,
Салам-әлејки кәсәрләр.

Варлы пуллудур дејә,
Гатыға гара десә.
Гаршысында диз чөкүб,
Јалтаглар амин дејәр.

Касыб гатыға ағ десә,
Јалтаглар данлар ону.
Ишди төкрар ејләсә,
Чатар өмрүнүн сону.

Касыб дејәр, ахы мән,
Гатығы ағ көрмүшәм.
Бу јашымда нә гәдәр,
Ағ гатыг ичмишәм мән.

Јалтаглар деди: -«Ахмаг,
Кәдә, гатыг дејил ағ,
Гатыға ағ демисән.
Күнүн гара етмисән.
Дејәрдин ки, гап-гара,
Олмазды күнүн гара.»

Ахыр чох әлләшдиләр,
Касыба дағ чәкдиләр.
Варлы көзүн бәрәлтди,
Касыбы лап төрләтди.
Касыб чанын тапшырды,
Гатыға ағ дејәрәк.

Исхаг «Јаныг», Оғуз, 2009

ПЕШИМАНДЫ ИШИНДӨН

Фикирләшир дәриндөн,
Бу өлкәдә чох арвад.
Кәрәк чарә тапам мән,
Баша кәлсин һәр мурад.
Арвад деди, әј киши,
Кәл туллајаг һәр иш.и.
Ајрыларыг јаландан,
Хејир чыхмыр «палан»дан (ишдән)

Оларыг аз пуллуча,
Јејиб кәзәк боллуча.
Аларыг һәм кишмиши,
Биширәрик бишмиши.

Киши деди, ај арвад,
Бизә кәрәкдир өвлад.
Биз ајрыларыгса,
Олмаз гәлбимиз абад.
Бу ајрылыг бар вермәз,
Пешманчылыг силинмәз.

А киши, јенә олаг биз,
Ејни вурсун гәлбимиз.
Сәһәр-ахшам бир јердә,
Көрүшәрик тәр-тәмиз.
Белә едиб гоншулар,
Ахы бурда пис нә вар?
Арвад деди ешитди,
Сезү дә бурда битди.

Аҗрыларам, вәссалам,
Касыблыгдан гуртарам.
Кишинин бејнин једи,
Ахыр сон сөзүн деди.
Авазын галдырды о,
Нәһајет, аҗрылды о.

Бир бирини атдылар,
Куја бала батдылар.
Күнләр кечди беләчә,
Арвад кејинир нечә.
Арвад чевирди адын,
Ахы олуб төк гадын.
Мөрчан олса да ады,
Мери олду бу гадын.

Арвад даһа ишләмир,
Бәзән елә һәрләмир.
Хош бахышлар көрәндә,
Һәрдән наз да ејләјир.
Үрәјиндә кизли сәс,
Мән кимдән әскикәм бәс?
Кәрәк мән дә долашам,
Чаванлара гарышам.

Белә дә етди арвад,
«Хошбәхт» олду кеј-губад.
Дејирдиләр һәр јердә:
- «Кәлин кәлир, дул кәлир.»
- Нә олсун ки, десинләр,
Даһа чибимә пул кәлир.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчеләр, көз, јуху, јозмалар

Киши ојанды көрдү,
Арвад тамам дәјишиб.
Үзүнүн гырышлары,
Һамарланыб битишиб.
Киши чарә тапмады,
Сөбр, дезүм галмады.
(Һеч евдә дә јатмады).
Арвад кишидән сөндү,
Кишиси ондан дөндү.

Хејли замандан сонра,
Арвад дүшдү барлара.
Пешиманды ишиндән,
Кечирдији тәшвишдән.
Артыг киши кетмишди,
Олдуғу ев-ешиқдән.

Иһар «Баһыш», Иһраил, 2011

**КИЛЕЈЛӨРИМ
ТАЛЕЈИМДӨН КИЛЕЈЛИ**

Тале, шүкүр! Сөндөн килејлөрим вар:
-Нижө мөзлүм јаратдын, етдин бөдбөхт агили?
Чаһили, көданы, наданы көрдүм,
Јыхыб сүрүдү надан, лап алчалтды агили.

Дөдим: -«Бу нө һикмөтдир, бу нечө бөјүк гүввөт?
Ки бөјлө верилибди, чаһил-надан көдаја.»
Сирри анламаг үчүн мөн јалвардым худаја.
Хөбөр келди астадан, Сөди билдирди хөлвөт:
-«Вөрөглө «Бустаны»мы, тапарсан чарө әлбөт.

Охудум Сөдидө мөн, белө бир дөрин һикмөт,
Нечө вахтдыр бир дашла, бир шүшө етмиш һөчөт.
Даш сындырмыш шүшәни, һеч чөкмөдөн хөчалөт.
Бу ишдө јүксөлмәмиш, гијмәти зөррөчө дашын,
Шүшө јөнө шүшәдир, әзилмиш дө көрсән башын.

Сонра Сөди сөјлөди: - «Чаһил бир бошгаб кими,
Чинкилтиси чох узагда сөслөнөр.
Ичи долу габыса сөси лап зөиф көлөр.
Чаһил дө даш кимидир, бөјүк олур гүввөти.
Агил шүшө кимидир, сынмагдыр агибөти.»
Дөдим: -«Аллаһа шүкүр, јаратдығына,
Дашы даш гөлбли етдин, Худа, шүкүр јазына.»

Исхаг «Килејли», Оғуз, 2001

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

ДҮЗҮ БИЛМӘДИМ

Тале, шүкүр сәнә! Сәндән килејим вар,
Нәдән һамы билди, өзүм билмәдим.
Һаша данышмағы севмәдим әсла,
Дост-таныш ичиндә сөзүм билмәдим.

Севдим кезәллији, севдим дүнјаны,
Дојду, ја дојмады, көзүм билмәдим.
Севдим муғаматы, севдим каманы,
Данышырдым ағладым, дөзүм билмәдим.

Севдим Үзејири, дилим муғамда,
Севдим бајатыны, дәрдли мөгамда.
Ағладым-сызладым, мән сағлығымда,
Нәдән билмәдиләр, дүзү билмәдим.

Исһар «Килејли», Оғуз, 2001

ШЕИРЛӘРИМӘ «ДОСТЛАРЫМЫН» РӘЈИ

Агил олан, кәлин сизә сөјләјим,
Өмрүмү кечирдим мән һәдәр јерә.
Ешгимдә дашырдым, јаздым нејләјим,
Диванә дедиләр, билә-билмәрә.

Чохдан ешитмирдим, түтәк сәсини,
Севдим мусигини, нејин сәсини.
Истәдим түтәклә дәрдим сөјләјим,
Корда чалачагсан деди нејләјим.

Севдим шејријаты, севдим һикмәти,
Охудум Сабири, тәмсил һикмәти.

Мәнә әсәр етди, Сәди сәнәти,
Дедиләр көчүрдүн, даһа нејләјим.

Дилимдә гурујур, бајатым һәрдән,
Кәдәр-һәсрәтимдән, «Симаји-шәмс»дән.
Зүмзүмә едирдим, даима пәсдән,
Дедиләр: «Мәчнундур», десин нејләјим.

«Сона бүлбүл»ләри, Гәдир охуркән,
Кәлир көз өнүнә, һәјатым мәним.
Маһны долу, кәдәр долу үрәјим,
Истәр муғам десин, «Мәнсуријјә»дән,
Онда да дедиләр: -«Хејир ола сәндән,
Белә охумағы, өјрәндин кимдән?»

Исхаг «Килејли», Оғуз, 2000

ГОНШУМ ДОСТУМ ОЛА, ЈА ДА СИРДАШЫМ

Гоншум достум ола, ја да сирдашым,
Севинчимдән, кәдәримдән хәбәр ала, дәрд билә.
Чәтин күндә, јаман күндә ағры көрмөз һеч башым,
Онда дејим, јахындадыр дәрдим билән гардашым.

Әлһәзәр ејләрәм, јаман гоншудан,
Адыны демирәм филан гоншудан.
Ганыг ит јахшыды, надан гоншудан,
Гоншу-гоншу олса, архам-гардашым.

Гоншу вар гоншуну даим изләјәр,
Варыны, јохуну даим кизләјәр.
Гоншу вар, гоншуну даим сәсләјәр,
Беләсин сајарам, достум-гардашым.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Гоншу вар, көрәндә даим јан кечәр,
Гоншу вар, јолунда чанындан кечәр.
Гоншу вар, һејвантөк даим лал кечәр,
Беләсин диндирсәм, ағрыјар башым.

Гоншу вар ки, дост јолунда гојар баш,
Гоншу вар ки, чыхармазсан ондан баш.
Гоншу вар ки, дүз бахаммыр, бахыр чаш,
Күчүм чата, јыхәим-әзем, гардашым.

Гоншу вар ки, салам верәр дилучу,
Дүз сөзүнүн мәкрлидир бир учу.
Үздә гузу, кизләдибдир бујнузу,
Белә ишә нечә дөзүм, гардашым?

Гоншу вар ки, бал данышар-бал динәр,
Гоншу вар ки, шал үстүндән шал кејәр.
Гоншу вар ки, бала гыјмаз јал јејәр,
Беләсинә нә ад гојаг, гардашым?

Исаг «Килејли», Оғуз, 2007

БУ АД КҮНҮМДӘ

Һәјата көз ачдым бир гыш күнүндә,
Севкилиләр күнү, о хошбәхт күндә.
Бир Аллаһ севкиси, ана севкиси,
Көрмәк истәјирәм, бу ад күнүмдә.

Хәјаллар апарыр мәни бајагдан,
Һеч күлмәди үзүм бу ад күнүмдә.
Хош хәбәр ешитсәм јахын узагдан,
Бәлкә севинәрдим, бу ад күнүмдә.

Ад күнү кечирдим, чох сөнүк мөгам,
Отагым чил-чыраг, севкилөр јалан.
Неч ким севмәсә дә дөзәрәм инан,
Аллаһ истәјәјди, каш бу күнүмдә.

Дүшкүн дүшүнчөләрдән, ағыл галмады башда,
Аллаһдан будур арзум, каш ки, бу јашда,
Тәкчә бир севәним, тәк бир дајағым,
Бир Аллаһ севкиси, бу ад күнүмдә.

**Исаг «Аллаһсевәр»,
Исраил, 14 феврал, 2008**

ФИКИРЛӘШӘНДӘ

Мүәјинә олундум бир гәмли күндә,
Саралыб солурдум һәким көрәндә.
Јүз фикир ичиндә әзаб чәкирдим,
Мүәјинә бир гәдәр узун чәкәндә.

Һәкимин әлиндә чохлу вәрәг вар,
Һәким үмид верир: «Јашамаг олар».
Билмәдим севинчим нечә сөјләјим,
Һәким додағында күлүш көрәндә.

«Достларын» тәнәси өлдүрүр мәни,
Үрәк көтүрмәјир бу пыч-пычлары.
Күлүрәм, кәдерим күлдүрүр мәни,
(Кәзирәм, јанымда гәмли көрәндә).
Сағлыг арзуларам дәрдли көрәндә.

Һамыны гәм-кәдәр көзләјир инан,
Агилләр чох демиш, бу дејил јалан.

**Сечилмиш шеирләр,
күлмәчөләр, көз, јуху, јозмалар**

Бир күн көчөчөкдир, бир күн јаранан,
Үрәк сызылдајыр, накам (көрөндө.)

Көзүндө

Һәјат пәнчәрәдир, инсан бојланыр,
Кими ишыг көрүр, кими гаранлыг.
Кими ајаг ачыр, кими јолланыр,
(Елә бил икијә бөлүнмүш һәјат).
Үрәк таб кәтирмир фикирләшәндә.

Исһаг «Насаз», Израил, 2010

НИФРӘТЛӘРӘ СӘН ДӨЗӘСӘН

Өмүр одур, һәјат боју,
Һәјатыны дәрк едәсән.
Өмүр дејил өмүр боју,
Алчагларә әрк едәсән.

Өмүр одур сағлығында,
Бар јетириб, бар дәрәсән.
Өмүр дејил, сән бағында,
Даим туфан, гар көрәсән.

Өмүр одур, өмүр боју,
Кәлишинә күл сәпәләр.
Өмүр дејил, өмүр боју,
Көзләринә күл төкәләр.

Өмүр одур, Ваһид кими,
Көзәлләри вәсф едәсән.
Өмүр дејил, Мәчнун кими,
Бу дүнјаны тәрк едәсән.

Өмүр одур, достларынын,
Дәрдин-гемин тез көрөсөн.
Өмүр дејил, һәр јалтағын,
Гаршысында диз чөкөсөн.

Өмүр одур, өмүр боју,
Никбин-никбин күн көрөсөн.
Өмүр дејил, өмүр боју,
Нифрәтләрә сән дөзөсөн.

Исхаг «Һәдәр», Оғуз, 1994

ИНДИ БИЛДИМ ГОЧАЛМЫШАМ

«Достларымын» тәнәси, мәнә ағыр дәрд олду,
Һәр көрөндө гәлбимә, гәмләр-кәдәрләр долду.
Күнбәкүн инчәләрәк, лалә рәнким дә солду,
Бурда гочалмајым, даһа инди нејләјим?

Севкилим дә дилә кәлди, «нәјин сәнин јахшыды?
Һејван сифәт кәдәләр дә, бәлкә сәндән јахшыды.»
Сөзләриндә нифрәт көрдүм, көнлү, чалмаг истәр мәни,
Инди гочалмајым, бурда даһа нејләјим?

Јахынларым узаг олду, узагларым даһа узаг,
Диндирәндә јадлар кими, онлар олду үзүмә ағ.
Талејимин сөзү будур, һеч бир кәсдән тәмәннам јох,
Тәмәннасыз гочалырам, инди даһа нејләјим?

Бир вәтәним, бир дә анам, бир дә инчә бир күлүм,
Үрәк вериб, јашатдылар, деди јаша бүлбүлүм.
Демәдиләр гочалмысан, чөһрәсиндән охудум:
-«Исхаг, гочалмысан!» - де инди мән нејләјим?

Исхаг «Килејли», Израил, 2012

ЛИРИК ШЕИРЛӘР

ПИРАНӘДИ БУ

Дедим: «Һөрүкләрин иландыр, сал бојнума доландыр,»

Деди: «Илан нәди, әфсанәди бу.»

Дедим: «Әфсанәләр ојлағыдыр, һәр ашигин үрәји,
Әфсанәләр јаратмышдыр, Фүзулинин диләји.»

Деди: «Бүсбүтүн диванәди бу.»

Дедим: «Диванәдир ашиг оланлар.»

Деди: «Ашиг дејил, бәһанәди бу.»

Дедим: «Дәрдиндән ағларам, мән кечә-күндүз,

Ағларам-ағларам әлифсиз-сөзсүз.»

Деди: «Үрәк дејил, гәмханәди бу.»

Дедим: «Гочалтды мәни, һәсрәтин сәнин,

Накам ајрылығын, хисләтин сәнин.»

Деди: «Узаг олум, пиранәди бу.»

Исһаг «Гир олмуш», Оғуз, 1998

ДЕ ИНДИ БАШ НЕЈЛӘСИН

Үрәјими билдирдим, бир вәфасыз дилбәрә,

Деди: -«Ағлына фикир вер, кәл анла сән бир кәрә,

Јашын өтүб јетмиши, сән је кәләм бишмиши.»

Сезү дәрд верди мәнә: «де бурда јаш нејләсин?»

Дедим: «Көзүм кор олду, сән надана бахмагдан.»

Деди: «Көзә сүрмә чәк, гој гаш бахсын гырагдан.»

Дедим: «Сүрмә чох оларса, һәм гашадыр, һәм көзә.

Көз сүрмәсиз хумарды, бәс инди гаш нејләсин?»

Дедим: «Гурбан ејләрәм, варымы-дөвләтими.
Вар-дөвләтим чанымдыр, сахларам гејрәтими.»
«Гејрәти нејнирәм мән, чибин ки, бошдур сәнин,»
Көзүндә нифрәт көрдүм, бәс чиби бош нејләсин.

Көзләримдән охумадын? «Ки севирәм сәни мән.»
Деди: «Сачын ағарыр, јаш ахыр көзләриндән.
Сән чашгын данышырсан, даима чаш бахырсан.»
Үзүндә нифрәт көрдүм, бахышы чаш нејләсин?

Башым дашлара дәјди, сән наданын јолунда,
Инди һалым галмајыб, биләјимдә, голумда.
Һәр нә көрдүм-чәза көрдүм, күл-чичәкли бағымда,
Башым дәјиб дашлара, бәс бурда даш нејләсин.

Фикирләрим тарымар, сөзә бахмыр фикирләр,
Мәскән тапыб башымда, башда нәләр вар, нәләр.
Баш бир балача мәкан, фикирләрсә, каинат.
Башым хәјалла долуб, де инди баш нејләсин?

Исаг «Хәјалбаш», Израил, 2012

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

БӘҢРИ ТӘВИЛЛӘР ФӘРӘЛӘРИН СӨҢБӘТИ

Ики фәрә аста-аста һиндән чыхыб сөһбәт едир, гејбәт едир, гаг-гаг, гаг-гаг, а гарача, нәзәр јетир, кимди кәлән? Бир көр нечә кәлир, бечә кәлир, бојнундакы нәдир онун? Галстука охшајыр лап, чох јухарыдан баглајыр лап, ешитсә дә онун өзү, дејәчөјәм доғру сөзү, чох јухары бахыр даһа, јери көрмүр көзү даһа, көрән нәдир бу ловғалыг, һардан олду бу дағаллыг? һеч билмирәм мән дә балам, данышмарам мән дә јалан, бәлкә елә сән дејәсән, бу иш нәдир сән биләсән? Бах беләчә сөһбәт едир, гејбәт едир, хысын-хысын, нарын-нарын, каһ да фәрә вәчдә кәлир, гаг-гаг, гаг-гаг бечә кәлир, аһа-аһа билдим даһа, иши акаһ едим даһа: - Бах бу бечә, чил фәрәни, өз гоһуму о фәрәни, газ јеришли көк фәрәни, әрә вериб бил фәрәни, гоһум олуб о хорузла, лап јекәпәр баш хорузла. Бәс белә де, јеришини-дурушуну охшадыр о, хоруза, она көрә чәкир өзүн, архаланыр о, хоруза.

КҮСҮЛҮЛӘР

Вар иди бир чаһанда ики чаван нөвчаван. Бири үркәк назөнин, о бири кәнч чағында. Бунлар дост олдулар, белә сирдаш олдулар, бир-биринин кәрәји, севимли јолдаш олдулар. һәр ишдә лап баш олдулар, бир-биринә јахын олуб, үздә ики гаш олдулар. Достлуғундан севиндиләр, дилләриндә севки долу, үрәк долу данышдылар, һагг јолунда бирләшдиләр, әһди-пејман ејләдиләр, данышдылар-күлүшдүләр, хысын-хысын, нарын-нарын, бах беләчә бир-биринә алышдылар, севинч долу гөлбләринин көзләрилә бахышдылар. Кечди заман, аралыға дүшдү һичран, аралыгда битди тикан, охшајыр ки, көрүнмәјир әһд-пејман, кәдәрлидир тамам оғлан, гыз деди, оғлан ешитмәди,

оғлан деди, гыз ешитмәди, үрәкләр сусду, өсәбләр данышды, данышмады гыз-оғлан, (пис) фикирләр гол-ганад ачды, оғлан гачды-гыз гачды, фикирләр һачалашды. Сөзләр-сөзә чалашды, һәрә кетди бир јана, галдылар јана-јана.

Үрәјиндә деди гыз: «Пис олду-пис данышдым, өзүм-өзүмә етдим, бәлкә кедим барышым! Јох-јох өзүмү сындырмарам, өлсәм дә барышмарам.»

Оғлан фикирли долашды күчәләри: «Һөвсәләдән чыхмышдым, нијә дедим сөзләри? Инди кедиб көрәрәм, барышса барышарам, амма кәрәк о кәлә ајағыма биринчи, мән өлсәм дә кетмәрәм, о кәлмәсә биринчи. Үрәјим дә дөзмәјир, лап назилиб үрәјим, дөзүмү јохмуш, көврәк имиш үрәјим.» Оғлан пешман олду, гыз да ки, ондан пешман, гүрурлары гојмајыр, бирчә аддым аталар, арадакы һасары (күсү һасарыны) бу дәгигә ашалар, мурадына чаталар.

Гыз деди: «Инчәјәм, сынарам.»

Оғлан деди: «Сөһвими мән анларам.»

Узаг-узаг бахышдылар, еркән көрүш јерини, сөјр еләди о чаван, гыз узагдан көрүрдү: Јәгин пешманды оғлан, көзү оғланда икән, бир аддым саға атды, бир аддым сола атды, һеч билмәдән өзү дә көрүш јеринә чатды. Гыздакы пешманчылыг лап сон һөддинә чатды, билдирди гаш-көзүлә, тез ол, төләс ај оғлан, күсдүм мән әбәс оғлан, јаш јанағын ислатды, ајрылыг сона чатды.

Исхаг «Күсүлү», Огуз, 1994

ЕЛЛӘРӘМ

(Бәләдијјә сечкиләри заманы)

Бәләдијјә сечилрди, дилли-филли бир киши. Сөјләјирди:- «Мән гајдаја гојачағам һәр иши.» Мырышырды, гырышырды, каһ күлүрдү кишмиши. Билирәм ки, сечиләрәм: «Галиб кәләр һагг иши.» Суал вердим: -«Нејләјәрсән сечилсән сән, ај киши? » Нечә

Сечилмиш шеирләр, күлмәчөләр, көз, јуху, јозмалар

јәни нејләјәрсән? Ешит мәни сән киши: «Чан ејләрәм, ган ејләрәм, бошгабы финчан ејләрәм. Финчаны газан ејләрәм, чөлү бијабан ејләрәм, дүзү хијабан ејләрәм, үфүрәрәм гарғыны мән, гарғыны фүттәк ејләрәм, фүттәки чүт-тәк ејләрәм, сән ел, кәл сәнә сөјләјим, бәзиләри наз ејләјир, каһ да етираз ејләјир, бәзиләри һара олса сохулараг, өзүнү лап паз ејләјир, мән ишими саз ејләрәм, кимләр мәнә сәс вермәсә, башын јолуб даз ејләрәм, түкүн јолуб газ ејләрәм, лазым олса баш оларам, гаш оларам, бәзән дә лап хош оларам, гарышарам-барышарам, лап үз-үзә, лап көз-көзә алышарам. Чәтин күнүн өмрү аздыр, су верәрәм, газ верәрәм, күн әрзиндә аз верәрәм, бәзән елә вәд верәрәм, сөз верәрәм, чип-чип, чип-чип чүчөләрим, су верәрәм, дән верәрәм, үфүрәрәм зилдән балам, бәзән елә бәм ејләрәм, чип-чип, чип-чип чипчипләрим, сечин мәни, проблеми һәлл едәрәм, ишләри абад ејләрәм, һәр шеји мән зад ејләрәм, һәлә бунлар нәдир ки еј! Аллаһымдан горхмасам мән, ајы көјдә дајандырыб, кечәни-күндүз ејләрәм, бәләдсән сән һүнәримә, гышлары баһар ејләрәм, һачыгара дејиләм мән, бурда симичлик ејләјәм, куја ки, бичлик ејләјәм, лазым олса, гандырарам, мәзәннәни галдырарам, лап финишә чатдырарам. Сонрадан да јаваш-јаваш кечи кечи ајағында, гојун гојун ајағында асдырарам.»

Намизәд «Бабы», Оғуз, 2005

**ХАТИРЭ ШЕИРЛЭР
АНАМЫН АГЛАШ СƏСИ**

Бир сәс кәлди мәнә, дәрәдән-дагдан,
Деди: - «Нәдир, оғлум, кәдәрин сәнин?»
Бејнимдә, фикримдә, кезүмдә һәр ан,
Дедим һәсрәтиндир, һәсрәтим мәним.

Сорушду: - «Нә олду гочалдын, оғлум?
Нәдән гәмкин-гәмкин, кәздин бу јери?»
Дедим: - «Ахтарырам гәбир јерими,
Анам кәзләрини јумандан бәри!»

Ана нәвазиши, ана лајласы,
Инан һәр кимсәјә дејилдир гисмәт.
Евим-ешијимдә, онун һавасы,
Олмады, гисмәтим бәләјмиш әлбәт.

Билмәдим, итирдим ја итирмәдим,
Анамы кәлин тәк һара кәтирдим.
Јорғаны торпагдыр, ханәси гәбир,
Елә бил, чилчыраг евә кәтирдим.

Ана севкисидир, һеј чәкир мәни,
Бах, бәлә бир һәсрәт өлдүрүр мәни.
Безән аглајырам, күлүрәм һәрдән,
Күлүрәм, кәдәрим күлдүрүр мәни.

Өләндә мәнимчүн һеч агламајын,
Чүнки агламышам, мән сағлығымда.
Аглаш сәсләриндән, анамын сәсин,
Ешитсәм, билин ки, сағам дүнјада.

Исхаг «Мәрәз», Оғуз, 2000

ЕЛӘ БУ АНАМА КҮЛ БАҒЫШЛАДЫМ
(Гызымын ад күнү мүнәсибәтилә)

Бу күн мән Анама күл бағышладым,
Дедим: - «Ад күнүн мүбарәк, Анам!»
Һәр күлү дүздүкчә, кизли ағладым,
Ахыр ки, Анама күл бағышладым.

Бу күнү билмирәм јасды*, ад күнү,
Анамын јас күнү, һәм дә шад күнү.
Ахтардым Анамы, о, гаракүнү,
Ахтардым-ахтардым, көзүм јашладым.

Билмирәм гаршымда Анамдыр-балам?
Дејердим: -«Аначан, гурбанын олам,
Көтүр бу күлләри, мүбарәк, анам.»
Дејим: -«Мән анама күл бағышладым.»

Будур, гаршымдакы елә Анамдыр,
Анам нә көзәлдир! Аллаһ, амандыр.
Аман, нә чашмышам, бу ки, баламдыр!
Елә бу «Анама» күл бағышладым.

Исһар «Һәсрәтли», Оғуз, 15 апрел, 1975

*Јасды- Анам дүнјадан көчән күн гызым дүнјаја кәлиб. Ејни адлы гызыма һәср олунур.

ТАЈ ОЛДУ КЕТДИ

(Анам, атам вә гардашларымын
дүнјадан көчмәләри илә әлагәдар)

Еј инсанлар! Әрз ејләјим сизә мән,
Мәнәм-мәнәм дејән, вај олду кетди.
Нечә ағбирчәкли нурани Ана,
Дејинкән гарыја тај олду кетди.

Мискин бир һәјат вар, агил инсана,
Чаһ-чәләл гисмәтдир, һәр вахт надана.
Бүлбүл чәмән севәр, бахмаз тикана,
Бүлбүл дә гарғаја тај олду кетди.

Тәр чичәк әтирли тој бүсатлылар,
Гарышды торпаға, пај олду кетди.
Чаһили, кәданы, наданы көрдүм,
О, шаһлар шаһына тај олду кетди.

Рәһмәт дә охунду, нагис надана,
Нечә евләр јыхыб, вичдан сатана.
Адәм дә алданды, пахыл шејтана,
Адәм дә, шејтандан пај алды кетди.

Исхаг «Вај-вај»,

Оғуз, 1973-1979, 1993, 2005

НӘВӘЛӘРИМӘ

Балалар, ај балалар,
Ширин-шәкәр балалар.
Даныша билмәјирләр,
Кәкәләјир балалар.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Нәвәләрим балача,
Палтарлары алача.
Һамысы чох шириндир,
Шириндир лап балача.

Нәвә ширин бал кими,
Јанаглары ал кими.
Натиг кәздирир ону,
Белиндә һамбал кими.

Давакардыр әзәли,
Јохдур сөзү мезәли.
Бабасыны дөјөчләр,
Одур ән чох дәчәли.

Нәвә кедир мөктәбә,
Сабаһ чатсын мөтләбә.
Күндә бирин ағладыр,
Һәр кедәндә мөктәбә.

«Баба», Израил, 2009

ИСРАИЛДӘН ГЫЗЫМА МӨКТУБ (Бу мөктубу јазанда Израилә тәзә кетмишдим, хәстә идим)

Кәл бағышла сән мәни, гәдрини билмәмишәм,
Узаглары көрмәдән нечә дә сәһв етмишәм.
Дәрдим кимә сөјләјим, сәндән узаг дүшмүшәм,
Гәм-кәдәрли күнүм вар, кәдәрә өјрәшмишәм.

Кәлдим, дүшдүм чәтинлијә, бу јашымда тәзәлдән,
Чәтинликлә барышмышам ушаглыгдан өзәлдән.

Һәр шөј җерли-җериндә, арзулар галаг-галаг,
Күнләрим кечир һәдәр, һәдәрә өјрәшмишәм.

Отуранда јорулуб, кәзәндә динчәлмишәм,
Күнбәкүн арыг дүшүб, белимдән инчәлмишәм.
Кечдијим бир күчәни, он дәфә һәрләнмишәм,
Ајағым ағыса да, пејвәрә* өјрәшмишәм.

Мин арзулу-хәјаллы, кечәләрим-күнүм вар,
Билирәм ки, јансам да һеч олмаса күлүм вар.
Тәсәллимдир, вәтәндә бирчә дәнә күлүм вар,
Шаир тәбиәтлијәм, күлләрә өјрәшмишәм.

Мән әзијјәт чәкәндә, чаным јахшы олурду,
Һәрәкәтсиз галанда, сол гәнәдим гуруду.
Зәнн етдим ки, кәлмәчәләр дурулду,
Кәлмәчәләр дә олса, чәлләрә өјрәшмишәм.

Дил билмирәм данышым, данышмаға адам јох,
Милјонларла адамлар, алышмаға адам јох,
Азәрбајчан дилини, ана дилим билмишдим,
О дил бурда кечмәјир, Азәрә өјрәшмишәм.

Исхаг «Килејли», Израил, 2008

МӘНИ СӘНДӘН СОРУШСАЛАР

Үрәксизә, үрәк вериб аглама,
Синән үстүн дүјүнләмә, даглама,
Исхаг! Тездир, һәлә көчүн баглама,
Сорушсалар дејәрсән ки, мин бир хәјал ејләди,
Фикирләри, хәјаллары гәлбин нә һал ејләди?

***пејвәр-һалсыз ат (гафијә хатиринә пејвәрә)**

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Бир сәс кәлди мәнә дәрәләрдән, тәпәдән:
-«Ахы нијә кәдәрлисән, һәр күн бура кәләндән?
Сәни мөндән сорушсалар, бу һалындан нә дејим?»
Де ки: «Итирмишәм севинчими, јохду һалым нејләјим,
Итирмишәм хош һалымы, әһвалымы нејләјим?»

Өмрүм боју фикирлијәм, јохдур сәбрү-гәрарым,
Бу јашымда сәркәрданам, хош олмајыр әһвалым.
Мәни сәндән сорушсалар, бил ки, ишим амалым,
Де ки: «Көрдүм, чәтин јолла, чала-чала кетди о,
Түкәнмәјән хәјалларда гала-гала кетди о.»
Дост-танышын үзүнә, бил ки, мән дүз бахарам,
Тәнәли сөзләрдән хәстәләниб јатарам.
Бәдәсилдән, бинамусдан мәнә гәти дост олмаз,
Бәдәсилдән сорушма һеч сән мәни,
О, сорушса әһвалымы, билдирмә гәмкин мәни,
Де ки, әһвалы хошдур, сејр едирди чәмәни.

Исһаг «һалсыз», Ибраил, 2009

**КӨРДҮКЛӨРИМ, ЕШИТДИКЛӨРИМ,
ДУШҮНДҮКЛӨРИМ**

ХОШБӨХТ КӨРМӘДИМ ҺЕЧ МӘН БИР СЕВӘНИ

Ваһид! Вәсф ејләдикчә кезәлләри сән:
-«Кезәлләр ичиндә, маһипарә бир дәнәсэн.
Кезәл өмрүнү, сәмајә сәрф етмә,
Сәни зәманә јетирмәз дүбарә бир дәнәсэн.»
Еј Ваһид! Кәл сән ғынама мәни!
Хошбөхт көрмәмишәм севиб-севәни.
Мүгәнни охујур: «Нечә дә кезәлдир севиб-севилмәк.»
Севән билир: «Фачиәдир, Мәчнун тәк севмәк.»
Севки бир һисдир, Аллаһ веркиси,
Каш һәр кәсә бу һисси вермәсин фәләк.
Севән ашигләри мән чох көрмүшәм,
Анд ичир: «Кечәрәм чанымдан сәнин јолунда.»
Һисс едир өзүнү, Мәчнун ролунда.
Пул-парасындан, һәр тәрәфиндән,
Машындан, достлугдан, кениш евиндән,
Данышыр, мөдһ едир кезәллијини,
Чох разы галачаг һә демәсиндән.
Һәр бири сөз вериб, лап севишдиләр,
Әһд-пејман едиб, һәм сөзләшдиләр.
Оғлан-ғыз һәр бири мөләкләшдиләр,
Санки бир гәлб олуб, там бирләшдиләр.
Чох узун чәкмәјир, бу севки-бу дәм,
Аралыға дүшүр, кәдәр илә гәм.
Оғлан дилә кәлир, өз авазыны,
Јүксәлдир, сәртләшир, дејир сөзүнү.
Ғыз да дала галмыр өз дедијиндән,
О, даһа әл чәкмир өз билдијиндән.
Башга бир севәни ешитдим ки, мән,

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Олуб башгасына, олубдур һәмдәм.
Кәдәрин бүрузә вермәјәрәк, о,
Өзүнү боғаздан асмыш кәндирдән.
Елә ашиг дә вар ешги үзүндән,
Өмүрлүк гара күн, өмүрлүк зиндан.
Севмишди бир гызы он беш јашындан,
Севкиси адыны ејләмиш бәднам.
Башга бир севәни ешитдим ки, мән,
Өзү севилмәмиш, севмишдир анчаг.
Севдији «көзәли», апармыш селләр,
Ешгиндән Мәчнундур, сөјләди елләр.
Еј достум, башгасын сөјләјим сәнә,
Онун да севкиси мәлумдур мәнә.
Ашигләр-мәшуглар, бир јол тапдылар,
Ајрылыг јолунда, гәмә батдылар.
Ичкијә гуршанды, ағлады оғлан,
Гыз да бара дүшдү, бәдбәхтдир надан.
Елә бир севәни, көрмүшдүм ки, мән,
Нә кечәси варды, нә дә күндүзү.
Ешги ихтијары алмыш әлиндән,
Дәвәси өлмүшдүр, күлмәјир үзү.
Сәмәд дә севирди, Вурғун адланды,
Вурғун шаирликдә ад да газанды.
Севди овчулуғу, Муған-Араны,
Онун да һәјатда, чан дәрди варды.
(һәјат јолларында јары дајанды).
Устадлар Кәрәмдән дастан да јазды,
Севди Әслисини Кәрәм дә јанды.
Нәдир? Бу јанғынын, нәдир изаһы?
О, да мәнәббәтин одуна јанды.
Јусиф, Зүлејхадан дастан јазылды,
Әсрләр кечдикчә бу дастан галды.

Шаһзадә Зүлејха севди Јусифи,
О, көзәл симаны, о, пејғәмбәри.
Атәшли севкидән солду сифәти,
Артды Зүлејханын гәми-кәдәри.
Бу ишдән шаһәншаһ тутунча хәбәр,
Јусифи зиндана салдырды көвһәр.
Зүлејха Јусифи, Јусиф Аллаһы,
Һәр икиси севир о Бисмиллаһы.
Шүкүрләр олсун ки, бу дәрин севки,
Ачы фачиә илә чатмады сона.
Јусиф паклығындан дүшдү зиндана.
Фәрһад күлүнк чалды Ширин ешгилә,
Јарды Бисүтуну, јарды күлүнклә.
Ешитчәк Ширинин өлүм хәбәрин,
Мәһв етди өзүнү дүшмән әлијлә.
Мәһсәти вурулду Хәтиб оғлуна,
Ахырда бағланды ат гујруғуна.
Бәһрам Курун ова олан һөвәси,
Фачиә кәтирди она севкиси.
Батды батаглыға, чејранла биркә,
Бу севкидән кәсилди, ахыр нәфәси.
Ахы нәдир бу һисс, нәдир бу севки?
Салмышдыр чөлләрә мәчнунларыны.
Мәнимчүн пүнһандыр, еј бәни инсан,
Көрәсән севмишми Адәм һөвваны?
Кәчләрин севкисин писләмирәм мән,
Севки дәниздәки бир бурулғандыр.
Үзкүчү дәниздә үзә билсә дә,
Бурулғандан чыхан көрмәмишәм мән.
Будур һекајәтим, ешит сән, достум,
Бәзиси парасыз, һәм дә утанчаг.
Дили топуг вурур, ешги күчүндән,
Нејним, нә дејим, фикри учундан.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Бәлкә дә өмүрлүк јалгыз галачаг,
Ја да бәхтсиз чаван, хәстә јатачаг.
Һансыны сөјләјим, һансыны дејим,
Ки, ешг-мөһәббәти ашкар ејләјим.
Тәк бир Аллаһ билир, бир дә севәнләр.
Һејвани һиссләр вар, бир дә гәм-кәдәр.
Бағышласын Аллаһ, јаздым белә јазыны,
Бејнимдә јүк иди, јаздым бу тәһәр.

Исаг «Надан»,

Исраил, 2009

ЈӘҢУДИ ДИЛИНДӘ ШЕИРЛӘР

ВОГОСУНДУТ Ә ӘҢМӘД
(Инчо духтәр чуһури, ә Әрәб ә «Шүвәр»
рафди. Мәш и шеирә нүвүсдәм)

Инчо нәвәләј сара,
Рафәт ә «шүвәр» ә Әһмәд.
Әзу бисто јә әјил,
Нүми бисто Мәһәммәд.

Мәһәммәд хосд Зејнәбә,
Әз уш бисдо јә әјил.
Әхз хошбәхтди Соворә әјил,
Лап ухшәш зә ә Әһмәд,
Нүми бисто Әл-Әһмәд.

Әл Әһмәдиш сијәји,
Әхи әз Зејнәб бирәји.
Әл-Әһмәд хосд Күлсүмә,
(Амбар зәһмәт нә кәши),
Рафәт ә тараф Мәһәммәд.

Әһмәдһо-Мәһәммәдһо,
Кәшдүт офдум һәчәрә.
Әз һәчәр бирә горһо,
Овурд бичиг-кәләрә.
Вогосундүт ә Әһмәд,
Хориһој зир-зәвәрә.

Исхаг «Мәәтдәл»,
Исраил, 2008-2015

ЧИ ВИНРҮМ ЧИ КОРПО ӘЈИ ХОРУ БӘБӘНО

Мәш оморум, расирүм әри хори бәбәно,
Чи винрүм, чи корпо, әји хори бәбәно.
Садһоровоз одоми, әрикији әз ја рәһ,
Оморәт јеки бирәт, әји хори бәбәно.

Әз һозор зән Шолојмин, јеки бири Ефиони,
Вершавија Нүм әну, мөләкә бу ефиони.
Зән парчаһ бу мөләјкә, омори әз Беер-шева,
Омори Ефионно һәммәј, әји хори бәбәно.

Африкан сијәји, әз күмүриш сијәтә.
Дәрди-сәри ја хурдә, јәккә дү зән ә були.
Хурдәнүт вә кәшдәнүм вәри ә сәр әгүли,
Хисирәнүт ә гәд боғ, әји хори бәбәно.

Кәлә-бичиг вәди нист, инчо инсан јекини,
Турохунһо-нәхунһо, һәммәј ә чәд базар дә.
Әји дәси тикәј нун, әјә дәси кәширәни,
Кәширәрә һәјби нисти, әји хори бәбәно.

Базар үшү кәләји, һорои үшү әз сәхди,
Ун гәдеш сиб вәрчирәт, сиб һүндүри әз тәхди.
Әдә зәрә-вәчәсдә, ә һүндүри ә сәр сиб,
Әзуниһош амбари, әји хори бәбәно.

Овоилһо винирә, дү јәкирә ә шобот.
Ә парк зәрә вәчәсдә, кобоб хурдә ә шобот.
Салам дорә инсанһо: «Шобот Шолум» ә шобот.
Ән хубә гоф и бирә, әји хори бәбәно.
Әз һәр чикә, әз һәр чои, омо һәр чирә милләт,

Дөвлөт сэхд ганун нории, эри һәр чирэ нөчөг.
Нэ кэшү нөчөгһошү, инчикә дијәш зилләт,
Бәлкә мунут нөчөгһош, әји хорибәбәһо.

Үнчө зәнһо үстүни, һәммәј зәнһо данусда,
Абмара зән вирихдә, амбара мәрд Кирисдә.
Зәнһо далаф һәрчирә, әри тәнһа зүвүсдә,
Тәнһојә зән амбари, әји хори бәбәһо.

Зәнһо исти инчикә, ә ғучағи о воил
Әрүшү фәрги нисти, әзки бири соврәил.
Амбар исти, Ефиопи, Африкаји, Ирони,
Бухорәиш амбари, әји хори бәбәһо.

Чоғә зән идман сохдә, балуши тар ә ғәд ов,
Һәминон ә басил, сәри-тәни ә ғәд ов.
Һовтәр нүшдә ә ғәд парк, нун дорә сәк хиштәрә.
Ә дүш вонорә бәрдә, әји хори бәбәһо.

Зәнһој дати вирихдә, әз дәсдураз одоми,
Нүјо нүшү ә истул, ә бүкүри о доми.
Мәрдхишдәрә винирә, дәссүз, рујсүз, бәдәнсүз,
Дәһ әјил вәдәшәнди, әз бичиглә завод у,
Иһо сәрбәст кәшдәнүт, әји хори бәбәһо.
Кориш нәсә сохдәнүт, әји хори бәбәһо.

Инчикә сәк дошдәнүт, гижмәтлүни әз һәр чи,
Ә ғәд паркһо назу-сәк, әдәә кәшдә ә сәр рәһ.
Ә ғәд далик, ә ғәд ғоб, хурдә дорә әз һәр чи
Тимор сохдә кәрдүндә, әји хори бәбәзо.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Наркомана пул дорә, әри вәчәсдә-зәрә,
Нүшдә фикир сохдәнүм, лап сәр дүлмә дордорә.
Ичи тәһәр корһоши, әри чи лазым корһоји,
Ән писә кор һә ини, әји хори бәбәһо.

Кәширәгор офтори, дәси дураз, ә пишо,
Абур нәвә ә поји, лүнки вәди әз пишо.
Ранки рафди зәрд бири, хурди-бәрди офтори,
Зәрдһо-Сипи һош инчој, әји хори бәбәһо.

Ә һәр сали дү килә, мејвә бирә-бәһр бирә,
Базари пур-пурини, өзһәр мејво-һәр чирә.
Һәр сәбәһи мејвәһо, таза бирә-тәр бирә,
Амбар бәрәкәтлүни и хориһој бәбәһо.

Јәшувәһоји һозорһо, нимазһоин садһоји,
Инчо раби һәр чирәји, бәһзиһоји һәмтоји.
Аммо дәри ә гәд үшү, пијәлүһо-бәдһоји,
Күфтирәнүт әммәни, һәммәј хори бәбәһо.

Ибрит исти, рушив әри, пијә нәп,
Ибрит исти, пијә вәри, руши нәп.
Ибрит исти, рушиш вәри, пијәш вә,
Әзиниһош амбари, әји хори бәбәһо.

Ә һәр кучә синәгог, ә һәр дәнкә синәгог,
Әдәс үшү дувоһо, шәв-руз үшү синәгог.
Овоилһош унчикә, ә сәр үшү кипәш вә,
Исти һозор синәгог, әји хори бәбәһо.

Дәрс үшү хушовоз, ишгул үшү улпапи,
Ки ки, хосдә оморә, ки хосдәкә вирихдә.

Амбархоји әғүлмәнд, бәһзиhoји наданы,
Әри һәммәј жекини, и хориhoј бәбәho.

Кирој хунә әз моош, индиғиллә Косоди,
Әз кор омо корчиho, бәс чи хуру? бојәди.
Кобоб вәри ә сәр гоз, ој баалјмә дус нәди,
Хурдәнүт ә кучәhoш, әји хори бәбәho.

Гозитho-мәтбуатho, һәммәј инчи мүфтәји,
Шобот рузи инчикә, һәр чикә там бәстәји.
Ә парк мурај у рузho, ә һәр тәраф хәстәји,
Ә хәстәхош гуллуг ист, әји хори бәбәho.

Јерисолим лап бири, инчи дилләр әзбәри,
Хори шәһәр дәшәмә, томом чәннәт бәнзәри.
Һәр кучә һәр дәнкәho, бәлкә чор күнч тәһәри,
Һәј тәһәрлә күзәли, и хориhoи бәбәho.

Јәршолоим күзәли, әз бәд чүмho дур кәрдо,
Ловојмә әз Худо уни, унчо һоври пур кәрдо.
Имуш мундим-нә мундим, балаhoјму шор бошу,
Пој тәмиз бу, хилос бу, гәдим хори бәбәho.

Исхаг «Арзу», Израил, 2009

ШЕИРЛӘР

БИВӘФАЈА ЈАР ОЛМАРАМ

Гәзәл устады дејиләм, вардыр гәзәл бејтләрим,
Гәзәлхан Ваһид иди, вардыр ондан да хәбәрим.

Мән дә бир касыб бабајам, вардыр елмимдә дәјәрим,
Һәр шаирин-гәзәлханын, јанында мән хар олмарам.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Өмүрлүк гәм чәкәрәм, бир даһа хошһал олмарам,
Өләрәм мән кедәрәм, бивәфаја јар олмарам.

Бивәфалар, бирмүрвәтләр, «рәһм еләјир», чан да дејир,
Ағыр күндә, чәтин күндә, куја ки, дәрман да верир.

Бахышындан үрәк сызлар, бәзән «достлар» јан да кечир,
Көзләринин өнүндәјәм, версә дәрман-бал алмарам.

Өмүрлүк гәм чәкәрәм, бир даһа хошһал олмарам,
Өләрәм мән кедәрәм, бивәфаја јар олмарам.

Адәмдән һавваја тәк, инсаны шејтан алдадыр,
Инсанын бәдәсили, торпаға ләнәт апарыр.

Һагг-әдаләт өһлијәм, бил ки, һаггымдан гачмарам,
Надана үз тутсам да, даим һаһагдан гачарам.

Өмүрлүк гәм чәкәрәм, бир даһа хошһал олмарам,
Өләрәм мән кедәрәм, бивәфаја јар олмарам.

Исһаг «Гәмхар», Исраил, 2009

ДЕДИЛӘР

Кетдим һәким-лоғмана мән, үрәјими шан-шан дедиләр,
Хәстә чанын мөлһемидир, зүлфү пәришан дедиләр.
Сордум, еј назәнин, бәлкә зүлфүндән дәрман верәсән!
Деди: «Еј дост,» дәрман ки, вар, јох сәнә ондан дедиләр.

Аһ нечә тәрк ејләјим, бу бар вермәз севкини мән,
Гарға-гузгун леш ахтарыр, јазыг бүлбүл төрки-чәмән.
Хәстә көнүл, нә истәрсән, бәлкә бир аз да јасәмән,
Ај бәхтөвәр, арзулама, јох белә мөкан дедиләр.

Гэлбим кәдәрлә долудур, дедим бир азча күләрәм,
Аҗрылмаҗыб дост-танышдан, көнлүмү саз еҗләјәрәм.
Одур ки, ачдым үрәјим, бир дәрд «билән» дилбәрә мән:
«Гочалыбсан, олмаз ашкар, оларса, пүнһан дедиләр.»

Билдирдим әһвалымы, ешгиндән сәрхош олдуғум бир
дилбәрә мән
Ешгими бадә вериб, адымы бәднам дедиләр.
Дедим: «Заман кәләр, дүшәрсән ешг мүбтәласына сән.»
Деди: «Зәнн етмә ки, вар», јох белә заман дедиләр.

Нә гәдәр зүлм еләсән дә, ешгиндә мән вәфалы бир чанам
Деди: «Нә ешг, нәфсинә ујма», севкими јалан дедиләр.
Дедим: «Еј күл, күл үзүнә бахмагдан инан ки, мәчнун
оларам»
Һәр ашигдән олмаз Мәчнун, мәнә ешгдән јанан дедиләр.

Сордум, еј дилбәр, изн вер чәмәниндән күл гопарым,
хошһал олум,
Сәнә әввәлдән дејилдир гисмәт, бөјлә күлүстан дедиләр.
Ләбин гызылкүлдүр, гојнуна бәнзәр чәннәт ола билмәз,
Гојнумун мәфтуну вар, јох сәнә мөкан дедиләр.

Дедим: «Дәрдиндән хәстәјәм, әлач галыб ширин дилә,
Нә олар инсаф елә бирчә һәбә, јох сәнә дәрман дедиләр.
Севкиндән севинмәдим, дүшдүм ахыр ки, мүбтәлаја,
Үзмә өзүнү ај бәхтәвәр, сөзүмә инан» - дедиләр.

Дедим: «Еј јар! Ешгиндән атәшдә јандым бу кечә»,
Ешгә дүшән пәрванәјә, атәшдә јанан дедиләр.
Дедим: «Еј јар! Нә олар, ешгиндә вәфалы оласан?»
Ешгиндә вәфалы оланын, талеји Аллаһдан дедиләр.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Дедим: «Шама бах, нечә јанырса, јанмағы өјрән, кезәлим»
Мәндә ондан да артыг, атәши олан дедиләр.
Кезәлләрин ешгиндән-сөвкисиндән пај истәдим,
Ешгим бир бағлы бохчадыр: «Јох сәндә ачан» дедиләр.

Фүзули: «Мәндә Мәчнундан физун ашиглиг истедады вар,
Ашиги садиг мәнәм, Мәчнунун анчаг ады вар.»
Сөјләркән: «Дурду ешгин зирвәсиндә»
Онда бу гәдәр ешг ки вар чанындан усан дедиләр.

Кезәлим! «Көндәрмәдин бирчә зәррә, ешг-аловун
истисини»,
Сојујуб сәри мәним, јох чисминдә даһа ган дедиләр.
Чох вәсф өјләди Ваһид., вәфа көрмәди кезәлләрдә,
«Сән дә көрмәзсән сәфа, ешг аловундан» - дедиләр.
«Кечди бил дөвран дедиләр.»

Исчаг «Гочаһал», 2009

ДОСТ ТАПМЫШДЫ МӘНИ КӘДӘР ӨЗӘЛДӘН

Өмрүм боју јолдаш олду, кәдәр мәнә, гәм мәнә,
Мәндән гачды, көрүнмәди, нәшә мәнә, дәм мәнә.
Көлкә кими јанымла сүрүнүрдү кәдәр, гәм,
Дост олуб сәсләјирди, бәзән вериб әл мәнә.

Өјрәшмишдим она мән «јолдашлыг» өјләјирдим,
«Достум» кәдәр олса да, бош кечмирдди күнләрим.
Ајрылмады гәм мәндән, кечди белә илләрим,
(Бәзән «дарыхырдым» лап гәмсиз кечсәјди күнүм),
Көрүнүр өјрәшмишик, мән кәдәрә-гәм мәнә.

Билмирәм нә истәјир, гәмләр-гүссәләр мәнән,
Һара апарыр мәни, тутуб бәрк-бәрк әлимән.
Буну бир мән билирәм, бир дә ачы тәләјим,
Дәјәсән, дост, тапмышды, кәдәр мәни әзәлдән.

Мән гачырам кәдәрән, о, мәнә «кәл-кәл» -дәјир,
«Чәкинмә , кәл, јолдашыг, узат мәнә әл» -дәјир.
«Тәлә јазысыдыр бил, башга чәрән јох сәнин»,
Көрүнүр бәнд олубдур, кәдәр, гүссә-гәм мәнә.

Һајана кедирәмсә, кәдәр һаглајыр мәни,
Дәјир: «Јанында мәнәм, севинч узагдыр инди,»
Гәлбиндә јува тапдым, инди гәлбин мәнимди,
Бил ки, үрәји-чандан, бил ки, севирәм сәни.»

Бәхтәвәрәм: «Севирләр гәмләр, гүссәләр мәни,
Әкәр билсә пахыллар, вар «севкили» кәдәрим.
Онда да дәјәчәкләр, севкилин дә вар сәнин.
Ону да чох кәрәчәкләр ки, пај дүшүб гәм мәнә.»

Исһаг «Гәмкүсар», 2009

ДАНЫШ

Хәстә дүшдүм, «достларым» «һәлә аздыр» дедиләр,
Чанымда зимистан олду, човғуна јаздыр дедиләр.
Дилимдә, додағымда, зүмзүмәмдә бајаты,
Көнлүм губар ејләјиб: «Кефин саздыр» -дедиләр.
Кәдәрли күнләрим вар, бир аз да мәнән даныш.

Пахыллыгдан «достларым» мәнә ләкә вурдулар,
«Мөһкәмчә дүшүндүләр», куја нөгсан тапдылар.
Гәм чәкәнә гәм-кәдәр, доғрусу гәһәт дәјил,
Бир аз да пахыллардан, бир аз да ондан даныш.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Јалтағын сөһбәтләри, бал кими, шәкәр кими,
Фырладачаг сөһбәти, вал кими, тәкәр кими,
Сөзүн доғрусу сајмасан, гызышачаг нәр кими,
Сән белә «достларымдан», бөјлә инсандан даныш.

Наданлар мәчлисләрдә, сөһбәт едир, һәрләнир,
Бәзән диндән, бәзән дә сијасәтдән баш кедир.
Јејир көпүр һәр шејдән, аста-аста тәрләјир,
Сән белә гәһрәмандан, сән белә затдан даныш.

Үрәјим дә хәстәдир, фикрим тамам тарымар,
Зәманә чеврилибдир, һөкм едир инди надан.
Достум, ачы күнүм вар, гәмим вар, кәдәрим вар,
Гәм-кәдәри даһа чох, олуб-оландан даныш.

Исһаг «Килејли», Исраил, 2010

ДАН УЛДУЗУ, БИР ДӘ МӘН

Јуху кәлмир көзләримә, хәјалымдасан һәр ан,
Гисмәтим гәмим олду, гәддими әјди һичран.
Ојаг галдым сүһнәдәк, хәјалларын гојнунда,
Ојаг галдыг икимиз, дан улдузу, бир дә мән.

Арзулар ганад ачыр, гәлбимдә башдан-баша,
Үрәк һајлајыр мәни, гәлбини сыхма јаша.
Хәјаллар үзүр мәни, хәјаллар ширин-ачы,
Хәјалдајыг икимиз, дан улдузу, бирдә мән.

Һәрәнин бир улдузу, тәлејидир дејирләр,
Бәлкә сөнүб улдузум, Аллаһ биләр дејирләр.
Дан улдузу олурса, гој олсун бәхт улдузум,
Кечә ојаг галарыг, бәхт улдузум, бир дә мән.

Улдузумдан сорушдум: «Нә олуб батмамысан?»
Бәлкә дә мәним кими, кечә дә јатмамысан.
Сәһәр ағаранда дан, сәни тәкчә көрмүшәм,
Тәк галмышыг, дејәсэн, дан улдузу, бир дә мән.

Улдуз тағы ичиндә, ахтардым бәхт улдузум,
Дан улдузудур бәлкә, үзү-бахышы күскүн.
Тәсәллим оларсан сән, бары сәнсә дә парла,
Күскүн көрүнмәјәк биз, бәхт улдузум, бир дә мән.

Исҳаг «Јухусуз», Оғуз, 1994-1995

ГОРУ ӨЗҮНҮ КӘЛ СӘН (Өвладларыма)

Һәр киши сәјдығыны, киши билмә, бала, сән,
Алданыб, ширин сөзә, бил күдаза кедәрсән.
Онда кеч олачагдыр, сонракы пешманчылыг
Фајда вермәз, ај оғул, гору өзүнү кәл сән.
Накәс сәхавәтиндән, намәрд мәрһәмәтиндән.

Үзүнә јахшы бахар, арханча јүз сөз дејәр,
Дүз ағачда, дүз будаг, көрсә әкәр, тез кәсәр.
«Кејимин» атлаз етсән, атлазыны без ејләр,
Чәрәк вериб, једиртсән, чәрәјинә хор бахар,
Узаг ол, еһтијатлы ол, накәс сәхавәтиндән.

Көрәндә дәрдин сорар, ушаг кими тумарлар,
Әкәр ки, көзүн јумсан, вар-јохуну гамарлар.
Фүрсәт тапыб, арханча пычылдашар да пүнһан,
Һәрмәтин баша вурар, нәләр етмәз бу инсан,
Ујма балам, гору өзүн, намәрд сәхавәтиндән.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Бу инсанын чох бахышы, чох күлүшү олур бил,
Безән көрдүн кизләјечәк, бахышыны шириндил.
Әмәлиндә сирр кизләдиб, астарында-үзүндә,
Будур, балам, накәс үзү, һәлә вардыр ич үзү,
Аллаһ гоурусун сәни, јалтаг сәхавәтиндән.

Исһаг «Ачыдил», Израил, 2008

ӨМРҮМҮ ГАЈТАР КЕРИ

Килејим јохдур мәним, талејимдән Аллаһым,
Башга кәсдән үмид јох, Сәнсән мәним пәнаһым.
Дүшкүн дүшүнчәләрдән, әјилди гәддим мәним,
Јетәнә әјилмәјән, гәддими гајтар кери.

Башга сәрвәт истәмир, севки долу үрәјим,
Јашамаға һәвәсим-ешгими гајтар кери.
О арзулу күнләрин, о севинчли күнләрин,
Јарысын гајтар кери, парасын гајтар кери.

Сәрвәтим чаным иди, сәрвәтими алдылар,
Јағышлы күнләримдә, чәтирими алдылар.
Арзум үрәјимдә галды, хәјалымса көјләрдә,
Бары хәјаллардакы һалымы гајтар кери.

Әлимдән нә кәлир ки, арзуларла јашарам,
Һеч олмазса, ән тәмиз арзуму гајтар кери.
Кәһ ағлыма кәлир ки, һеј севиб чаванлашам,
Ағлымы «итирмишәм» лап, ағлымы гајтар кери.

Олурумү-јохумү, пәрән-пәрән салдылар,
Додағымын ширәсин, балыны да алдылар.

Үмидим чаным иди, чанымы да алдылар,
Балымы гурбан верим, чанымы гайтар кери.

Аллаһ! Өмүр верибсән, һамы сиздән пай алыб,
Вахтсыз гочалмышам мән, сачым тамам ағарыб.
Бәдбәхт чаванлығым да, мәнсиз архада галыб,
Мәнә өмүр чатырса, өмрүмү гайтар кери.

Исхаг «Үмид», Оғуз, 1994-1995

ГОЧАЛЫҒЫН ФАЧИӘСИ

(Кичик поэма)

Чәфәрхан адында бир киши варды,
Башыны һәмишә уча тутарды.
Һәрә бир јол илә пул газанса да,
О, һалал зәһмәтијлә, күн газанарды.
Севмишди Күлсәнәм адлы сәнәми,
Севдији замандан чох бәхтијарды.
Кечмишди чох илләр, бир дәрди варды,
Өвладдыр дәрдләри, дујду Сәнәми.
Һәкимә, лоғмана сөјләди дәрдин,
Фәгәт билинмәди өвладдан әсәр.
Чәфәр Күлсәнәмә билдирди: - «Сәнәм!
Ушаг евиндән бир оғул кәтүрсәм әкәр,
Өз оғлун, өз балан тәк бәсләрсән ону?»
Күлсәнәм шадлыгла сүздү Чәфәри,
Чохдан көзләјирди бу шад хәбәри.
Лакин көзләриндә бир кәдәр дә вар,
Көрәсән севәчәкми јенә Чәфәри.
Деди: -Еј севкилим- Чәфәрим мәним,
Јенә сән оларсан илк бәхтим мәним.
Көзүмдәки севинч, сәнсиз дејил бил,
(Бу оғул тәсәллим оларса, әкәр)
Јенә сән оларсан севкилим мәним.
Чох кәтүр-гој етди бизим Чәфәрхан,
Етди Күлсәнәмлә о, әһди-пејман.
Деди: -«Олур-олсун, гој олсун оғлан,
Адыны да гојаг, гој олсун Пејман.»
Нә исә, сечдиләр, јетишди заман,
Бир ушаг евиндән алдылар оғлан.
Чох бөјүк севинчлә евә чатдылар,

Шадланыб, адыны гојдулар Пејман.
Пејман бөјүрдү, көзөллөшүрдү,
Гоншу ушаглара тез өјрөшүрдү.
Гоншу гыз Хураман бөнд олмуш она,
Истөјир арзусу, там чатсын сона.
Сөслөјир Пејманы гашы, көзүлө,
Севирди Пејманы, о афөт, сона.
Аталар, аналар, дујдулар буну,
Дедилөр: -«Гој чатсын ничранын сону.»
Елчи дө кетдилөр гыза, Пејмана,
Нишан да тахдылар о Хурамана.
О күн ки, бу гызы кәлин кәтдилөр,
Зөңн өтдилөр еви, абад өтдилөр.
Оғлуну көрдүкчө севинир ата,
Севинчдөн көз јашы төкүрдү ана.
Ата да севирди, деди: -«Күлсәнөм!
Нө ола олајды ана бу сона.»
Пејман һәр заман «аначан» -дејөр,
Пејман һәр заман «атачан» -дејөр.
Ананы- атаны күлдүрөр-күлөр,
Бу заман Хураман кизлинчө сүзөр.
Көрөсөн нијө бу, «атачан» дејир?
Анасы өзкәдир, «аначан» дејир.
Дүшдү үрөјинө бу ачы фикир,
Онсуз да атаны көрмөк истөмир.
Хураман бу евө кәлөндөн бәри.
Истөмиш билдирсин ачы хәбәри.
Көрүрдү Пејманда ана сөвкиси,
Көрдү Пејманда ата сөвкиси.
Кирди үрөјинө ачы фикирлөр,
Азалды Пејмана олан сөвкиси.
Бир күн дилө кәлиб, билдирди она:
-«О ки атан дејил», деди Пејмана.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Пејман чох пәрт олду, кәдәрләнди пис,
Горхду анасынын һалы олсун пис.
Деди: «Анамдан чох, истәрәм ону,
Будур илк чүмләм, сөзүмүн сону.»
Ана ешидирди бу пыч-пычлары,
Пејманы горхудан аһы-вајлары.
Ана кәдәрләнди, һеч билдирмәди.
Пејмана, кәләндә һеч нә демәди.
Горхду әзиз оғлу фикир ејләјәр,
Кәлинә пис дејәр-ачы сөз дејәр.
Бу фикир үзүрдү јазыг ананы,
Дүшүндү нејләсин, јатсын бир гәдәр.
(Ата, хәстә иди, өскүрүрдү).
Бу јатмаг ананы пис һала салды,
Үмиди һәкимә, дәрмана галды.
Лакин сағалмады ана бир даһа,
Дәфн мәрәсими галды сабаһа.
Ата да дујмушду оғул дәрдини,
Амма сахлајырды онун сиррини.
Һеч вахт кәсилмәди, евдән сөз-сөһбәт,
Деди: «Кәләр бир күн анлајар әлбәт.»
Дүшүндү бир чарә тапарам ки, мән,
Олмасын бу евдә, олмасын гејбәт.
Гочалар евинә кетди көнүллү,
Оғлуна хош олсун, бу евдә һәјат,
Даим Хураманын алсын көнлүнү,
Бәлкә өвлады да јашасын раһат.
Оғлу һәр күн кедир ата јанына,
Бәлкә дә анд ичир онун чанына.
Кәлини бу ишдән лап карыхырды,
Пејман олмајанда лап дарыхырды.
Кәлин ајаг ачды билмирәм һара,

Пејман кәлмәјирди даһа наһара.
Ата гочалмышды, аманы јохду,
Һәким дә демишди: «Дәрманы јохду.»
Күн кечди, атанын ад күнү чатды,
Гоча һәр дәрд-гәми бир јана атды.
Оғул дәстә бүкдү, һәр бир чичәкдән,
Атанын ад күнүн о, биләрәкдән.
Кәлин тез дејиниб: -«О ки гочадыр,
Она кәрәк дејил тәзә тәр-чичәк.
Сән она тез апар, һәлмәшик јемәк.»
Атан севмәмишдир бәри-бәзәји,
Пејман апармады күлү-чичәји.
Гаршылады оғлун о, севкисиллә:
-«Саламат ол» -деди, сон нәфәсијлә.
Ата јумду көзүн «хошбәхт ол» -деди.
«Кәлини севәрәк: «Көнлүн ал» -деди.
Оғул аһ чәкәрәк узанды јерә,
Онун аһы-зары чатды көјләрә.
Ата дәфн едилди, кетди торпаға,
Оғул һәр күн кедир гәбрә бахмаға.
Бир күн јенә оғул, истәди кетсин,
Атасын гәбрини зијарәт етсин.
Одур ки, чичәкдән букет дүзәлтди,
Гара бир лент илә јахшы бәркитди.
Дејинди Хураман, истәмәди о,
Ки, гәбрин үстүнү бәзәсин күлләр,
Деди: «Кәрәк дејил, јаддан чыхарт сән,
Бир аз даныш-күл ки, чана кәләсән.
Даһа кетмирди о, гәбристанлыға,
Үрәји дөзмүрдү ачы сонлуға.
Кечәси, күндүзү, аһ-вајла кечир,
Каһ да евә кәлмир, һардаса ичир.
Хураман әл чәкмир, өз әмәлиндән,

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Өвлады јох иди, чәкир гүссә-гәм.
Шикајет едирди, ајағындан, белиндән,
О, да хәстә дүшмүшдү, өзүнүн хисләтиндән.
Нәһажет, бир күн о, Пејман евә кәлинчә,
Атмышды дәрманлары, кәлиб Пејман көрүнчә.
Саралмышды бүсбүтүн, рәнки ағармыш тамам,
Өзү-өзүн бәзәрәк, јорғаны ачмыш тамам.
Бу ади јорған дејил, бу ағ, бир кәфән иди,
Кәлинлик палтарыјды, бу бир сон сәфән* иди.
Пејман евә кәләндә, евдә көр нәләр көрдү.
Јатмыш севкилисинин үзүндә кәдәр көрдү.
Јадына дүшдү онун, севдији әзиз күнләр,
Өпдү онун алнындан, өпдү онун әлиндән.
Кәлини дәфн ејләди, тамам ел адәтијлә,
О күн көчдү Хураман, видалашды елијлә.
Атасы үчүн бүкдүјү күлләри, чичәкләри,
Гојду гәбринин үстә әсә-әсә әлләри.
Гочалыг фачиәдир, буну һисс ет һәр заман,
Сән дә гочалачагсан, кәләчәкдир бу мөкан.
Һәр аддымда, гочалығы, өз ичиндә анырсан.
Елә бил ки, бу ајнадан о ајнаја бахырсан.
Гочалыг фачиәдир, гочалар бил ки, нурдур,
Јаздым бу фачиәни, сону да ки бах будур.

Исһаг «Гоча нур», Исраил, 2009

*Сәфән-гафијә хатиринә јазылыб.

*Сәфән ағ кәфән мәнәсында ишләниб.

МҮҲАРИБӨ

Мүһарибө: -Нәтичәси исә нөләр, нөләр,

Мүһарибө: -Һәбс дүшөркөләри, газ камералары, зәһәрли ийнәләр, дири-дири басдырылан милҗонларла инсанларын јер алтында инилтиләри, башга-башга өлүм үсуллары.

Мүһарибө: -Бүтүн халглары дөһшәтә кәтирән мүһарибө.

Мүһарибө: - Инсанлары аддым-аддым изләјән-өлүм кабусу.

Мән чох балача идим. Чаванларын, кишиләрин вә үмумијјәтлә әли силаһ тутан адамларын нечә мүһарибөјә јолландыглары көзүмүн өнүндәдир. Бир киши чәбһәјә кедәндә, гоншуларын һәрәси балача бир шеј һәдијјә едәрди. (Бәзиси чораб, бәзиси јолда јемәјә чәрәз, бәзиси мејвәләрдән һазырланмыш ичкидән пәј). Бу заман ичкини верән шәхс: - «Аллаһ гојса, кәлиб, бу һәјәтдә тој едәчөјәм» - дејәрди. Онлар чәбһәјә јолланан аз вахтдан сонра мәктуб кәндәрәрдиләр. Бу заман гоншулар (Хүсусилә көзү јолда олан чаван гызлар)јығышыб, севинә-севинә мәктубу бир нечә дөфә охујардылар. Бәзән ана мәктубу охуја билмәдикдә, ону апарыб, гоншуда бир адама охутдурарды.

Мәктублар бәзән севиндиричи, бәзән исә кәдәрли оларды. Бу кәдәрли мәктублара «гара кағыз» дејирдиләр. Бу мәктублар чох вахт пәјланмазды, чүнки арха чәбһәдә чалышан инсанларын үмидини үзмәмәк хатиринә онлар хејли вахт почталҗон зәнбилиндә галарды. Почталҗон «гара кағызы» һансы евә верәрдисә, о евә гонум-гоншу јығышараг, шивән гопарар, јахаларыны чырар, үзү ашағы узанараг сүрүнәрдиләр, сачларыны кәсәрдиләр. Бу чүр мәрәсимләр «бәдхәбәр» мәрәсимләри адланырды. Даһа сонра, «гара кағыз» һансы үнвана верилирсә, о евин кәлини-гызы вә ја гадыны гара кејинәр, күндә бир гоншуја кедиб, аглаш мәрәсими (кирјә) кечирәрдиләр.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Почталјон билдикдә ки, бу евә «гара кағыз» вар, о евин јанындан тез өтәр, һеч дала да бахмазды. Әкәр мәктуб саламатчылыгдан бәһс едирсә, ев саһиби она гәндсиз чај да верәрди.

Гоча гадынлар тохудуғу чорабы чәбһәјә кәндәрмәк үчүн почталјона верир: «Ал, ај гардаш! Оғлума тез чатдыр» -дејәрди.

Мүһарибә: -Даирәви өлүм камералары, јанмыш инсанларын күлүндән јаранан дағ, чисмани ишкәнчәләр, милјонларла чәсәдләр, һәбс дүшәркәләри.

Мүһарибә: -(арха чәбһә) (1941-1945-чи илләр)

Арха чәбһәдә кишиләр (әли силаһ тутмајан), гочалар, гыз-гадынлар, тахыл саһәләриндә чалышардылар. Тахылы орагла бичәр, хышла јер шумлајардылар. Инсанларда чох бөјүк һәвәс вар иди. Онлар бәзән кечә-күндүз ишләјирдиләр: -«Тәки әскәрләрә чәрәк олсун»-дејирдиләр. «һәр шеј чәбһә үчүн» шүары артыг маһныја чеврилмишди. Инсанлар елә чалышырдылар ки, онлара һеч бир рәһбәр лазым дејилди. Бәзән сүнбүлү овушдуруб, чәјнәјәрдиләр.

Амма, хырманда тахыл ола-ола ач аиләләр дә вар иди. Ачыннан тәләф оланларын чоху јашлылар вә ушаглар олурду. Мүһарибәнин бу ачы күнләриндә, чәтинликләрдән истифадә едән бәзи нанкор «инсанлар» да вар иди. Бу адамлар чәрәклә баш кәсир вә варланырдылар. Әкәр бир ач ушаг вә ја еһтијачы олан гадын варлы адамын евинә ајаг басыб, чәрәк истәсә иди, бу заман варлы адам ондан ја үзүјүнү, ја да јун халчасыны аларды. Бу дөврдә чәрәк һәр шеј иди. 1943-чү илдә јер үзүнә икинчи бир бәла-һүндүр гар кәлди. Әкәр гоншу ушағы, чәрәк үчүн варлы адамын евинә кетмәк истәсәјди дә о, варлы «адамын» евинә чата билмәз, јары јолда-гарын ичиндә галарды (чансыз-өлүмчүл олдуғу үчүн) өлүб галарды. Ушағын саһиби анчаг сәһәр, ушағы гарын ичиндән тапыб, узаға апара билмәдијинә кәрә өз һәјәтинин бир ғырағында-евин далында

басдырарды. Нәмин ил гәбристанлыға кедә билмәјөн инсанлар, өз өлүләрини јахын бир јердә басдырырдылар. 1943-чү илдә јахында бөјүк бир саһәдә гәбрләр әмәлә кәлди.

Даһа сонра инсанлара башга бир бәла зијан вурду-чанавар сүрүләри кәндә дарашыр, мал-гараны төвләнин ичиндә дағыдырды. Бәзән алчаг өвләрин сејванына һүчүм едәрәк, јорғанын алтындан инсанлары дартышдырырды. (Инсанларда ачындан һал јох иди ки, дуруб чанавары говсунлар). Гыш вахтларында хусусилә чанаварлар даһа горхулу иди. Гыш сәрт кәлдијиндән инсанлар јорғандан гыраға чыха билмирди. Тез-тез атам бизә мәсләһәтләр верирди: «Чанавар исти кәсөвдән горхур, јаныңызда ишыглы нәсә (алов) сахлајын»- билдирди. Бизим үчүн бәзән мараглы олурду ки, чанавары кәзүмүзлә кәрәк. Она кәрә бәзән узагдан төвләјә бахырдыг. Лакин чанавары кәрмүрдүк. Бунун сәбәбини һәлә инди-инди билирик ки, кечә ала-гаранлыг, чанавар бозумтул, гар бәјаз олдуғу үчүн чанавары кәрмәк мүмкүн олмур.

Сәһәр төвләјә баш чәкәндә гарын ичиндә ган изләри кәрүрдүк. Атам исә бизә: «аАшам гонаг кәлмишди» - дејәрди. Демәли, сәһәрә јахын чанавар кәлиб, мал-гараны јаралајыб, итләрин һүрмәсиндән сонра гачыб, овуну апара билмәјиб. Бир дәфә гојунлары суламаға апармышдым. Бир итә охшар һејван, чанлы бир гојунун гујруғундан бәрк јапышмышды. Мән јекә бир ағачла бу һејваны вурурдум. Атам кәлди: «-и *Чанавар* Дишләјиб!» «Бәс сән һарда идин?» Мән севинирдим атам белә дејәндә. Демәли, мән чанавары лап јанымда кәрмүшәм. «Ахыр ки, арзума чатдым»- дедим. Атам исә: «Јахшы гуртармысан, ај бала»- деди. Бәли!

Мүһарибә: -Ачлыг, чәтинликләр, үмидсизлик вә с.

НІТЛЕРЧИ ФАШИСТИ ТӘСЛИМ КӨРӘНДӘ

Кетсин о күнләр, кәлмәсин бир дә,
О гара күнләр, дәстә гара кағызлар.
Нечә милјон инсан јатыр гәбирдә,
Ағлајыр аналар, ағлајыр гызлар.

Ана сачын јолур, гыз бирчәјини,
Севкили көзләјир итмиш әрини.
Гара кәләғажы, гара кејимдә,
Ағлаш һәнкүр верир, ағлаш евиндә.

Ана ағы дејир, бачысы шивән,
Һәр вахт сорушурлар, һардадыр дүшмән,
Ачлыг бир тәрәфдән, гәм бир тәрәфдән,
Јулаглар шәк верир, матәм сәсиндән.

Мәзарлар сығмајыр гәбристанлыға,
Мејитләр дәфнсиз батыр торпаға.
(Безән һеч апармыр гәбристанлыға).
Басдырыр баласын, өз кандарында,
Ја да басдырачаг, евин далында.

Почталјон көрәндә әсир әлләри,
Горхур ки, кәсилә там үмидләри.
Безән почталјонлар кизләр мәктубу,
Чүнки рәнкләриндән танырлар ону.

Һазырлар ананы-гызы бу дәмә,
Ки нечә верәчәк, гара мәктубу.
Јазырлар мәктубда, гәһрәманлыгла,..
Охумур керисин, кифајәтди бу.

Нәнә чораб тохур оғулларына,
Почталјон кәләндә верәчәк она.
Нәнә фикирләшир ордудан кәлиб,
Безән дә шәкәрсиз чај верир она.

Ушаглар дәстәјлә күнчә јығылып,
Фашист хитлерчијә ләнәт охујур:
-«Анја-манја, дағылды Керманја,
Танкымыз хода дүшдү, хитлер захода дүшдү.»

Совет тәјјарәси һүчум едәндә,
Ачлыг јада дүшмүр, улдуз кәрәндә.
Севинди инсанлар, севинди аләм.
Хитлерчи фашисти тәслим кәрәндә.

Оғуз, 1945

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

КҮЛМӘЧӘЛӘР

Бир јәһуди алвердән кәлирди. О, ач бәјләрдән биринә раст кәлир.

Бәј: -«Төк бура нәјин варса?»

Јәһуди: -«Ушаглар нечә күндүр ки, ачдырлар, баловун гурбаны олум, бурах мәни чыхым кедим.»

Бәј әлин архасына апарараг: -«Төк јерә, дедим, төк.»

Јәһуди горхусундан алдығыны јерә төкүр вә әлләрини кәјә галдырараг, бәјә гарғыш едир. Бәј чох залым иди, јәһудинин нәфәсини кәсир. Бу хәбәр башга бир бәјә (өлән јәһудини горујан бәјә) чатыр. Онда «горујучу» бәј јәһудини өлдүрән бәјә хәбәр кәндәрир ки: -«Сән мәним бир чуһудуму өлдүрмүсәнсә, мән сәнин ики чуһудуву өлдүрәчәјәм.»

Оғуз рајонунда Садыг адында бич-һижләкәр бир киши јашајырды. Бу киши туалет гујусу газмагла мәшғул олурду. Бир дәфә Дәмир адында бир киши чағырараг (ону), өзү үчүн гују газдырмағы тәклиф едир. Садыг разылашыр. Дәмир кедир ишинә, Садыг газыр бир гәдәр, һеч нә дәјмир дишинә. Дәмир иш јериндәки столовада јејир кәлир: -«Арвад, «һамбала» (фәһләјә) бир шеј вермисән?» Сән кәлмәмиш мән она чај-чәрәк верә биләрәм. Дәмир: «Јахшы, о рәфин үстүндән јағы да кәтир, балы да». Дәмир симич иди. Балдан бир аз, јағдан бир аз верир, гајыдыр ишинә. Садыг балы-јағы бир дәфәјә өтүрүр, кедир ишинә. һеч бир күлүнк вурмамыш, гајыдыр Дәмирин евинә: -«А бачы, Дәмир деди ки, һеч арваддан сорушма, нә вахт ач олсан рәфдә јағ да вар, бал да, кәтүр је.»

Арвад: - «Амма галаныны гајтар гөј јеринә.»

Садыг банкадакы балы вә јағы тәр-тәмиз јејир, банканы галдырыб рәфә гөјүр.

Дәмир кәлир: -«Арвад, Садыға бир шеј вермисән?»

Арвад: -«Сән она демәмисән ки, нә вахт ач олсан рәфдән көтүр је?» Дәмир -«Нәээ, јохса балы јејифди?» Дәмир кедиб көрүр ки, банкада бал јохдур. Чумур Садығын үстүнә. Садыг гујуда, Дәмир чөлдә. Јекә бир паја илә Садығы өзишдирир. Биртәһәр һирси сојујур. (өз-өзүнә, өләр сонра буну гујудан чыхара билмәрәм) Садығы өлүмчүл билән Дәмир араланыр. Садыг чыхыр кедир. Бир даһа оралара һәрләнмир, һеч ишинин пулуну да истәмир.

Бир јәһуди киши ики арвад алмышды. Әввәлки арвады сонракы арвадынын сачындан вә сонрадан алдығы арвад исә өввәлкинин сачындан јапышыб, бир-бирини сүрүјүрдүләр. Киши волејбол вә футболда олдуғу кими һакимлик едирди. О, фит чалараг, дејирди: -«Һансыныз јыхсаныз ону алачам.»

Бир јәһуди киши сусуз сәһрада бир кәнддән дикәр бөлкәјә кедирди. Јүкү ағыр олдуғундан отуруб динчәлирди. Бирдән ағлына кәлди ки, Аллаһа јалварсын, бөлкә, бир ешшәкдән-атдан раст кәлә. Хејли јалварышдан сонра архадан бир атын кәлдијини көрдү вә севиндијиндән атылыб-дүшдү. Ат кәлиб чатанда, атын белиндә бир бығыбурма чаван кишини көрдү. Киши јәһудијә салам вермәмиш: -«Һара кедирсән, ај Аллаһын чуһуду?» -деди. Јәһуди исә севинчәк: -«О узаг кәндә кедирәм» -деди. Атын белиндәки киши өз јараг-јасағыны көстәрәрәк: -«А киши, көрмүрсән ки, ат тәзә доғуб, бала кәлә билмир, инсафын јохду ону чијнивә нијә көтүрмүрсән?»

Киши (јәһуди): -«Мән ахы чох јорулмушам, дајчаны нечә апарым?» -дедикдә. Атлы көзүнү бәрәлдиб, әлини бөјрүндәки јарағына апарыр. Јәһуди иши баша дүшүр, дајчаны чијнинә көтүрүр вә мәнзилә чатдырыр. Дајчаны саһибинә тәһвил

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

вердикдән сонра отуруп вә әлләрини көјә галдырараг: «Аллаһ олмағына Аллаһсан, амма тәрсинә Аллаһсан. Мән ат истәдим ки, мән ону миним, сән кәндәрән ат мәни минди.»

Бир јәһуди киши такси илә евинә кәлир. О, пул вермәк истәмир вә фикирләшир ки, нечә етсин ки, сүрүчүнү алдатсын. О, таксидән дүшәндә чибләрини ешәләјир. Кашелоку тапмыр (пул кисәсини тапмыр). Чох ахтарандан сонра: «Мән кашелоку машында гојмушам, кашелок чибимдән машына дүшүб.»

Сүрүчү чох севинчәк машыны сүрүб кедир. Јәһуди исә башга күчәдә өзүнү итирир.

Бир киши арвадына: -«Бу кечә гонағым олачаг, јемәк һазырла.»

Арвады:- «Нечә јемәк һазырлајым? Онлар бир дә кәлмәсинләр, јохса јенә кәлсинләр?»

Ики дост сәһбәт едир. Биринчи киши: -«Мәним арвадым чох гәнаәтчилдир, о, мәним галстукумдан өзүнә бир алт палтары тикиб.»

Икинчи киши: -«Мәним арвадым даһа гәнаәтчилдир. О, өзүнүн алт палтарындан мәнә ики галстук тикиб. (Фәхр етмәјә дәјәр.)»

Пәри адында бир кәнч гадын үмуми јашајыш евиндә јашајыр, өзүнә хош олан һәр чүр ишләр көрүрдү. Бу јашајыш евинә јахын олан сакинләр, Пәридән шикајәт едирләр. Саһә мүвәккили Чәфәров кәлиб Пәрини чағырыб мезәммәт едир: -

«Саатда бир бура адам кәлир, гоншулары нараһат едир. Сәни мөһкәмәҗә верәчәҗәм.»

Пәри: -«Саатда бир иш олар?»

Чәфәров: -«Саатда бир олмасын, күндә бир олсун-аҗыб деҗил?»

Пәри күлә-күлә: -«Күндә бир олса нә дәрдим вар ки.»

Чәфәров: -«Јахшы-јахшы, кәс» -деҗәрәк кетмәк истәҗир.

Пәри шакирд кими әлини галдырараг: «Уләр јолдаш Чәфәров, уләр јолдаш Чәфәров.»

Чәфәров: -«Де көрүм, нә деҗирсән?»

Пәри: -«Һәфтәдә бир уләр?»

Чәфәров: -«Јахшы, олар-олар, кет.»

Беләликлә Пәри гоншуларын јанында Чәфәровдан рәсми ичазә алып, инди иши әввәлкиндән дә јахшы кедир.

ЈАҒЫШ ВӘ ӨРДӘК

Бир кишинин өрдәк сөзүндән хошу кәлмирди. Бир дәфә о, ики адамын бир-бирилә јағыш барәдә сәһбәтини ешидир, кәлиб онлара јахынлашыр вә һәрәсинә бир силлә вурур.

Онлар тәәччүблә: -«Бизим тәгсиримиз нәдир ки, бизи вурурсан?»

Киши сәбәбини белә изаһ едир: -«Сиз мәнә өрдәк демәк истәдиниз, чүнки јағыш јағанда кәлмәчә олур, кәлмәчәдә дә өрдәк олур.»

ДОНУЗ БАЛАЛАРЫ

Бир ермәни өз ушағына деҗир: -«Ај (бала) дыға-ара, кет донуз балаларыны сај көр дүздүрмү?»

Дыға кедиб, саҗыб кәлир: -«Сајдым, 12 бала вә бир ана.»

Атасы: -«Ахы 13 дәнә бала олмалыды.»

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Дыға: -«Бири лап балача иди, бәрк гачырды, ону саја билмәдим.»

Атасы: -«Ону ајрыча сајајдын, а дыға.»

«ГОЛЧОМАГ» ӘРӘМ

Әрәм адында бир ермәнијә тапшырыблар ки, бу рајонда олан голчомагларын сијаһысыны тез (2 күнә) тут кәтир. Әрәм бу тапшырығын ичрасына көрә баш вәзифәләрдә ишләмәли иди.

Әрәм шадлығындан јејир-ичир, кефләнир вә јатыр. Ики күн тәнбәл-тәнбәл һәрләнир. Лакин бир нәфәр дә олсун голчомаг тапмыр. Бу заман онун јадына дүшүр ки, атасы да бир аз варлы киши олуб. Одур ки, бөјүк бир вәрәгдә-ортада бөјүк һәрфләрлә: -«Азад Әрәмөв» (атасынын ад вә фамилијасыны)-јазыр, апарыб верир. О күндән сонра атасыны динч јашамаға гојмурлар, каһ һәбсә кәндәрир, каһ да һәдә-горху. Арада «газанан» Әрәм олду. Чүнки о күндән сонра Әрәмә һеч бир иш вермәдиләр. Амма ады «Голчомаг Әрәм» галды.

АЗ ДАНЫШАН ҺӘКИМ ВӘ АЗ ДАНЫШАН ХӘСТӘ

Бир һәким аз данышмагда мөшһур иди. Бир дәфә онун јанына бир хәстә кәлир.

Һәким: - Јанмышдыр?

Хәстә: - Әзилмишдир.

Һәким: - Компрес.

Хәстә компрес едиб кәлир.

Һәким: - Јахшылашыб?

Хәстә: - Хараблашыб.

Һәким: - Компрес.

Хәстә кедиб компрес едиб даһа кәлмир.

Беләликлә һәким 4 (дәрд) сөз, хәстә исә 2 (ики) сөз ишләдәрәк, һәкимдән даһа аз данышыр.

ИКИ ГАРДАШ

Ики гардаш өкүзләрини ахтарырдылар. Бир гардаш һүндүр данышан, дикәри исә сәссиз данышан-динмәз иди. Кур сәсли даға, дикәри исә чај тәрәфә енир. Гардашлар ахшама гедәр ахтарыр, өкүзләри тапмајараг евә гајытмаг истәјирләр. Онлар күманы кәлдији јерләрә јенә ахтарыша башлајырлар вә бир-бириндән узаглашырлар. Кур сәсли гардаш дағдан чығырыр: - «Өһеј... Гардаш, өкүзләр ордадыр?» Динмәз гардаш чавабында: -«Нырч»- дејиб кедир.

КЕЧӘЛ ДӘРМАН БИЛДИ

Бир кишинин арвады гәлјан чәкирди. Киши лап безмишди. Киши һәр јерә кедиб дәрдени сөјләјир:

-«Мән нә едим ки, арвадым гәлјаны тәркитсин?» һәрә бир чарә дејир. һәкимләр дә ишә гарышыр. Арвад гәлјаны сүмүрмәкдән әл чәкмир. Бир дәфә, бир кечәл бу кишијә јахынлашараг: - «Ешитмишәм арвадын гәлјан чәкир, сән исә бу ишдән безмисән, инди дә дәрман ахтарырсан, еләдир?»

Киши: -Бәли-бәли, мән түтүн-тәнбәки ијиндән безмишәм.

Кечәл: -Мән онун дәрманыны билирәм. Мән дејәни елә, арвадын гәлјаны тәркидәр.

Киши: -О, нечә дәрмандыр ки, бүтүн һәкимләр билмирләр?

Кечәл: -Ахшам арвад јатанда, гәлјаны пис булашдыр, гој јеринә. Бу иши бир ај давам елә.

Нә исә, бир ајдан сонра Кечәл кишијә: -Нә олду, арвад гәлјан сүмүрмәји тәркитди?

Бир ај сонра арвад гәлјаны тәркитмишди. һеч гәлјана јахын да кетмирди. (гәлјандан иркәнирди).

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Киши исә пис вәрдиш газанмышды. Онда, Кечәл сорушдугда: -Арвад гәлјаны тәркитмәјинә тәркитди, амма мән гәлјаны булашдырмағы тәркидә билмирәм.

ТӘНБӘЛ ФАЈТОНЧУ

Бир фајтончу әлини гулағынын дибинә гојуб фајтонда мүркүләјирди. Бунун јанындан кечән бир киши фајтончунун тәнбәл-тәнбәл һәрәкәтләринә ирад тутараг: -Нә јатмысан, ај киши, күндүз јатырсанса, ај бәдбәхт, ким кәтириб сәнә рузи верәчәк, нијә кедиб бир ишин гулпундан јапышмырсан? Кет ишлә!

Фајтончу: - Сонра. Киши: -Пулун олсун. Фајтончу: -Бәс сонра. Киши: -Ушагларына бир күн газан. Фајтончу: -Бәс сонра. Киши: -Ев тик. Фајтончу: -Бәс сонра. Киши: -Ушагларыны евләндир. Фајтончу: -Бәс сонра. Киши: -Јербәјер елә. Фајтончу: -Бәс сонра. Киши: -Онлара миник машыны ал. Фајтончу: -Бәс сонра. Киши: -Сонра әлуву гулағывын дибинә гој- динчәл. Фајтончу: -Бәс мән бурда нә едирәм?

Бир киши овчу иди. һәр күн ов едәр, евиндә ов әти оларды. Бу кишинин гоншулуғунда бир касыб киши јашајырды. Бу касыб кишинин бәднәфис бир арвады вар иди. Бир күн арвад кишијә: - Нә отурмусан дәрд дивар ичиндә, сәнин тајларын газ вуруб, газан долдуруп, гоншун Чәфәр киши һәр күн ов әти кәтирир, сән дә кет, кимдән әскиксән.

Киши: -Ахы мән овчу дејиләм!

Киши нә гәдәр дил төкүрсә хејри олмур, арвады инадындан дөндәрә билмир. Нә исә, киши һазырлашыб, гоншусу илә ова кедир. Бу дәфә ов уғурсуз олур. Гајыданда бир ајы мағарасына

раст кәлирләр. һамы горхусундан узаглашыр. Амма тәзә «овчу» евә бош гајытмагдан чох горхур. Одур ки, дејир: -Мән нечә олур-олсун евә бош кетмәјечәјәм, мәни кәндирлә баглајын мән мағараја кирим, кәндир тәрпәнәндә чәкин.

Һамы мәәттәл галыр. Киши өз арвадынын сөзләрини, бош гајытса ону нечә гаршылајачағыны јадына салыб мағараја кирир. Ајы онун башыны гопарыр. Кәндири чәкәндә ону башсыз көрүрләр. Ону еләчә кәтириб, арвадына тәһвил верәндә: -Ај бачы, сәнин әрин сәһәр кедәндә башы вар иди? Арвады:

-Башынын олуб-олмадығыны билмирәм, амма данышанда саггалы тәрпәнирди.

*Район шигирә
◆◆◆ имәчилијә*

Имәчиликләр заманы бир идарәдән 18 ишчи имәчилијә чыхмалы иди. Район Партија Комитәси катиби бир идарә мүдирини јохламаг үчүн саһәјә кедир. О, мүдирдән сорушур: - Нечә (киши) ишчин вар?

О дејир ки, 18 ишчим вар, һамысы да бурдадыр. Райком сајыб көрүр ки, 19-дур. Райком бу ишдән шүбһәләнәрәк: - Ахы 19-дур. Мүдир карыхыр. Бурада Иман дејә бир киши габаға кәләрәк: - Јолдаш катиб, ики кишидән биринин әли, о биринин ајағы шикәстдир. Икиси бир адам һесаб олунур.

Райком: -Белә имәчилијә варам-дејәрәк, јолуна давам едир.

Колхозда ишләјән ики гызы партијаја кечирирләр. Бунлардан бири түтүнчү, дикәри исә сағычыдыр. Түтүнчүдән сорушурлар: (бүрода)-Нечә тон түтүн верәчәксән бу ил? О: -Нуһун тәрәзиси биләр-дејир. (јәни тәрәзидә кәсмәсәләр верәчәјәм).

Дикәр гыз-түрүнсәдән (сағычыдан) сорушурлар:

-«Нә гәдәр сүд сағмысан?

-Шамыл гагаш биләр. (Шамыл ферма мүдири.) -Бәс нә гәдәр сағмаға сөз верирсән? -Ону инәкләрдән сорушун-дејир. Бүрода һамы күлүр вә онларын икисини дә партијаја кечирирләр.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Бир ермәни вә бир мүсәлман Аллаһын јанында нөвбәдә идиләр. Аллаһ инсанларын арзусу вә малик олдуғу сәвијјә кәрә бәхшиш пајлајырды. һамы Аллаһдан бәхшишини алыр, кедир. Нөвбә ермәнијә чатыр: -Еј Аллаһ, бәхшиши һансы шәртләрә кәрә верирсән, бәхшиш вермәјин үсулу нечәдир? -сорушур.

Аллаһ: -Ким нә алырса (истәјирсә), архасындакына ики дөфә чох верирәм.

Ермәни архаја чеврилиб, архасында мүсәлманы кәрүр: -Бир көзүмү чыхарт, гој мүсәлманын ики көзү чыхсын-дејир.

Бир арвад ушагларыны биртәһәр сахламаг мәгсәдилә бир нечә кишијә кедир, ахырда дул галдыгда бир идарәдә сүпүркәчи ишләјир. Бу идарәдә Мәсим адлы бир зарафатчыл, бич киши ишләјирди. О, һәмишә бу арваддан сорушарды: -Зәрнишан, сән нечә кишијә кетмисән? Зәрнишан: -Бирчә кишијә.

Бир күн Мәсим иши там ајырд етмәк үчүн бир фәнд фикирләшир. О, јанындакы ишчијә дејир ки, мән гәзет охујачағам, сән һүндүрдән: -Елә шеј олмаз, елә шеј олмаз де. Мәсим башлајыр гәзет охумаға. Јанындакы киши: -Елә шеј олмаз-дејиб чығырыр. Зәрнишан кәлиб: -Гәзетдә тәзә нә јазырлар? Мәсим исә:

-Бурада јазылыб ки, һансы арвад 7 кишијә әрә кедибсә, һазырда дул галыбса, онун пенсиясыны 50 фаиз артырырлар. Зәрнишан: -Онда мәнә дүшүр ки.

Зәрнишан там инанараг: -Онда мәә лап дүзкүн дүшүр-тәкрарлајыр.

Мәсим тез гулағыны шөкләјиб: -Сај көрүм.

Зәрнишан башлајыр бармагла сајмаға: -Чолаг һәсән-1, Мәммәд Чәфәр-2, Кор һүсәјн-3, Демократ Сәмәд-4, овчу Гәдир-5, мешәбәји Әбдүләли-6, бурда Зәрнишан дајаныр: -Јенә вар,

адларыны јадыма сала билмирәм- дедикдә Мәсим күчәнә- күчәнә: -һә-һә, сонра?

Зәрнишан: -Сонрасыны дејә билмәрәм-дејир.

Мәсим: -Онда сәнә дүшмүр-дејиб, гәзети гатлајыр, үзүнү чевириб раһат отуруп.

Касыб бир киши, ағзындан-боғазындан кәсиб, бир јүнкүл (учуз) машын алып. О, бу машынла һәр күн саһәјә кедиб, колхозда ишләјән арвадына көмәк едирди. Бу кишинин гоншулуғунда Садыг адлы һиләкәр бир киши јашајыр. Бу кишинин һумај адлы бир гызы да варды. Бу гыз һәр күн бу машынын тәкәри алтына мых вә саир дәмир-дүмүр гојур, бу кишинин ишә кетмәсинә мане олурду. Чарәсиз галан сүрүчү бу күчәдән кечәндә дүшүб, јолу сүпүрүб сонра кечирди. һумај башга үсулла мане олмаға башлады. О, һәр күн әтәјинә даш јығыб, машынын ајнасына вурурду. Ахыр бир күн о, машынын габаг ајнасыны сындырды вә тез дарвазадан ичәри гачды. Сүрүчү Садыгы чох чағырды, һај вермәди. Ахырда Садыг чыхыб деди: - һеч һумај евдә јохдур. һумајын сәси кәләндә сүрүчү: -Ај Садыг, сәнин гызын көр нә едиб, вуруб ајнаны сындырыб. Садыг өзүнү түлкүлүјә гојараг: -Бир дә сындырса мәнә де-деди.

Бир јәһуди киши чамышыны итирмишди. О, нә гәдәр ахтарырса чамышы тапа билмир. Әлләрини көјә галдырараг, Аллаһа јалварыр: -Ај Аллаһ, әкәр чамышы тапсам, сатыб пулуну фәгир-фүгәраја пајлајачағам.

Јәһуди киши сөзүнү гуртармамыш, чамыш кәлир. Јәһуди чох фикирләшир ки, чамышы нечә касыблара версин. Бир хоруз тапыр, бағлајыр чамышын бојнуна, апарыр базара. Чамыш 1 манат, хоруз 1000 манат дејиб икисини бирдән сатыр вә вәдинә емәл едир. Бир манаты фәгир-фүгәраја пајлајыр.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Бир мүәллим дәрсдә јәһуди шакирддән сорушур:

-Шәффаф чисим нәјә дејилир?

Шакирд сусур вә куја фикирләшир. Бу заман мүәллим көмәк мөгсәдилә: -Бу, асан суалдыр, а бала, јәни бир тәрәфиндән баханда о бири тәрәф көрүнүр.

Тез јәһуди оғлан: -Аһа, билдим, ачар дешији.

Мүәллим јәһуди оғландан сорушур: -Дәниздә нә битир? Јәһуди чох фикирләшир, лап тәнкә кәлир. Мүәллим бу суалы әввәлләр бир нечә шакирдә вериб билмәдикләринә көрә «2» вермишдир. Јәһуди оғлан өз-өзүнә гымылданыр: -Бу гамыш оғлу гамыш нә јапышыб дәниздән? Мүәллимин гулағына гамыш сөзү кәлир. «һә-һә, гамыш-гамыш-отур, бала, 5.»

ВӘЛИ МҮӘЛЛИМ ЈОХЛАМАДА

Вәли мүәллим Халхала (үмуми јохламаг мөгсәдилә) кедир, хејли ишләрини саһмана саландан сонра, бир мүәллимин евиндә кечәләмәли олур. Вәли мүәллим зарафјатчыл вә һәрмәтли бир адам иди. Гонаг олдуғу евин сакини исә чох данышан бир мүәллим иди. Бунлар јахшы јејиб-ичдикдән сонра јатмаг вахты чатыр, амма бу мүәллим һеј данышыр:

-Еләди-елә дөјүл, вур бура- дејир. Вәли мүәллим көрүр ки, кечәдән кечиб, јатмаг-динчәлмәк истәјир. Одур ки, әлини јорғандан чыхарыб, өзү јатыр вә: -Өзүн даныш, өзүн вур-дејерәк јухлајыр.

Азәрбајчанын Оғуз рајонунун Хачмаз кәндиндә кишиләрин чоху кечәлдир. Бир дәфә бу кәндиң ики сакини (ики киши) далашырды. Бири о бирини һәдәләјәрәк: -Билирсән, кимәм мән?-дејир. О бириси: -Билирәм-билирәм, бәли-бәли: -Мәндән бәјүк кечәл.

Бир мүәллим һәмишә чығырда дурар, бурдан кечән ушагларын чибини бошалдарды (ушаглар дәфтәр-китаб алмаг үчүн мешәдән гоз-фындыг јығыб, кәтириб чығырда сатардылар). Бу мүәллим дә һәмишә чығырда дајаныб, ушаглардан јығдыглары гоз-фындыгы (чибләриндән) пула, учуз аларды. Хејли вахтдан сонра, мүәллим өзүнә кәлир. Бу мүәллими колхоз сәдри гојурлар. Кәндә (колхоза) јохлама кәлән вахт бу сәдри ахтарырлар, амма тапмырлар. Чох сораглашырлар, ахырда бу мүәллимин хасијјетинә бәләд олан бир киши онун јерини белә кәстәрир: -Кәдин филан чығырда, инди о, ордадыр вә ушагларын чибини бошалдыр. Бу заман ушаглар бир ағыздан: - Хејирли олсун, ај сәдр.

НӘБИНИН КОРУН МАҢНЫСЫНЫ ОХУМАСЫ

Оғуз рајонунун Хачмазгышлаг кәнд сакини, ријазиијат мүәллими Нәби мүәллим арада маҢны да охујурду. О, савадлы, чүссәли, сәбирли вә мүлајим бир инсан иди. Узун мүддәт маарифдә ишләмишди. О, доланачагына кәрә бир аз мигдарда да орта мәктәбдә дәрс дејирди. Амма дәрс демәјә о гәдәр дә һәвәсли дејилди. (Чүнки өзү демишкән пул аз чыхырды). Онун чох севдији бир маҢны варды. О, «Шејх Сәнан» операсындан корун маҢнысыны азачыг дејишәрәк охујурду.

Кор: -«Нә дәрд олајды, нә дәрман» - дејәндә. Нәби мүәллим: - «Нә дәрс олајды, нә мәктәб...б» - дејиб охујарды. Ағзындан сөз гуртармамыш гәһ-гәһә чәкиб күләрди.

НӘБИНИН ДАҢА БИР МАҢНЫСЫ

Бир күн маариф мүдири Нәбијә дејир: - Сән ишә кеч кәлирсән, ишдә дә аз-аз көрүнүрсән.

Нәби мүүллим: -Мән кәлирәм, сән көрмүрсән.

Нәби мүүллим бир күн ишә һамыдан тез кәлиб отуруп өз јериндә. Мүдир кәлиб, һәмишәки кими һеч бир тәрәфә бахмадан кечир кабинетинә. Нәби мүүллим билди ки, мүдир буну јенә көрмәди. О, башлајыр ачар дешијиндән јүксәк сәслә охумаға:

-Кәлмишәм, кедирәм хәбәрин олсун. Ај мүдир, бүтүн чибләримиз пул илә долсун, ај мүдир -дејиб, гапыдан азачыг араланыр. Мүдир катибәје: -О, Нәбиди, көрдүм, ону гов кетсин, бир дә ишә белә тездән кәлмәсин.

Јәһуди Мәрдәхәј автобус, трамвајла јол кетдикдә һеч вахт кедиш пулу вермирди. Онун пул вермәмәк үчүн хүсуси үсулу вар иди. Мәрдәхәј һәмишә отуруп архада вә достларына вә ја автобусдан дүшән адамлара һүндүрдән дејир: - Дүшүн, мән верәчәјәм, дүшүн, мән верәчәјәм.

Онлар дүшүб, кетдикдән сонра өзү дүшәндә:

-Мәнимкини верибләр -дејиб раһатча дүшүб кедир.

ӘЛӘКБӘР ВӘ МААРИФ МҮДИРИ

Маариф мүдири рајкомун бүро ичласына тәләсирди. Одур ки, сүрәтлә гапыдан чыхыб кетмәк истәдикдә бәдән тәрбијә мүүллими Әләкбәр јүјүрүб өзүнү гапыдан ичәри салмаг истәјир. Бу заман Әләкбәрин башы маариф мүдиринин гарнына дәјир. Мүдир гарныны тута-тута гајыдыр катибәнин јанына:

-Әләкбәрә шиддәтли төһмәт јаз.

Әләкбәр катибәје:

-Јухарыдан Миша кәлир. Миша сөзү мүдирин гулағына дәјир. Онда мүдир кирир башга отага кизләнир вә јавашчадан: - Арусјак (катибөјә). Әләкбәрә топ, сетка, ајагтабы, мајка вә нә истәсә јаз. Сонра әлавә едир ки, бир тәрифнамә дә јаз.

Бу әһвалатын беләдир сонлуғунун изаһы: - Миша чох данышандыр. Әләкбәр өзүнү мүдирә јахшы көстөрмәк үчүн кәлиб мүдирә демәк истәјирди ки, бирдән Миша мүдирин отағына кирәр, онда мүдир рајкомун бүросуна вахтында кедә билмәз. Рајком да мүдири төһмәтләндирәр. Әләкбәр маариф мүдирини бир төһмәтдән бир кәлләјә гуртарды.

Таханијо адында бир мүәллимә мәчлисә гонаг чағырырлар. Мәчлис саат 13.00-да башламалы иди. Таханијо ики дәгигә тез кәләрәк гапыда дајаныр, саатына бахыр, көрүр ки, 2 дәгигә галыб вә көзләјир ки, 2 дәгигә кечсин. Онда мәчлисдәкиләр ону көрүб чағырырлар. О исә саатыны көстөрәрәк: - һәлә вахта вар дејир. Ичәридәкиләр бир нечә сағлыг сөјләјәндән сонра, Таханијо мүәллимә сағлығына ичмәк истәјәндә ону гапыда көрүрләр. Бу заман Таханијо саатына бахыр: - «Дүз вахтдыр» - дејиб кечир ичәри.

Һамы бир сәслә: - Таханијо мүәллимә дүз вахтында кәлмисән-дедикдә онун сағлығына ичән вахты дејирләр. Беләликлә вахтында сөзү һәм Таханијоја вә һәм дә мәчлисдәкиләрә чох хош кәлди.

ДИПЛОМУНА БАХ

Бир хәстә мүәллимә апарырлар хәстәханаја. О, бир нечә вахт орада галдыгдан сонра сон күнләр артыг һеч нә јејә билмир вә һеј данышыр. Һәкимләр фикирләширләр ки, мүәллимә јәгин вәсијјәт едир. Одур ки, тибб бачысына онун јанында дајанмағы, вәсијјәтини ешитмәји вә гоһум-әгрәбасына сөјләмәји

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

тапшырдылар. Хәстә башлајыр хырылдаја-хырылдаја нәсә демәјә. Онун данышығы ашкар олмадығы үчүн тибб бачысы гачыр баш һәкимин јанына: - Хејли вахтдыр гырылдајыр, гуртармыр, амма ашкар едә билмирәм ки, нә дејир.

Һәким: - Кет дипломуна бах. Әкәр орта мәктәб мүәллимидирсә, 45 дәгигә данышачаг, јох әкәр али мәктәб мүәллимидирсә, 2 гоша саат данышачаг.

ИСЧИЈӘ МҮӘЛЛИМ ВӘ ТОЈ МӘЧЛИСИ

Јәһуди Исчијә мүәллими тоја чағырырлар. О, чох мүтәәсир олур. Чүнки тоја хәрчләдији пул илә о, бир һәфтә аиләсини доландыра биләрди. Фикирләшир ки, нејләсин ки, һәм тојдан галмасын вә һәм дә аилә рузисиз галмасын. О, арвадыны чағырыб, дејир: - Мән тоја кедирәм. Киши сөзүнү гуртармамыш арвад:

-Билдим, кәләчәјәм. һеч арвады өјрәтмәк лазым дејилмиш.

Киши: - Нәји билдин?

Арвад: - Сән дејәчәјдин ки, кәл сән дә је.

Киши: - Афәрин-дејиб кедир тоја, јејиб-ичир. Бу дәмдә арвады кәлиб: - Ај киши, сәнин мүәллим достун кәнддән гонаг кәлиб. Онда киши арвадына онун јериндә отурмағы тәклиф едир. Бир аздан оғлу Борја кәлир: - Ана, евдә гонаг вар, атам дејир ки, гонаға гуллуғ етмәк үчүн кәлсин. Ана кедир, Борја отурур. Борја дојандан сонра, бөјүк гызы Тома кәлир: - Борја, нә отурмусан, грант хараб олуб, сејваны су басыб. Борја дурур, онун јеринә Тома отурур. Даһа дојуб. Инди кәзләри гапыја бахыр. Будур балача гардашы Шатиил көрүнүр: - Тома! Мама хәстәләниб, кет евә. Тома кедир. Шатиил дојунча јејир вә: - Тој да белә олар-дејиб, зорла (ајаға) дурур, кедир.

ЧИБИМ ЧЫРЫЛАР

Мүөллим топлама эмелини өјрөдир. Мүөллим:

-Мордахај, дур де көрүм (Мордахај 1-чи синифдө охујур) 9 гоз бир чибиндө вө 8 гоз о бири чибиндө варса онлары бир чибинө жыгсан нө олар?

Шакирд: - Чибим чырылар.

ЧҮМЛӨ ДЕЖИРӘМ

Бир Азербайжан дили мүөллими хисс-һөјөчан билдирән чүмлөлөри өјрөтмөк истөјирди. О, синифдө -ајнанын габагында дајаныб, фикрө кедир. Мүөллим бурдан мөктөбин буфетини көрүрдү. О, бирдән:

- Ушаглар, буфет јаныр!

Ушагларын һамысы јүјүрүрлөр синифдән чыхыб буфетин аловуну сөндүрмөк үчүн.

Мүөллим: - Зај оғлу зајлар, отурун, мән чүмлө дејирәм. Ушаглар гајыдыб отурурлар. Бир дөфө хејли вахтдан сонра һегигөтөн буфет јаныр. Мүөллим:

-Ушаглар, буфет јаныр. Ушаглар сакитчө мүөллимө бахырлар, һеч ким тәрпәнмир. Зөнк вурулана гөдөр буфет јаныб күл олу. Амма ушаглар бу дөфө дөрсин лап јахшы баша дүшүрлөр.

Бир мүөллим шакирдлөрдән сорушур: - Ән фајдалы һөјван һансы һөјвандыр?

Шакирдлөрдән бири: - Инөк.

-Отур, «2».

Дикөри: - Ат.

-Отур, «2».

Башга бири ит, ешшөк, гөтир вө с. дедикдө «2» гимөт алыб отурурлар. Нөвбө јөһуди оғлана чатыр:

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

-Мүәллим, донуз,- дејир.

-нИнди изаһ елә көрөк нәјә көрә донуз ән фајдалы һејвандыр.

Шакирд башлајыр: - Өтиндән һәр шеј, пијиндән сала, башы-ајағындан һәлмәшик (хаш), бағырсағындан ип, түкүндән шотка, адындан да сөјүш кими истифадә едирләр.

Мүәллим: - Отур, «5».

Азәрбајчанын Хачмаз адында бир кәнди вар, бу кәнддә кечәл адамлар чох иди. Синифдәки шакирдләр дә кечәл идиләр.

Мүәллим синиф нүмајәндәсиндән сорушур:

-Синифдә нечә кечәл вар? (Кечәл-шакирд мәнасында ишләнир.)

Синифком: - Мүәллим, 31 кечәл.

Мүәллим: - Ахы журналда 30 кечәл јазылыб. Синифком мүәллимин дә кечәл олдуғуну көрүб:

-Сизи дә сајмышам -дејир. (Ахы мүәллим дә синифдәдир.)

НӘБИ МҮӘЛЛИМ ВӘ МААРИФ МҮДИРИ

Нәби мүәллим маарифдә методист ишләјирди. О, ев тикмәк мөгсәдилә исти вахтларда көрпич кәсирди. Маариф мүдири Нәбини чағырыб: - Кет кәндләрә мүәллимләрин ишини јохла вә акты кәтир.

Нәби мүәллим кедиб јохлајыр вә һеч кимә пислик етмәјәрәк тәриф долу акт кәтирир.

Маариф мүдири: - Сән белә актлары тәртиб етмәклә маарифи һөрмәтдән салырсан-дејиб, Нәби мүәллимә группда дәрс вердирир. Нәби мүәллим һүндүр көвдәли бир киши иди. Нәби бөјүк, групп ушағлары хырда. Нәби мүәллим башлајыр ријазиијатдан: - Дискриминант, функција, аргумент вә с. дәрс кечмәјә. Хәбәр чатыр маариф мүдиринә.

Маариф мүдири: -Ај Нәби, бу ушаглар хырдады, онлар кәзмәли, јатмалы, экскурсија кетмәли вә динчәлмәлидирләр.

Нәби мұәллим: - Мән кәздирирәм, ај мүдир, сиз кәрмүрсүнүз. Бир күн Нәби мұәллим ушаглара -Ај ушаглар, сабаһ сәһәр кәзмәјә кедәчәјик. һәр кәс бир парча чәрәк, бир аз пендирдән-шордан кәтүрсүн. Ушаглар сәһәр һазыр кәлиб сыраја дүзүлүрләр. Нәби мұәллим ушаглары гәсдән мүдир кәрәси јердән апарыр. Јолда ушаглар су истәјир. Мұәллим ушаглары салыр мүдирин мәһләсинә.

Маариф мүдиринин һәјәтиндә һәр чүр мејвә вә сәрин булаг. 30-40 ушаг дырмашырлар ағачлара. Бу заман мүдирин ишә кетмәк вахты иди. һәјәтдәки сәс-сәмирә мүдир чыхыр сејвана вә һәјәтдә Нәбини кәрүр.

Маариф мүдири: - Нәби.....и, көө.....өрдүм, апар, апар, а....апар, көөөрдүм.

Нәби ушаглара ишарә верир ки, бәсдир, кедирик, экскурсија гуртарды. Ондан сонра Нәби мұәллим јахшы груп мұәллими кими танынды.

Бир јәһуди киши күчәдә ушаглардан сорушур:

-Чибимдә нә олдуғуну ким билсә, шәфтәлинин бөјүјүнү она верәчәјәм.

Ушаглардан бири: - Шәфтәли.

Киши пәрт һалда: - Буну сәнә һансы кәпәјоғлу деди?

Мұәллим (тәбиәтшүнаслыг дәрсиндә): - Бир һөркүчлү вә ики һөркүчлү дөвәнин ады нәдир?

Шакирдләрлән бири: - Дөвә, мұәллим.

Мұәллим: - Афәрин, «5», отур.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Бир дөфә Мәсим адлы бир киши узаг кәндә кетмишди. Бу киши ушаг пулу верән идарәдә ишләјирди. О, кәндә кедәрәк, јени доғулмуш ушаглары сијаһыја алып, о евдөн хејли «мәхарич» алып гајыдырды. Бир күн јенә бир евә чатанда, бир әрсиз арвада раст кәлир. Мәсим арвада: - Билирсән, 7 ушаг олана чохлу пул дүшүр. Арвад фәндкир арвад иди: - Мәсим гардаш, јол кәлмисән, отур, сән чај ич, мән кедим су кәтирим кәлим-дејиб, кечир о бири тәрәфә, гарнына галын шал бағлајыб кәлир. Арвад бир аз да наз едәрәк: - Мән чох чәтин доғурам, иншаллаһ, бу гарнымдакыны саламат доға билсәм, бу ушаг мәним 7-чи ушағым олачаг.

Мәсим һеч арвадын гарнына јахшы бахмадан: - Елә белә дә јазмаг олар -дејир. Амма ушаг нә гәдәр ки, чөлдә дејил, пул аз дүшәчәк дејәрәк пулун јарысыны өзүнә көтүрүр. Мәсим арвады, арвад да Мәсими бачардығы гәдәр алдада билдиләр.

Бир алим-мүтәфәккир јолдан кечәндә бир гадынын өзүнү ағачдан асыб өлдүрдүјүнү көрүр. Бу јығышанларын һамысы аһ-уф едирдиләр. Бу мүтәфәккир исә: - Каш бүтүн ағачлар белә бар кәтирәјди-дејиб узаглашыр.

Ибтидаи синифдә охујан бир оғлан чох дәчәл иди. О, мәктәбә анчаг далашмаға, сындырмаға, ојнамаға кәлирди.

Мүәллим: - Мәрдәхәј, дур ајаға.

Мәрдәхәј тез әлиндәки ојунчағы јолдашына партанын алтындан вериб дурур.

Мүәллим: - Бачын вар?

Мәрдәхәј: - Јох.

Мүәллим: - Гардашын вар?

Мөрдөхөј: - Јох.

Мүөллим: - Бәс евдә кимлә далашырсан?

Бир јашлы арвад, өз оғлунун она зүлм етмөсиндән шикајәтләнирди. Дәрдини чох адама дејирсә дә, һеч ким бу залым оғланы тәнбеһ едә билмир. Бир нечә адам бу арвада мәсләһәт билир ки, сәнин оғлувун јанында ишләјән Тохтамыша де, о, ону сакит едә биләр. Бу арвад ахтарыб Тохтамышы тапыр вә ағзыны ачмаг истәјир ки, сөзүнү десин. һәлә арвад ағзыны там ачмамышды ки, Тохтамыш шапкасыны чевирир, чумур арвадын үстүнә. Арвад дал-дала кедәрәк араланыр, биртәһәр чаныны Тохтамышын әлиндән гуртарыр: - Аллаһа шүкүрләр олсун, јенә оғлума мүмкүн вар, буна һеч мүмкүн јохдур, бу мәним оғлумдан да бәдтәһәрдир ки -дејир. О күндән сонра арвад сәсини кәсиб оғлу илә бир тәһәр доланды.

Бир киши, башга бир кишини бычагла јаралајыр. Мөһкәмәдә мүттәһимдән сорушурлар: - Бу кишини нијә бычагла јараладын?

Мүттәһим: - Мәнә тұллаб оғлу тұллаб деди. Мән дә вурдум.

Һаким: - Елә бу?

Мүттәһим: - һәлә бу нәдир ки, о, мәнә мүтрүф оғлу мүтрүф дә демишди.

Һаким: - һәә, бу лап ағ олду, кет бу сөзләрин мәнәсыны өјрән кәл сәни бурахачағам.

Бу кәдә хејли вахт чалышыб, өјрәнир ки, тұллаб-тәләбә, мүгрүб исә мүөллим демәкдир. (Артист)

Һаким: - Сән сәни тәрифләјән адамы бычагламысан, сән һаһаг ган төкмүсән.

Бычагланан киши сағалыр. Амма бу сөјүшүн тәсири мүттәһимин үрәјиндән силинмир ки, силинмир.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Бир мүсәлман оғлан дәләдузлугдан башга һеч нә билмирди. Дәләдуз олмасына бахмајараг, бәзи дини анлајышлара да малик иди. О, 9 (доггуз) күнаһ иш тутмушду. Өз-өзүнә һәмишә дејерди: - һәлә бири дә вар.

Бир дәфә достларындан бири ондан сорушур:

-Нијә сән һәмишә бири дә вар - дејирсән?

О исә чавабында: - Бәс билмирсән ки, дини китабларда јазылыб ки, бир саваб 10 (он) күнаһы јујуб апарыр, демәли мән бир дәфә дә нәсә едә биләрәм, саваб ишинә сонра бахарыг - демишдир.

Бир дәфә бир ермәни илә бир мүсәлман мүбаһисә едирди. Бунлардан бири дејирди: - Бах, о хачын үстүндә отуран сәрчә ермәнидир. Дикәри дејирди:

-Јох, бу ола билмәз, о сәрчә мүсәлмандыр. Бу заман јолдан кечән бир јәһуди: Сиз нијә бу јолун ортасында мүбаһисә едирсиниз? Бунлар өз мүбаһисәләринин мәзмунуну сөјләјирләр. Бу јәһуди киши дејир: - Инди мән ајыр дәрәм. Кедин бир чөјчә шәраб вә бир чөјчә ајран кәтирин, гојун сәрчәнин габағына. Сәрчә шәрабы ичиб, хачы батырыр. Онда јәһуди: - Шәрабы ичмағындан ермәнидир, ама хача...мағындан дејә билмәрәм. Мүбаһисә кәсилир.

Кечәл Гасым партијачы иди. О, арвады ола-ола Күлсүм адында икинчи арвады да евинә кәтирир. Бу иши Партија Комитәсиндән ешидән-биләнләр Гасымы бүрәја чағырыб, башлајырлар тәнбәһ етмәјә: - Сән партијачы ола-ола, арвадын ола-ола, нијә совет ганунларыны позурсан? Сәни партијадан чыхарыб партија билетини сәндән һәмишәлик кәтүрәчәјик. Онда

аглын башына келер, билетн гој бура. Чареснз галан Гасым партија билетннн чэлд чыхарыб, столун үстүнө гојур: - Индн Күлсүм мөө галырмы? -дејнб кеднр.

Хачмаз кэндындө бнр кечэл кншн (кншн кечэл олмагла чох нркэнч ндн) өлүр. Бу өлүнү һеч кнм јумаг нстәмнр. Чареснз галан гоһум-әграба башга бнр кечәли товладыб, салырлар чадыра өлүнү јумаға. Өлүнү јујан кечэл, бнр-нкн габ нстн сују әндәрнр өлүнүн үстүнә. Сонра нсә бнр ведрә сојуг су төкүр. Бу заман өлү гычлашыб, тәрпәннр. Өлүјујан өлннн боғазына тутараг: - Мән өлүм јат, снфтәми корлама -дејнб, тез чадырдан чыхыр: - Мејнт гатов -дејәрәк, арадан чыхыр.

Бнр јөһудн кншнदन сорушурлар: - Сән биләрсән, өлү апаранда табутун далынча кетмәк јахшыдыр, јохса габағында?

О, чавабында: - һарда кеднрсән кет, бнрчә нчнндө кетмә.

Садыг адында бнр кншн ачлыг вахты өзүнә азугә ахтармаг фнкнрн нлә јахын кәндө (Чалуда) сәфәр еднр. Мүһарнбә вахты олдуғу үчүн әнчнр вә ја мејвөләри дәрән јох ндн. Садыг һнјләкәрклклә атасыны да өзүнә јолдаш еднр, атасы да өзү кнмн јөн билән, нш билән ндн. Бнр мөһләјә кеднб: - Ә бочн! Бу немәтн ннјә пуч еләјнрсән. Бу мөһләдәкн арвад:

-Әнчнрн мән нечә дәннәјнм, а бала? Снз дәннәјә бнлнрснзсә, дәннәјн јарылыға. Бу заман знрәк ата:

-Мән бу күн оручам. Оғлум да мәннм кнмн. Арвад фнкнрләшдн: - Нә јахшы олду, бунлар тәмнз адама охшајырлар. Нә нсә, ата-бала һәрәсн бнр ағача дырмашыр, о кн вар јејнрләр. Ағачда әл чатан јердә әнчнр галмыр.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Ата: - Ә бочи, бу ағачларда әнчир јох имиш ки, һамысы хәзәлдир.

Арвад: - О учлардакыны дәннәјә билмирсинизсә гырын, сонра дәннәјин. Онлар елә дә етдиләр. Дәрд ведрә әнчир олду. Ә бочи, кәл пајуву кәтүр. Арвад:

-Нејним ону?

Ата: - Апар сат.

Арвад: - Мән базара кедә билирәм?

Садыг: - Мән апарардым, амма јол узагдыр, пијада бу гәдәр әнчири нечә апарым?

Арвад: - һәјәтдәки ешшәји кәстәрәрәк, одур ешшәк, јүклүјүн апарын. Онлар елә дә етдиләр. Ата-бала чәлд ешшәји габагладылар, јүкләдиләр, кәлдиләр евә. Евдә ушаглар ач иди. Әнчири төкдүләр 7-8 ушағын габағына (ач ушаг, дәјмиш әнчир). Ушаглар әнчири бүсбүтүн сүмүрдүләр.

Арвад көзләди ки, Садыг вә атасы бир-ики саата әнчири сатыб, кәтириб пулуну верәчәкләр. Арадан бир нечә вахт кечәндән сонра арвад Садыгы көрүр:

-Әнчирин пулу нечә олду?

Садыг: - Ә бочи, һеч сорушма, биз кәнддән чыханда сел башлады, кәлиб чаја чатдыг, сел ведрәләри, ешшәји вә бизи кәтүрүб кетди. Биз биртәһәр хилас олдуг.

Арвад: - Анан намаз үстә имиш, а бала.

ЕШШӘК НАЛЫНЫН СЕВИНЧИ

Бир касыб киши пијада узаг јол кедирди. Бирдән о, бир ешшәк налы тапыр. Киши севинчәк налы јердән кәтүрүб, тозуну силиб, чибинә гојур, сонра јолуна давам едир. О, аддымладыгча јолун һәр тәрәфинә бахыр вә өз-өзүнә дејир: - Даһа үч нал вә бир ешшәк дә тапсам, ајағым јердән кәтүрүләр.

СӘДИНИН БИР ҲЕКАЈӘТИ

Нәгл едирләр ки, бир дәфә нечә олурса падшаһын өз вәзиринә (баш вәзирә) нифрәти ојаныр. Дикәр вәзирләрин пахыллыгы учбатындан падшаһ баш вәзири сарајдан рәдд етмәк вә ја өлдүрмәк истәјир. Вәзирин һеч бир тәгсири олмадығы үчүн падшаһ чох фикирләшир, амма бир сәбәб тапмыр. О, бири вәзирләр мәсләһәт билирләр ки, гонаглыг чағырыб, ашына зәһәр гатаг өлсүн. Елә дә едирләр.

Баш вәзир бир азча хәрәкдән дадан кими иши анлајыр вә дуруб кедир.

Бу заман падшаһ: - Һара кедирсән?

Вәзир: - Көндәрдијин јерә.

Падшаһ: - Онда дәдәмә салам јетир.

Вәзир: - Мән дәдән олан јерә кетмирәм.

ШАПКАЧЫ ҺӘСӘН ШАПКА ТИКИР

Һәсән адында бир киши шапка тикирди. Һәсән һәр шапка тикдикдә шапканы сөјүб мүштәринин башына гојар-јохлајарды. Мүштәри исә онун сөјүш сөјдүјү заман ағыз-бурнуну нечә тәрпәтдијинә бахыб санки фејзијаб олурду. Һәсән төкчә шапканы сөјмүрдү, бәзән кими көрсә сөјүшлә салам верәрди. Бир дәфә о, мәни дә сөјмәјә башлады. Мән она чох јалвардым ки, мәни сөјмәсин, ахы ешидән-биләнләр мәнә ирад тутарлар. Мән чох дедим о, ешитмәди. Нәһәјәт, мән она дедим: - Һәсән! Мән сәнә һәр көрәндә бир манат верәчәјәм, мәни сөјмә. Һәсән разылашды: - Онда индидән вер. Мән шәрти позмајыб манаты вердим вә араландым.

Һәсән исә додагалты мызылдады: - Буна бах, бу елә билди ки, бунун манатына бахыб сөјүшүмдән галачағам. О, јенә сөјдү. Мән чох адама дедим:

-Һәсәнә чарә јохдур- дедиләр.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Мән башга бир сөјүшкөн киши тапдым. Бу киши һәсәни бир аббасыја сөјмәли иди. О, һәсәни көрәндә сөјәчәк, кәлиб мәнән аббасыны (зәһмәт һаггыны) алыб кетмәли иди. Бир күн мән, һәсәни көрәндә дедим: - Инди даһа мәни сөјә билмәзсән, чүнки мән бир аббасыја сәни ики дәфә сөјән тапмышам.

Һәсән билди ки, мән кими тапмышам. О:- Дәдәмә ләнәт олсун сәни бир дә сөјсәм -дејиб тез араланды.

Амма мән шәртимизи позмајараг аббасыны һәмишә верирдим.

Бөјүк јазычы, мүтәфәккир Марк Твендән сорушублар: - Сән өләндә чәннәтә кетмәк истәјирсән, јохса чәһәннәмә?

Марк Твен: - Өлбәттә, чәһәннәмә.

Мүхбир: - Ахы нијә сән чәһәннәми үстүн тутурсан?

Марк Твен: - Бүтүн рүшвәтхорлар вә әјри ишләрлә мөшғул оланлар чәннәтдәдирләр. Онлар ора (чәннәтә) дүшмәк үчүн гапычыја рүшвәт верибләр.

Дејирләр, мүхтәлиф әгидәли ики бачы бир јәрдә јашајырмыш. Бөјүк бачы әјри јолларла һәр нә кәлди едир. Кичик бачы пактәмиз шәраитдә јашајыр. Нәһәјәт, кичик бачы өлүр. Буну «гыл» көрпүсүндән - чәннәтин гапысындан бурахмајыб сорғу-суал едирләр. Бу бачы бир нечә күн бурда галараг өз паклығыны сүбут едиб чәннәтә дүшүр. Кичик бачы чәннәтин гапысындан кирәндә бөјүк бачыны чәннәтдә көрүр: - Сән бура нечә дүшдүн? – дејәндә бөјүк бачы: -Һәјәтда еләдијим ишләри бурда -гапыда еләдим, мәни бурахдылар.

ШЕКСПИР ТЕАТРАДА

Артист Отелло ролуну ифа едир. Бир актјор Отелло ролуну пис ифа едир. Шекспир залда габаг чөркөдө отуруб өз Отеллосуна диггөтлө тамаша едирди.

Шекспир хүндүрдөн: - Отелло сөнин белә ифаны көрсөјди гөбирдө үзү ашағы јатарды.

Актјор: - Ејби јох, биринчи ифада үзү ашағы јатса да, икинчи ифа заманы јенө чеврилиб үзү јухары јатачаг.

КАСЫБ ҺӘЧЧӨ КЕТДИ

Бир касыб киши истәјир ки, касыбчылыгдан гуртарсын. О, кедиб, базардан бир табаг јумурта алыб, фикирләшө-фикирләшө евө кедирди. Касыб киши фикирләширди ки, бу јумурталары күртүн алтына гојачаг, чүчө чыхачаг, чүчөләр бөјүјүб тојуг олачаг, тојуглар јумуртлајачаг вө јенө чүчөләр чыхачаг, чүчөлөри-чолпалары сатыб, чохла пулу олачаг, бир чох арзулары һөјата кечөчөк. Онда имканы олачаг ки, һөччө дө кетсин. Чох фикирли һалда евө чатана јахын куја намаз да гылыр. О әјилдији заман бир табаг јумурта төкүлүб сыныр. Амма касыб фикриндө һөччө дө кетди, намаз да гылды.

МОЛЛАНЫН АРВАДЫ ВӘ ОҒРУЛАР

Бир кечө молланын евинө оғру кәлир. Молланын арвады, кирир молланын јорғанына вө бәрк-бәрк молланы гучаглајыр. Оғрулар әллөринө дүшөни апарырлар. Молла хөјли сөвинчөк ојаныр, арвадыны бәрк-бәрк гучаглајыр: - Арвад, бу нө ишдир? Сән бу кечө чох мөһрибансан, күн һајандан доғуб?

Арвад: - Күн һөмишөки јөрдөн, евө оғру кәлмишди.

Молла: - Бөс мәнө нијө демөмисән?

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Арвад: - Горхдум ки, икимизи дә елдүрүб, сонра евин әшјаларыны сөкүб апарарлар.

Молла: - Каш һәр кечә бу евә оғру кәләјди.

МОЛЛАНЫН БАМЛАЈАН ТОЈУҒА ДУАСЫ

Бир арвадын тојуғу гочалмышды. Бу тојуг хоруз кими банлајырды. Арвад тојуғу кәтүрүб кедир молланын јанына. Молла арвады көрән кими кәзләри ишыглашыр. Молла елә билир ки, тојуғу нәзир кәтирибдир.

Молла: - Бачы, нә дәрдин вар сәјлә, мән әлач ејләјим.

Арвад: - Дәрд дејәндә ки, бах бу тојуғу көрүрсән, бу тојуг хоруз кими банлајыр. Бу тојуғун банламасы нәдән ола биләр?

Молла: - Бу тојуг нејбәтдир, ону һәјәтдә сахламаг олмаз, бир бәдбәхтлик үз верә биләр.

Арвад: - Бәс нә едим?

Молла: - Тојуғу вер бура. Молла тојуғу кәтүрүб, башыны буруб, өз отурдуғу дөшәкчәсинин алтына гојур. Сонра бир-ики чызмагара едиб, дуаны верир арвада. Сонра да әлавә едир ки, мән дуа јаздым, сән дуанын пулуну вер, архајын кет, о, тојуг бир дә банламаз. Арвад моллаја алгыш едә-едә кетди. О, тојуғун сәсини јухуда ешитди. Тојуғу молланын евиндә-ашын лап һүндүр јериндә дајаныб, банладығыны јухуда көрдү. Арвад сәксәниб ојанды вә өз-өзүнә: - Нә јахшы ки, бу сәс јухуда иди.

МОЛЛАНЫН ЧӨРӨЗ ЖЕМӨСИ

Күлөкли бир күндө молла дөвөнин үстүндө отуруб, горга жејирди.

Јол јолдашы ондан сорушур: - Молла, нө жејирсән? (Молла ағзыны ачыб чаваб вермәк истәркән горганын јарысыны күлөк апарыр).

Молла: - Бир дө сорушсан, һеч нө.

Бир күн молла нөсө жејирди. Онун јанында олан бириси молладан сорушур: - Молла, нө жејирсән?

Молла: - һејлә -чавабыны верир.

Јанындакы: -һејлә дө јемәк (вар) олар?

Молла: - Бөли, олар, сән сорушурсан ки, нө жејирсән, мән дејөчөјөм чөрөз, сән дејөчөксән мөнө дө вер, мән дејөчөјөм вермирәм, сән дејөчөксән нијө вермирсән, мән дејөчөјөм - һејлә.

МОЛЛА ГОНАГ КЕДИР

Бир күн молла ешшөји илә бир көндө гонаг кедир. Бу көндө онун ән јахшы бир досту варды. Молла һөмишө орада гонаг олурду, амма һеч вахт, һеч нө апармамышды (һөр дөфө бир бөһанө илә әлибош кедирди).

Бу күн дө о, адөти үзрө әлибош кәлмишди. Молла гапыја чатанда башлајыр ешшөји дөјмөјө. Ев јијәси чыхыб: - Ешшөји нијө дөјүрсән?

Молла: - Ун јүкләјирәм, кәтирмир, дүјү јүкләјирәм кәтирмир, мөни үзү гара едиб.

Ев јијәси: - Бу хасијјөт ки, онда вар, о, (ешшөк) бура кәтирмөдији кими, бурдан да апармајачаг.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

МОЛЛАНЫН ЕШШӘК БАРӘДӘ ТАПШЫРЫҒЫ

Бир дәфә молланын ешшәји моллаја карлы бир тәпик вурур. Молла өз арвадыны чағырыб, ешшәјин јанында: - Арвад, бу күндән ешшәјин арпасыны кәс, сујуну да азалт, гој саманын умудуна галсын-өлсүн. Онда биләр.

Арвад: - Нә олуб, ај киши.

Киши: - Бу күн ешшәк мәнә тәпик вуруб, - дејиб сонра да арвада көз вурур.

Арвад: - Баш үстә - дејиб, кетмәк истәдикдә, киши арвады дајандырыр.

Киши: - Олмаја-олмаја ешшәјин арпасыны кәсәрсән һаһ...һ. Мән ешшәјин јанында елә дејирдим ки, ешшәк ағыла кәлсин. Сонра ешшәк өләр, галарыг миниксиз. Ешшәк мәним ајагларымын дирәјидир.

Арвад: - Јаваш даныш, билдим-дејиб инди моллаја бу көз вурур.

МОЛЛАНЫН ЕШШӘКЛӘ МУГАВИЛӘСИ

Молланын ешшәји арада тәнбәллик едирди. Молла фикирләшир: -Нә едим ки, ешшәк чәлд һәрәкәт етсин. Бир күн молла ешшәји илә одуна кетмәли иди. О, ешшәји чағырыб, онунла санки данышыр: - Бах! Мешәдән евә ким тез чатса, евдәки гајғанағы о јејәчәк. Ешшәк көзүндән милчәји говмаг үчүн башыны тәрпәдир. Молла фикирләшир ки, ешшәк разыдыр. Онда ешшәји одунла мөһкәм јүкләјир. Ешшәје бир-ики чубуг вурдугдан сонра: - Сән бу јолла кет, мән дә о бири јолла - дејиб, кәлир евә.

Молла: - Арвад, ешшәк кәлиб?

Арвад: - Јох.

Киши: - Нә җахшы, гаҗғанағы кәтир.

Арвад гаҗғанағы кәтирир, молла јејир, дојандан сонра јолланыр мешәјә. Молла кәлиб көрүр ки, ешшәји чанавар јејиб, дишләри ағарыр.

Молла: - Нә..ә достум! Инди дә мәнә күлүрсән? Күл нә гәдәр истәјирсән, мән мәрчи удмушам.

МОЛЛАНЫН АРВАДЫ ВӘ ЛОТУЛАР

Бир кечә молланын арвады, лотуларыны да јан отаға чағырыр вә өз иши илә мешғул олур. Арвад күндүздән һазырлығыны көрүр, молла билсә она нечә дејәмәјини дәгигләшдирир вә бүтүн гијмәтли шејләри гојур молланын алт палтарына. Арвад өз ишини гуртардыгдан сонра кәлир молланын јанына: - Ај киши, евә оғрулар кәлмишди. Онлар һәр јери ахтардылар, һеч нә тапмајыб әлибош кетдиләр.

Молла: - Бәс гијмәтли шејләри?

Арвад: - Әлмүшдү Шаһнисә, мән онлары (ешјалары) елә јердә кизләтмишәм ки, һеч јахын да кәлмәдиләр. Оғрулар һәмишә ахтаранда арвадын алт палтарыны биринчи јохлајырлар. Она көрә мән гијмәтли шејләри сәнин алт палтарында кизләтмишәм. Онлар мөним алт палтарымы вә һәр јери дәринликләринә гәдәр јохладылар, лакин һеч нә тапмадылар.

Молла арвадын белә тәмтараглы данышмағындан нәсә: - Афәрин, арвад! Јахшы ки, бу вурһавурда сәнин гијмәтли шејләрин јериндә галыб, ону апармајыблар.

МОЛЛАНЫН ӨЗ АРВАДЫНЫ ТӘРИФЛӘМӘСИ

Молланын арвады көрүр ки, сүд газанына сичан дүшүб. Молла чох симич иди. Арвад горхурду ки, молла дејәчәк ки, сүд нијә азалыб? Јәгин арвад кизлин ичиб. Одур ки, арвад сичаны

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

мәһкәм сыхыр ки, сүд сичанда галмасын. Сонра кедиб моллаја дејир ки: - А киши, сүдүн ичинә сичан дүшмүшдү.

Молла симич олдуғундан сүдүн азалмасындан килејләнир вә сорушур: - Сүддән һеч нә галмады ки?

Арвад: - Өлмүшдү Шаһнисә, сичаны елә сыхдым ки, сүддән һеч сичанда галмады ки, һәлә сичандан сүддә галды.

Молла: - Тәмизин гызы тәмиз, билирдим ки, елә белә дә едәчәксән - дејиб арвадыны «тәрифләјир».

ЧАМААТЫН АҒЗЫНЫ БАҒЛАМАҒ ОЛМАЗ

Бир гоча јәһуди киши ешшәклә сәфәрә кедирди. О, өз балача оғлуну ешшәјә миндириб, өзү пијада кедирди.

Ону көрәнләр: - Ај киши, аһыл адамсан, нијә пијада кедирсән, бәс бу ешшәји нијә алмысан?

Киши оғлуну дүшүрүр, өзү минир ешшәјә. Бу вәзијјәти көрәнләр: - Ај киши, инсафын јохду, бу истидә бу ушағы нијә пијада апарырсан?

Киши ушағы да миндирир ешшәјә. Бу вәзијјәти көрәнләр: - Бу истидә бу һејван јазыг дејил?

Киши: - Дүз дејирләр, бала, ешшәк тамам үзүлүб, дүш, бала, бир аз пијада кедәк.

Һәр икиси ешшәкдән дүшүб, пијада кедирләр. Бу вәзијјәти көрәнләр: - Ај киши, бәс бу ешшәји нијә сахлајырсан?

Киши оғлуна: - Ај оғул, көмәк елә, бу ешшәји шәләлә белимә, чамаатын ағзыны бағламағ олмаз, бәлкә бу чамаат бир аз динчәлә.

Нәһајәт, ата-бала көмәкләшиб ешшәјин габаг ајағларыны галдырырлар кишинин белинә. Инди көрәнләр мәәттәл галырдылар вә һеч нә демирдиләр.

ЕШШӘК ДӘ АНГЫР ВЕРИМ

Бир јәһуди киши Шәки шәһәринә алвер етмәк үчүн кедирди. Шәки ғышлағында бир ушағын балача бир пулла ојнадығыны көрүр. Пул сары олдуғундан алверчи ону ғызыла охшадыр вә ушаға дейр: - Әј ушо! Ону мәнә вәр, сәнә пул вәрим, кет пучуну ал је.

Ушаг: - Верим дә, нә дейрәм, мәним ешшәјин ангырмағындан хошум кәлир. Әкәр сән үч дәфә ешшәк кими ангырсан верәрәм.

Киши о тәрәф - бу тәрәфә бахыр. Көрүр ки, һеч ким јохдур. Башлајыр ангырмаға.

Киши: - һә бәсди, ди вәр.

Ушаг: - Ај киши, сән ешшәк ола-ола билирсән, бу нәдисә, мән адам ола-ола билмијим? - дейиб гачыр.

ҺАМАЈАК ТЕЛЕВИЗОР АЛЫБ

Ермәни һамајакын тојугларына хәстәлик дүшүр. О кедиб чамаатын јығылан јериндә дајаныр. Чамаат јығыланда һамајак: - Ај кишиләр, нијә бурда дајанмышыг? Кәлин күндә биримизин евинә кедиб отураг, јејәк-ичәк вә телевизора бахаг. Кишиләрдән бири: - Јемәк-ичмәк јахшыды, гој биз биринчи сәнин евинә кедәк. һамы бир ағыздан: - Дүз дейр.

Һамајак разылашыр, кәлир евә, 10 тојуг кәсир:

-Арвад, ахшам гонаглар кәләчәк, бунлары бишир. Арвад-киши көмәкләшиб, тојуглары тәмизләјиб салырлар газанлара.

Һамајак арвадына: - Мән кишиләрә сөз вермишәм ки, сизә телевизоруму көстәрәчәјәм. Ән јахшы палтарывы кејин, кәл стола чых, отур. Арвад да һәм арыг вә һәм дә көзәл бир кәлин иди. О, һамајакы чох тез баша дүшүб, баш үстә дейиб, һамајакы архајын едир. Ахшам кишиләр јејиб-ичәндән сонра: - Ај һамајак, сәнин телевизорун һаны бәс? һамајак кедиб о бири евдән

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

арвадыны гучаглајыб кәтирир, гојур столун үстүнә. һамајак: -
Бујурун бахын, елә телевизорда да буну көрәчәксиз.

Кишиләр телевизора бахыб, күлә-күлә јејиб-ичирдиләр.
Һамајак исә һеј күлүрдү.

Кишиләр: - Ај һамајак, ахы сән белә күлән дејилдин, нә олуб,
бу гәдәр күлүрсән?

Һамајак: - Он күндән сонра дејечәјәм.

Һамајак: - Он күндән сонра (евләрде јејендән сонра) деди.

ҺАМАЈАК КӘЛЛӘНИ МҮАЈИНӘ ЕДИР

Бир дәфә рајон партија комитәси катиби өз кабинетиндә отуруб фикирләшир ки, партија комитәси үчүн јени бинаны һарда тикдирсин. Нәһајәт, көрмәли бир јердә тикдирмәји гәрар верир. Тракторлар ишә башлајыр. Трактор бүнөврәни дүзәлдәндә бир кәллә көрүнүр. Рајком катиби (гадын) чох пис олур, һәтта һалсыз олур: - Бәлкә бура гәбристанлыг олуб? -дејә тикинтини дајандырмаг истәјир. Хејли вахтдан сонра һалы өзүнә кәлән катиб бир нечә јашлы адамлары чағырыр ки, бурада гәбристанлыг олуб-олмадығыны дәгигләшдирсин. Бу адамларын (башбиләнләрин) ичиндә һамајак да вар иди. һамајак ирәли кәлиб, инсан кәлләсини әлинә көтүрүб, ора-бурасына бахыб: - һөрмәтли катиб, бурда һәгигәтән гәбристанлыг олуб.

Катиб: - Кимләрин гәбристанлығы олуб?

Һамајак: - Инди биләрәм - дејиб, кәлләнин бир тәрәфинә бахыр вә дејир: - Билдим, мүсәлман гәбристанлығы олуб. Бах о вахт једији шор дишинин дибиндә галыб.

Катиб өзүнә кәлиб күлүмсәјир вә тикинтинин инша олунмасына гәрар верир.

НАМАЈАК БАРЫ ЧӨКИР

Һамајак адында бир ермәни киши, даш бары устасы иди. О, һәм зарафатчыл вә һәм дә бич бир киши иди. Бир дөфә о, барыны чөкиб гуртарыб, иш саһиби пулу верәнә гәдәр (белини) барыја сөжкәиб кезләјир. Иш саһиби кәлиб көрүр ки, һамајак белини барыја сөжкәиб дајаныб.

Иш саһиби: - Һамајак, нијә белә дајанмысан?

Һамајак: - Пулуму вермәсән бу саат барыны учурарам - дедикдә иш саһиби елә билир ки, доғрудан да барыны учурачаг, амма билмирди ки, һамајак барыны пис чөкиб, бели илә барыны мөһкәм сахлајыб.

Иш саһиби пулу верәндән сонра һамајак барыны еһтијатла бурахыр вә кедир.

Һамајак азачыг араланандан сонра бары учуб, дағылыр. Һамајак бу сәс-сәмирә кәлир, көрүр ки, гоншулар јығылыб барыја бахырлар.

Һамајак ора-бура бахараг: - Бурдан јекә бир машын кечди, барыны машын вуруб дағыдыб - дејиб, гоншулары инандырыр.

АББАСЫ АХТАРАН УШАГ

Бир ушаг отлугда ојнајаркән бир аббасы (20 гәпик) пул итирир. О, хејли вахт ахтарыр, аббасыны тапмыр. Амма ахтармагдан да әл чөкмир. Јолдан кечән бир киши јахынлашыб: - Нә ахтарырсан, а бала?

Ушаг: - Бир аббасым дүшүб, итиб, тапмырам.

Киши: - Ал, а бала, даһа ахтарма, чых кет, - дејәрәк она бир аббасы узадыр.

Ушаг: - Ону тапсајдым ики аббасым оларды - дејиб јенә ахтарыр.

Киши: - Ал, а бала, даһа ахтарма, чых кет.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Бу минвалла ушаг 5 аббасы дүзәлдир. Амма јенә ахтарыр. Бу заман бир Дананд киши кәлиб сорушур:

-Нә ахтарырсыныз?

Киши: - Бу ушаг бир аббасы итириб, беш аббасы вермишәм, јенә ахтарыр ки, ону да тапсајдым 6 оларды. Биличи киши бир аз фикирләшәндән сонра, бир аз ахтарыб, јерә әјилир: - А бала, сөнин аббасын будур- дејиб, она бир аббасы верир. Ушаг беш (5 аббасы) аббасы верәнә һеч бахмадан, 6-чы аббасыны верән кишијә: - Сағ ол, дејиб гачыр.

МӘНӘ ДӘ ӘЛ ВУР, МӘН ДӘ КЕДИМ

Бир гадын учузлашмыш мағазада ишләјирди. Онун алвери чох чүзи олурду. Бир јәһуди киши кәлиб бир чүт сәндәл алыр вә сатычыја: - Мәним әлим јүнкүлдүр, нәјә әл вурсам, о кедир. Доғрудан да чох адам онун әлиндә бүкүлмүш ајагабыны көрүб, долушурлар мағазая. Сәндәл алан киши узагда дуруб тамаша едирди. Әкәр онлар сәндәлләри көрсәјдиләр, һеч мағазая кирмәздиләр. Нә исә, сатычы хејли сәндәл вә палтар сатды. Адамлар сејрәкләшәндә сәндәл алан киши кәлиб мағазая: - һә, көрдүн ки, мән нәјә әл вурсам кедир.

Сатычы: - Онда мәнә дә әл вур, мән дә кедим.

СВЕЖЫЈ ТОЛҒКО ЈА

Мағазая чохлу мигдарда гијмәти ендирилмиш мал кәлир. Бир киши јары зарафат, јары керчәк сатычы гыздан сорушур: - Свежыј что естґ у вас?

Сатычы: - «Свежыј толґко ја.»

БОБУЛ ДУЗ САТЫР

Мүһарибөнин ағыр илләри иди. Бобул киши дуз сатырды. О заман дәгиг чәки дашлары вә дәгиг тәрәзи јох иди. Бобул кишинин тәк бир гапаны вар иди. О, гапанла һәр чүр чәкидә дуз сата билирди. О, алычылары гапана галдырар, чәкисини биләр, сонра дузла бирликдә чәкәрди. Сонра исә үмуми чәкидән алычынын чәкисини чыхыб, дузун мигдарыны биләрди. Хүсусилә дул гадынлар кәләндә о, дузу онларын җәткәләринә тәкәрди. Бир дөфә бир арвад кәлиб, Бобул кишидән 10 кило дуз алмаг истәјир. Бабул киши зарафатчыл адам иди. Бабул бу арвадын җәтјинә о гәдәр дуз тәкүр ки, арвад јериндән тәрпәнә билмир, гапана да галха билмир. Бабул арвады «зорла» «гапана» галдырыр. һеч дузун мигдары илә марагланмадылар. Бәлкә дө дуз арваддан ағыр оларды.

ЧАПЫХ МӘММӘДИЈӘНИН ЧАРЛЫҒЫ

Чапых Мәммәдијә кәнддә сәдр иди. О, кәнддә позгун ишләрлә мәшгул олурду. Кәндин гыз-кәлинләринә саташырды. Бу заман рајком Өфәндијев иди. О, бу ишләри ја кәрмүр, ја да кәрүб, кез јумур. Хәјли вахтдан сонра кәнд әһли колхоз сәдри Мәммәдијәнин әлиндән тәнкә кәлирләр. Одур ки, јығышыб Ленин мовзелејинә шикајәт јазырлар. Рајком Өфәндијев кәлир кәндә.

Кәнддә јашајан әли силаһ тутан кишиләр өз ов түфәнкләрини кәтүрүб, кәлирләр ичласа. Габагда гадынлар, архада кишиләр отурур. Кишиләр түфәнкин лүләсини гадынларын чижинә гојуб, отурурлар.

Рајком катиби башлајыр халгы диндирмәјә. Нөвбә чатыр «Шәбәдә Маһмуда».

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Маһмуд: - Әфәндијев хош кәлиб,

Шәбәдә Маһмуд бош кәлиб.

Мәммәдијә ат чапыр,

Шәбәдә Маһмуд мат галыр.

Мәммәдијәдә тапанча,

Маһмудда сыныг гылча.

Мәммәдијә һүчума кечсә,

Маһмуд бачармаз гача.

Бизи гуртар зүлүмдән,

Бу залымын әлиндән - дејир.

Сонра чамаата ишарә едир ки, түфәнкләри галдырыб үстајар әтсинләр. Онлар да бир һимә бәнд имиш кими, түфәнкләри галдырыб көјә күлләләри бошалтдылар. һамы бир ағыздан: - Ура! Чары јыхдыг дејирләр.

ЈӘҺУДИЛӘР СЕКС ҺАГДА

Бир јәһуди киши дикәриндән сорушур: - Секс ишдир, јохса, анчаг раһатлыг, үнсийјәт вә ја тәминат васитәси.

Дикәри: - Секс өз нөвбәсиндә әзийјәтли ишдир. Лакин Маркса көрә о јүксәк әзийјәтли ишдән изафи кәлир әлдә етмәк мүмкүн дејил.

Ејнштејн исә тамамилә сексин әлејһинәдир. Ејнштејнә көрә һәр шеј нисбидир. Одур ки, секс һәр бир инсана ејни чүр тәсир етмир.

Ленинә көрә: - Секс мүнәчирәтдә вә ја сүркүндә оlanda пис олмаз. Русијада исә ингилаби ишләрдән сексә вахт галмыр.

Дүнјада мәшһур олан, бөјүк хирург Илазарова көрә: - Мән анчаг сексин јаратдығы зәдәләри сағалда билмирәм.

Биолокија вә инсан анатомиясы мүәллимләринә көрә: - Секс, һејвани нисдән башга һеч бир шејдир.

Ријазиијатчылара керә: - Секс атәшли севкинин јухары кулминасија негтәси, нифрәтин ашағы кулминасија негтәсидир. Севки јалныз сексдирсә, әмәк мөһсулдардыр. Секс јалныз севкидирсә, бу узун мүддәтли хәстәликдир.

ГАБРОВАЛЫ КИШИНИН ӨЗ АРВАДЫНА МӘСЛӘҢӘТИ

Габровалылар һәм гәнаәтчил вә һәм дә зарафатчыл бир халгдыр. Белә ишләрдә онлар дүнјада биринчи, Шәки халгы исә икинчи јери тутур - дејирләр.

Габровалы бир кишинин арвады чох ағыр хәстә иди. О, арвадына: - Көрүрсән ки, өлүрсән, ләнпәни сөндүр ки, нефт һавајы кетмәсин - дејиб, кедиб јатағында узаныр. Арвады һеч нә демир, башыны да тәрпәтмир, анчаг көзүнү јумур. Бунунла да арвад һәм данышығына вә һәм дә һәрәкәтләринә гәнаәт едир. О, көзүнү јуммагла дејирди ки, «көзүм үстә» - елә едәрәм.

О ДА ИЈЛӘНИР

Бир киши балыг сатандан сорушур: - Балыг тәзәдир.

Сатычы: - Бәли, тәзәдир.

Мүштәри: - Бәс нијә ијләнир?

Сатычы: - Мәним үчүнчү арвадым да тәзәдир, амма ијләнир.

Гејд:-бу ләтифә бир гәзетин јумор сәһифәсиндән кәтүрүлмүшдүр.

АТАЧАН, САҒДАКЫ МӘНӘМ

Бир чаван оғлан Русијаја кедәрәк орада јашајыр, башы гарышыр. Бир аз сифәти «дәјишир», саггал бурахыр, танынмаз олур. (саггалы гәсдән өзү гырхмыр, бу иши о, фәхр вә адәт һесаб едир). Нә исә, о, бир күн зоопарка кедир, өз фото

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

шекилләрини мүхтәлиф чүр чәкдирир. Бу фотолардан бири дә ешшәклә олан шекили иди. О, бу шәкли атасына кәндәрир вә мөктубда: - «Атачан, сағдакы мәнәм» - кими бир чүмлә јазыр.

АТАСЫ «ПА..А...» ЧАВАБЫНЫ ЈАЗЫР

Бир чаван Русијаја кедәрәк, орада евләнир. Бу чаван јекә бир вәрәг кәтүрәрәк, бу вәрәгин ортасында јазыр: «Атачан, мән евләнмишәм.»

Атасы да јекә бир вәрәгин ортасында «Па...а...» сөзүнү јазыр кәндәрир.

ОҒРУЛАР СӘРКИДӘ

Бир кәнддә ики оғру вар иди. Бунларын бири ферма мүдири, о бири исә амбардар ишләјирди. Бир ил бунларын колхозу габагчыл олдуғу үчүн, бунларын һәр икисини Москваја сәркијә апарырлар. Онлар орда бир нечә күн гапырлар вә һәр јери кәзирләр.

Бирдән ферма мүдири: - Биз бурда кәзирик, амма мал-гарадан хәбәримиз јохду, мал-гараны оғурлајыб апарарлар, хәбәримиз олмаз. Сонра бу бәладан гуртара билмәрәм.

Амбардар: - Кәнддә ики оғру вар-һәр икимиз бурдајыг, нараһат олма-дејир.

БЛЕЗ ПАСКАЛ

Блез Паскал мајеләрин ганунларыны јахшы билирди. О, өз евинин габағында бәјүк саһәдә чичәклик салыб, һүндүр бир јердә чән гојмуш вә бу чәни су илә долдурараг, бағчаны сулајырды. О, чәнә су вурмаг үчүн ачары чөл гапынын габағында јерләшдириб, үстүнү от вә чичәклә өртмүшдү. Бир дөфә досту Паскалын евинә

гонаг кәлир. Гапыны бағлы көрүб, дајаныр, чағырыр вә јенә хејли вахт дајаныр. Нәһажәт, Паскал чыхыр, достуну гаршылајыр.

Досту инчик һалда:-Дост-досту гапыда дајандырармы?

Паскал исә күләрәк:-Сән мәнә хејли көмәк етмисән, сәнин ајағынын алтында ачар вар. Сән о ачарла чәнә хејли су јүкләмисән.

ТҮЛКҮ ВӘ ГУРД

Бир гурд кәлиб түлкүнүн јанына: - Түлкү ләлә, көр мәним көзләрим гырмызы, бојнумун түкләри биз-биздирми?

Түлкү: - Јох.

Гурд дишини гычыјараг: - Јахшы бах.

Түлкү: - Инди бир аз охшајыр.

Гурд: - Инди бах көр, мән нә едәчәјәм - дејиб, чәлд бир инәјин јумшаг јериндән јапышыб, ону ашырыр, бир аз једикдән сонра, ағзы гана булашыр, көзү гызыр. Кәлир јенә түлкүнүн јанына: - Түлкү! Көр мәним көзләрим гырмызы, бојнумун түкләри биз-биздирми?

Түлкү: - һеч бир әламәтләр көрүнмүр.

Гурд дишләрини гычајараг: - Јахшы бах.

Түлкү горхусундан: - Бир аз охшајыр.

Гурд: - Бах көр инди мән нә едәчәјәм- дејиб, кедир атын дал тәрәфиндә дајаныр вә истәјир ки, атын јумшаг јериндән јапышсын. Ат гурда лајигли бирчә тәпик вурур. Гурд јыхылыб өлүр. Түлкү чәлд кәлиб:

-Һә...ә, инди сәнин көзләрин дә гырмызыдыр, түкләрин дә биз-биздир.

КЕШИШ ВӘ СӨЈҮШКӘН КИШИ

Бир киши чох сөјүшкән иди. Чамаат кедиб кешишә шикајәт едирләр ки, бу киши биздә дин-иман гојмајыб, халг арасында, бөјүк-балача јанында мурдар сөјүшләр сөјүр, динимизи дә тәһгир едир.

Кешиш: - Кедин онун әл-голуну бағлајыб, мешоға гојуб кәтирин.

Ики-үч зирек адам кедиб ону тапырлар, әлини-ајағыны бағлајыб, мешоға гојуб кәтирирләр кешишин јанына. Кешиш бујурур ки, ону галдырын атын белинә бағлајын. Сонра да һамынын иштиракы илә апарыб мешәјә кечә аздырын. Белә дә едирләр. Хәјли јол кетдикдән сонра, кәндин гуртарачағында, бир гозбел гадын чыхыр бунларын габағына: - Дајанын! Бунлар дајанырлар. Гадын евә кирир вә бир саатдан сонра чыхыр: - Инди кедин.

Кешиш сорушур: - Нијә белә етдин?

Гозбел гадын: - Күртүн алтында јумуртадан чүчә чыхырды, ахырынчы үч чүчә чыхасыјды, горхдум ки, атын ајаг сәсләриндән јумурталар фал олуб, чүчәләр боғулсун. Инди үч чүчә саламат чыхыб.

Сөјүшкән киши: - Елә мән беләләрини сөјүрәм дә (торбадан сәси кәлир).

Кешиш: - Бурахын бу кишини.

ДӘЛЛӘК ВӘ ГУЛАГЛАР

Бир «киши» дәлләји доламаг мәгсәдилә кәлиб отурур дәлләкханада: - Дәлләк Рубен, башымы гырх, амма башымда бәзи шејләр вар, онлары кәсмәјәсән.

Рубен бу «кишинин» гулагларыны (уч хиссэләрини) кәсиб овчунда мүштәријә кәстәрир: - Бунлары дејирсән?

ДӘЛЛӘК ВӘ ЈЕНИЈЕТМӘ

Бир јенијетмә дәлләји доламаг истәјир. Одур кәлиб дәлләјә дејир: - Үзүмү гырхарсан.

Дәлләк Рубен: - Ара, мән елә онун үчүн отурмушам бурда ее...е.

Јенијетмә (ушаг кими) отуруп.

Рубен көрүр ки, ушағын үзүндә түк јохдур, башлајыр јенијетмәнин үзүнү сабунламаға. Сонра да кедиб отуруп чај ичир, гәзет охујур вә динчәлир.

Ушаг: - Де кәл, гырх.

Дәлләк: - Тәләсмә, гој түкләнсин кәлирәм.

ӘЛӘСКӘР ВӘ ПАПАҒЫ

Күчә ушаглары Ашыг Әләскәрлә зарафат етмәк вә бир аз да онунла әјләнмәк хатиринә, бир јәрә јығышыб, ону чағырырлар: - Ашыг, бизим үчүн чаларсан?

Ашыг: - Чаларам - дејиб чалмаға башлајыр.

Ушаглар фикирләширләр ки, ашыға дејәчәкләр:

-Ашыг олмағына ашыгсан, амма папағын јекәдир. Онда Әләскәр: - Нејним, а бала, јекәди дә дедикдә, дејәчәкләр ки, кәс јарысыны гардашына вер. Лотулар елә дә едирләр. Охујуб гуртаранда:- Ашыг олмағына ашыгсан, амма папағын чох јекәдир-дедикдә, һеч көзләмәдән ашыг: - Гардашымынky мәнимкиндән дә јекәдир - дејир (вә ушаглары пәрт едир).

АШЫГ ӘЛӘСКӘР ВӘ КҮЧӨ УШАГЛАРЫ

Бир дөфә күчө ушаглары бир јерә јығышараг, Әләскәри сынамаг вә ја доламаг истәјирләр. Одур ки, бир атын саг тәрәфини гырмызы, сол тәрәфини ағ краскалајыб, бурахырлар чөлә. Сонра кәлирләр Әләскәрин јанына: - Ашыг, бир аз бизим үчүн чаларсан?

Ашыг: - Чаларам, - дејиб хејли чалыр.

Ушаглар:-Ашыг олмағына ашыгсан, амма дејә билмәрик, сән һагг ашығысан, јохса кәнд ашығы. Әкәр һагг ашығысанса , де көрүм бизим ат һардадыр?

Ашыг: - Сизин атын јерини билирәм, кәдин тапын.

Ушаглардан бири кедир атын јанында дајаныр. Ушаглардан бири бизим аты таныјырсан? (Ушагларын фикри варды ки, Әләскәр десә гырмызы, аты чевириб кәтирәчәкди). (Әләскәр гырмызыны кәстәрәчәјди).

Ашыг: - Таныјырам, онун бир тәрәфи гырмызы иди. О бири тәрәфиндән хәбәрим јохду - дејир.

Ушагларын кәләји баш тутмады.

МАРО ВӘ САҺӘ МҮВӘККИЛИ

Сапо адында бир јәһуди киши колхоз бағындан чохла фындыг мәнимсәјерәк, кәтириб падвалы долдуруп. Бир дөфә јенә 5-6 кисә фындыг әлә кечириб, дајаныр ки, гаранлыг гарышсын. Бир аз сонра балача оғлуна дејир: -Чых чөлә, бир машындан-заддан тап кәтир. Ушаг чыхыб, биринчи көрдүјү кишидән сорушур: - Бир нечә кисә фындыг вар, апарарсан бизә?

Киши: - Бәли, апарарам.

Ушаг: - Нә аларсан?

Сүрүчү: - 5 (сүрүчү саһә мүвәккили имиш).

Ушаг: - 3 верәрәм.

Нә исә, саһә мۈвәккили 3-ә разылашыр.

Ушаг милис машынына отуруп, кәлирләр кисәләрин јанына. Ушағын атасы титрәјә-титрәјә, өзүнү итирмиш һалда:- Нара кедирик?

Милис: - Сизин оғлунузнан 3-ә разылашмышыг.

Нә исә, кәлирләр Саронун евинә, Саронун балача гызы Маро да бурда иди.

Мүвәккил Мародан сорушур: - Бу гәдәр фындығы һа вахт јығмысыныз, а бала?

Маро: - һәлә сән чардахдакылары көрмәмисән - дејиб чардағы көстәрир.

КОТЛЕТ ӨҢВАЛАТЫ

Бир киши јемәкханаја кәләрәк, котлет сифариш верир. Бурада ишләјән башга киши она тез бир вахтда котлет кәтирир. Сифаришчи котлети чејнәјә билмәдији үчүн хәрәк пәјләјәни чағырыб, мезәммет едир: - Бу котлет дејил, бу даш кимидир, чејнәмәк олмур.

Хәрәк пәјләјән: - Мәнә нәји верирләр, ону да сәнә верирәм.

Сифаришчи: - Ону сән јејә биләрсән?

Хәрәк пәјләјән: - Ағлына кәләни данышма, јејирсән је, жемирсән, котлетин пулуну вер чых кет. Јумшаг котлети јејә билмәјәндә даһа нә јејәчәксән?

Сифаришчи: - Јумшагдыр? Бу котлет баш јарар.

Хәрәк пәјләјән: - һеч котлет дә баш јарар?

Сифаришчи котлети чырпыр хәрәк пәјләјәнин башына, онун башы јарылыр-ганыјыр.

Хәрәк пәјләјән кедир шикајәтә.

Һаким: - Сәнин башыны нә илә чырыб?

Хәрәк пәјләјән: - Котлет илә.

Һаким: - һеч котлет илә дә баш јармаг олар? Даһа нә илә вурду?

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Хәрәк пайлајан: - Анчаг котлет илә.

Наким: - О, чох бөјүк сәһв еләјиб, кәрәк котлети сәнин көзүндән вурајды, бәлкә онун ичиндәки сүмүјү көрәрдин-дејиб, хәрәк биширәнә 2 ил, хәрәк пайлајана 1 ил һәбс елан едир. Сифаришчијә исә әһсән-әһсән галыр.

КОТЛЕТ ИЛӘ ӘФСӘРИН ФӘРГИ

Ики дост мүбаһисә едирди.

I дост: - Де көрүм, ағ тојуг илә гара тојугун нә фәрги вар?

II дост: - Анчаг рәнкләриндә. Башга фәргини билмирәм. Сән де.

I дост: - Ағ тојуг өз рәнкиндә јумуртлаја билир, гара тојуг исә өз рәнкиндә јумуртлаја билмир. Фәрги будур.

II дост: - Јахшы, де көрүм, котлет илә Әфсәрин нә фәрги вар?

I дост: - Әфсәр адамды, котлет исә әт јемәји.

II дост: - Ахы, Әфсәр дә әтдир, фәрги нәдир.

I дост: - Сән де биләк.

II дост: - Фәрги чохдур. Әфсәр адама салам верә билир, котлет јох.

ЈУМУРТА ИЛӘ ӘРӘ КЕТМӘК ҮСУЛУ

Институтда Әхујан бир гыз институтун буфетиндә отуруб бишмиш јумурта сифариш едир. О заманлар интернет, индики кими ашкар мәлуматлар верән телефонлар јох иди. Одур ки, бу гыз јумурталарын биринин үстүндә өз адресини вә нә чүр оғлана әрә кетмәк истәдијини јазыр, гајтарыр јенә буфетә. Хејли вахтдан сонра, бир оғлан бу буфетдә јумурта јемәк истәјир вә јумурта сифариш едир. Бу заман о, јазылы јумуртаны көрүр вә чәлд тәрпәнир о гызын јанына (евинә). Гызы чағырыб, өзүнү

төгдим етмэк истәјир. Гыз гучағында ушаг чыхыр: - Ај оғлан, јумуртанын үстүндәки адресә керә кәлмисәнсә, кечикмисән. Мән бир илди әрә кетмишәм, будур ушағым да вар.

Оғлан өз-өзүнә: - Демәли, бишмиш јумурталар, о гәдәр дә көһнә дејилмиш.

ӘФӘЛ ОҒЛУ ӘФӘЛ

Бир јәһуди киши оғлуна бир аббасы верир ки, кет пичини ал ји.

Ушаг севиндијиндән гачанда ајағы бүдрәјиб, јыхылыр вә аббасы суја дүшүр. Ушаг чубугла пулу кәлмәчәдән чыхармаг истәјирди. Ушаг чох чалышды, амма пулу чыхара билмәди. Онда атасы јахынлашыб: - Ә..ә әфәл оғлу әфәл, һеч елә дә пули кәлмәчәдән чыхармаг олар?

Ушаг: - Бәс нечә чыхарырлар?

Ата: - Көрмүрсән чубугун учу гуруду, ја чубуға түпүр, ја да пула ки, јапышсын.

АПАРМЫРАМ, ВӘССАЛАМ

Бир шәкили хырмандан кизли, бир нечә тај тахыл мәнимсәјерәк, јоллун далында кизләдир. О, чыхыб јола, бир јол машиныны кәтирир вә дејир: - Бир-ики тај тахылым вар, апарарсан?

Сүрүчү: - Бәли, апарарам.

Шәкили машина бир-ики тај тахыл тулладыгдан сонра: - Би тај да бурдадыр - дејерәк, әли илә башга колу кәстәрир.

Сүрүчү: - Ону да кәтир.

Шәкили јенә: - Би тај да вар, вәссалам.

Сүрүчү: - Кәтир.

Шәкили јенә: - Би тај да вар, вәссалам.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Беләликлә сүрүчү машины 9 колун далына сүрүр.

Шәкили јенә: - Би тај да вар, вәссалам. - дедикдә сүрүчү:

-Апармырам, вәссалам-дејиб, тајлары машиндан јерә
әндәрир, кедир.

МУХО ВӘ МИЛКО

Бир јәһуди арвад - Милко, үмуми јашајыш евиндә (жилдомда)
јашајырды. Бир дөфә о, көрүр ки, бир ермәни киши (бу киши -
Мухо, һәм гоча вә һәм дә насаз бир адамдыр) бунун пәнчәрәси
габағында асфалтын үстүндә торпаг төкүб лобја әкир.

Милко: - Ә кәдә! Инди у либјо Аллах еләмәмиш көк атса, онун
учи һара кедәчаг? (наразылыг едир)

Мухо һирсләнәрәк:- О лобини јемәдим мән -дејиб, суда
шишмиш лобјаны салыр ајаглары алтына вә јахшыча
әзишдирир. Сонра торпагы шәләләјиб апарыр чај гырағына
(торпағын ән бол јеринә) орда хијар әкир. Аз сонра кәлир
жилдома - евә. Гоншулугда Милкону көрүб: - Инди ныраһат
олма, мәним хијарнеримин учу сәнә кәлмәјәчаг.

(ныраһат - ермәничә - нараһат)

(хијарнерим - хијарларым мәнәсында)

Бир јәһуди кәми илә тичарәт сәфәринә јолланыр. О, кәмидә
отуруб өзүнүн савадлы олмағындан, чоғрафијаны,
астрономијаны јахшы билдијиндән (улдузлар аләми һагда
мәлуматлары) узун-узады данышырды. Тачир јәһуди кәми
капитанына: - Јүлдәш нәчәлник, сән чуғрәфијәни билирсән?

Капитан: - Јох.

Тачир: - Үмрүвүн јориси кетди. Әстәрәномијәни нәчә?

Капитан: - Јох.

Тачир: - Өмрүвүн жарыдан чуху кетди.

Бу заман фыртына башлајыр. Көмидөкилөр чөлд тулланырлар.

Саһилдәки капитан тачирә: - Үзмәји билирсән?

Тачир: - Јух.

Капитан: - Өмрүвүн һомиси кетди.

СУВОРОВ ВӘ ЗАБИТ

Бир дөфә Суворов рәфдән китаб кетүрмөк истәјирди. Бу заман онун әлалтысы забит: - Изн верин мән кетүрүм-верим сизә, мән сиздән учајам.- демишдир.

Суворов: - Етираз етмирәм.

Забит нә гәдәр чалышыр китабы рәфдән кетүрә билмир. Онда Суворов кичик бир төканла китабы рәфдән кетүрүр.

Суворов: - Сиз мөндән анчаг узун ола биләрсиниз, уча јох - дејир.

Забит утанчаг һалда сорушур: -О китабын ады нәдир?

Суворов билирди ки, бу китабда анчаг панларын, кенералларын, маршалларын, адмиралларын адлары вар. Одур ки, Суворов: -Тәрәддүд етмәдән «Зоолокија» китабыдыр - дејир.

Забит: - Инди билдим ки, зоолокија нәдән бәһс едир.

ИКИ КАР СӨҢБӨТ ЕДИР

Ики гоча һәм кар вә һәм дә чох данышан идиләр. Бир дөфә I кар Чәфәр кәрпич кәсмәк үчүн атла палчыг ајаглајырды. Чох данышан II кар Сәфәр исә сөһбәт етмәк үчүн палтарлы-ајаггабылы кирир палчыға.

II кар Сәфәр: - Дејәсән, палчығын саманы аздыр.

I кар Чәфәр, елә билди ки, Сәфәр сәһәр јемөјиндән данышыр. Одур ки: - һеч дилимә дә дәјмәјиб - дејир вә атла һөрлөнир.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

II кар Сәфәр: - Палчыға сују һардан кәтирирсән? - дејиб палчығы кәстәрир.

Онда I кар Чәфәр: - Атын далынча һәрләнмә, сәни вурар.

Кәрпич кәсән киши атын боғазындакы гајышдан тутмушду. Икинчи кар исә атын далынча һәрләнирди. Икинчи кар хејли вахтдан сонра, (Сәфәр) артыг исланмышды.

I кар - һава чох истиди - һаваја бахыр вә пычылты илә јағыш јағмаса јахшы олар.

II кар елә билир ки, кәрпич кәсән севинир ки, һава јахшыдыр. Онда Сәфәр: - Дүз дејирсән, ахшама кими 300 кәрпич кәсә биләрсән - дејиб палтарларыны дәјишмәк үчүн өзүнү евә чатдырыр.

ТУТАРЛЫ ЈАЛАН

Бир падшаһ шәнләнмәк хатиринә ким мәним јанымда тутарлы-мүкәммәл бир јалан данышса, она чохла әнам верәчәјәм - демишдир. Оун јанына бир нечә адам кәлиб, өз јаланларыны данышырлар. Лакин шаһ: - Бу тутарлы јалан олмады - дејир.

Јаланчылардан бири: - О күн көјдә бир пишик мијолдајырды-дедикдә падшаһын јанында отуранлардан бири (мүнсифләр һејәти) дејир: - Ола биләр. Гузгун пишији чајнағына кәтүрүб, көјә галдырыб. Пишик исә өзүнү гуртармаг үчүн чығыр-бағыр салыр.

Падшаһ: - Бу да мүкәммәл јалан олмады.

Нәһәјәт, бир чох билмиш адам (кечәлсајағы) кәлиб, падшаһын јанында өз јаланыны белә сөјләјир:

-Падшаһ сағ олсун, мәним атам еләркән, вәсијәт етди ки, вахтилә падшаһын дәдәси, мәним дәдәмә 100 динар борчлу иди. О пулу падшаһдан алмамыш олмајасан.

Падшаһ: - Бу ки ағ јаландыр!

Жаланчы: - Сән өзүн тәсдиг етдин. Инди исә ја 100 динары вер, ја да мәнә чатан энамы.

СӘЛҮМ ВӘ 12,5 АРВАД

Јәһуди киши Сәлүмү ајаглары әјри олдуғу үчүн мүһарибәјә апармајыблар. О рајонда галыб, әмин-аманлыг ишләри илә мәшгул олурду. (Милисә ошар вә гараулчу кими). Мағазаларда (хүсусилә черәк мағазасында) нөвбә көзәтчиси кими фәалијјәт кәстәрирди.

Гадынлар чох тездән кәлиб нөвбә тутурдулар. Лап тездән кәлән гадын (гарлы вахтлар) Сәлүмүн көзәтчи сығыначағына кирәр вә «исинәрди». Беләликлә бу «сығыначаға» јашлы гадынлардан (әри олмајан) 12-си кирмиш вә там «исинәрәк» чөлә чыхмышдыр. Лакин бири, бир аз тәнбәл олдуғундан һеч «сығыначаға» кирмәмишдир. Лакин Сәлүм онун үчүн нөвбә сахлајырды. Беләликлә јарымчыг да олса, ону Сәлүм «исиндирди». Бир дәфә бири (хејли вахт сонра) Сәлүмдән сорушур: - Дүзүнү де, сән нечә арвад алмысан?

Сәлүм: - Он ики арвад јарым.

Зарафатчыл киши: - һеч арвадын да јарысы олар?

Сәлүм: - 12-си мәни истәјирди, мән јарымчыгы. Индијәдәк һеч ким билмир ки, о, јарымчыг һансыдыр. Амма бабалы дејәнләрин бојнуна, дејиләнә көрә анчаг јарымчыгдан олан оғлан Сәлүмә охшајырмыш.

БУДУР БАХ

Ики кешиш - Әрәм вә Ашот һәмишә бир-биринин евинә гонаг кәдәрдиләр. Әрәм кешиш Ашотун евинә кәдәндә Ашот она һәр чүр јемәкләр (долма, плов, бозбаш) верәрди.

Амма Ашот Әрәмин евинә кәдәндә Әрәм она сүд јемәкләри (сүд, пендир вә с.) верәрди. Хејли вахтдан сонра Ашотун арвады сорушур: -Сәнә орда нә вердиләр?

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Ашот: - Сүд - дејиб јемәк истәјир.

Арвад: - Бир һалда ки, сән гонаглыгдан евә ач кәлирсән, даһа ора нијә кедирсән?

Јенә бир күн, кешиш Ашот Әрәмин евинә гонаг кедир вә наразы һалда сорушур: - Сән һәмишә мәнә сүд нијә верирсән?

Әрәм: - һәр шеј сүддән олур да. Писдир ки? Бах јағ да сүддән олур, гатыг да, гајмаг да, пендир дә сүддән олур.

Бир анлыға Ашот: - Дүздүр - дејиб, кәлир евә.

Арвады: - Даһа ора кетмә. Кет јат, евдә јохсан.

Киши: - Баш үстә - дејиб, кизләнир.

Амма Әрәм гарныны дојуздумаг үчүн дуруб кәлир Ашотун евинә: - Ај Ашот, ај Ашот.

Арвады: - Ашот евдә јохдур.

Әрәм: - Ахы мән, Карапети, Мыкыртычи көрмәк истәјирәм!

Бу заман Ашот ачар дешијиндән өзүнү көстәрир: - Бујур бах, Карапет дә ондан олуб, Мыкыртыч да.

АРВАДЫ ӨЛДҮРМӘЈИН ЈАХШЫ ҮСУЛУ

Бир киши өз арвадларыны истәдији вахт өлдүрүрдү. Оун јахшы бир үсулу вар иди. О, арвады кәтирир, онун кәтирдији гијмәтли шејләри мәнимсәјир, кәлир гуртарандан сонра ону гыдыхлајыб өлдүрүр. Беләликлә, бу киши 6 (алты) арвадын далындан дәјир. Гоншулар онун евиндән даима күлүш-һычгырыг сәси ешидир, сәһәри күн гапыдан гара лент асылдығыны көрүрләр. Беләликлә, бу киши чох раһат, өз севимли пешәси илә мәшғул олурду. Гоншулугда олан бир үрәкли гадын бу ишә сон гојмаг истәјир. Одур ки, бәјүрләринә назик картонлар бағлајыб, кедир о киши илә көрүшә. Кишини дилә кәтирир ки, бунунла евләнсин. Адәткарда олан киши башлајар буну гыдыгламаға. Арвад азачыг күлүмсәјерәк, кишини аздырыр. Хејли вахтдан

сонра киши сирри ағзындан бурахыр: - О бири арвадлар мәнимлә јашајанда күлмәкдән өлүрдүләр, сәнин вечинә дејил.

Арвад: - Күлмәкдән дә адам өлөр?

Киши: - 6 арвад мәним зарафатыма дөзмәјиб өлүбләр, сәнинлә јашамаг истәмирәм.

Арвад дуруб кедир шикајетә: - Бу киши мәни өлдүрмәк истәјирди, арвадларыны гыдыхлајыб өлдүрүб, мәни дә өлдүрмәк истәјирди. Бир төһәр гачыб, чанымы гуртармышам, апардығым шејләр дә орда галыб.

Һаким: - Нечә арвад алмысан?

Мүттәһим: - 6 арвад.

Һаким: - Дејирләр онлары күлдүрүб, өлдүрмүсән.

Мүттәһим: - Бәс нијә 7-чи арвад өлмәди?

Һаким Шәрифназа: - Сәни дә гыдыхлајыб?

Шәрифназ: - Бәли, дејиб горујучулары кестәрир.

Һаким: - 7-чи арвады да өлдүрә билсәјдин, сәнә арвад өлдүрмәкдә гәһрәман ады вермәк оларды. Инди исә (зарафатла) кет ишинлә мәшғул ол.

Һаким: - Гоншу гадын - Шәрифназа исә (гоңшуларын дахили ишинә гарышдығы үчүн) шиддәтли төһмәт елан олунур - гәрарыны дејир.

СОСОН ВӘ ХАТИРӘ

СОСОН (СОСО) ВӘ ХАТИРӘ (ХОХО)

Бир дәфә Хатирәјә (Хохоја) башга шәһәрдән елчи кәлиб, ону нишанлајырлар. Хохонун гоншулуғунда Сасон (Сосо) адлы бир кәнч јашајырды. Сосо Хохону кәтүрүб гачыр башга кәндә. Јолда Сосо охујур: - «Бир чейраны гова-гова кәтирдим, гова-гова мәнзилинә јетирдим».

Бу дәмдә Хохо: - «Сән мәнимсән, мән сәнин, нәјә кәрәк сөзләрин?» - дејә охујур. Нишанлы оғланын аиләси тоја һазырлыг кәрүб, кәлирләр ки, Хохону апарсынлар. Хохо олмадығындан онлар Чочону (Чейраны) апармалы олурлар.

Бу дәмдә Сосо ата миниб, кәлир тој јеринә. О, гаранлыгда - далдада дајаныб тоју изләјир вә ешидир ки, мүғәнни охујур: - «Әзәл башдан истәкли јарын мән идим, инди исә далдалардан бахан олмушам.»

Сосо: - А баж-бај - дејиб ата бир гамчы. Ат кәтүрүлүр. Гызын атасы халчада олан түфәнки чох чалышдыгдан сонра ачыр вә чәтинликлә дә олса, атыр. Бу вахт Сосо ики кәнд араланмышды, өз севимли маһнысыны охујурду. һеч кәс билмәди ки, тој киминдир.

НҮСРӘТ ВӘ ӘСЛИ

Нүсрәт адлы бир киши кәнддә чобанлыг едирди. Бу кәнддә һамы гојун-гузусуну сәһәр она тапшырыр, ахшам сајыб кәтүрүрләр. Бир дәфә, бир јәһуди гадын: - Ә... Нүсрәт! Бизим гујун һаны, јухду?

Нүсрәт: - Чибимдә, нә билим мән.

Бу сәс-сәмирә евин кишиси кәлир: Әә...ә кәл евә. О, дүз дејир, гојун онун чибиндәдир. О, гојуну јол кәнарында сатыб, пулу да гојуб чибинә. О, киши јалан данышан киши дејил.

КЕПКАНЫН «КӨЗӘЛЛИЈИ»

Бир тичарәтчи јәһуди, өзү тикдији кепкалары јахшы сатмаг үчүн күзкүдә кезәл бир шәкил һәкк еләјиб. Белә ки, кепка өзүнүн, бәнизи-сифәти вә әндамы Графа вә ја Графина фсрмасында. һәр ким бу кепкалары башына гојуб күзкүјә бахарса, о ја графа, ја да графинаја охшајачаг. һамы өзүнү кезәл кестәрмәк үчүн бу кепкадан алыб башына гојурду.

Тачир: - Көрүрсән, кепка адамы нә кезәл кестәрир- дејирди.

Алычы күзкүдә олдугда да, сонралар да һеч өзүнә охшамады. (бу кепканын «көзәллијиндән» иди)

ДЕЈӘСӘН ДИРИ ТУТМАГ ИСТӘЈИРЛӘР

Ики јашлы ләзки киши гојун сүрүсүнү дағдан арана дүшүрүрләр. Јолда онлар футбол ојнајан кәнчләри көрүрләр. Бу кишиләрин бири һеч футбол ојуну көрмәмишди. Дикәри исә чох биличи имиш.

Футболдан хәбәрсиз олан киши «биличидән» сорушур: - О ушаглар нијә ора-бура гачырлар?

Икинчи киши өзүнү чох билмиш кими кестәрәрәк:

-Нијә гачдыгларыны мән дә дејә билмәрәм, амма ону дејә биләрәм ки, о јердәки топпуз кими олан һејваны онлар, дејәсән, дири тутмаг истәјирләр.

КӨР МӘНИМ ӨКҮЗЛӘРИМ ДӘ КӨРҮНҮРМҮ?

Кәндли бир гадын јорғун олдуғу үчүн сәһәр тездән ојана билмәјиб, малы (инәји) нахыра бурахмаг үчүн теләсир вә үст

Сечилмиш шеирләр, күлмәчеләр, кез, јуху, јозмалар

палтарыны кејмәмиш, кечә палтары илә гача-гача малы нахыра чатдырыр. Нахырчы гадына баха-баха: - Паһо-о... һәр тәрәф көрүнүр ки.

Бу заман бир киши өкүзләрини ахтарырды. О, өкүзләрин бәлкә дә нахыра гарышдығыны зәнн едиб бура кәлмишди. Нахырчынын сөзүнү ешидән өкүз ахтаран киши: - Кәр мәним өкүзләрим дә көрүнүрмү?

Бир дәфә Марк досту илә концертә кедир. Бир мүгәнни пис сәслә охујурду. Маркын досту бу сәси јахшы сәс һесап едиб: - Чох јахшы охујур, белә охумаг даһа мүмкүн олмаз.

Марк: - Каш һеч мүмкүн олмаја.

Бир дәфә бир киши пис сәслә (гышгыра-гышгыра) күчәдә охујуб пул газанырды.

Марк Твен бу кишијә јахынлашыб: - Бу охумаг үчүн, нә гәдәр пул алырсан?

Охујан: - 10 динар.

Марк: - Ал, сәнә 20 динар верим, охума, кет.

Пис сәслә охујан киши кедиб, башга јердә охујур. Орада башга киши: - Ала, сәнә 40 динар верим, кет о јанда оху. О, кедиб башга јердә охујуб, онлары бездирир. Онлар кет башга јердә оху дедикдә охујан:

- Мәним сусмағым үчүн даһа чох пул верирләр-дејиб пуллары көстәрир.

Онда киши араланыб: - Инди нә гәдәр истәјирсән оху. (Инди она нә охумағына, нә дә сусмағына көрә пул вермирләр). О, чалышырды ки, инсанларын истираһәтини позсун ки, һамы ону

өзүндөн узаг етмөк үчүн пул версин. Инди һамы өзүнү ондан узаг едир.

МАРК ТВЕН СЕЗАРЫН БҮСТҮНДЭ

Бир дөфө Марк Твен көрүр ки, Сезар үчүн чох гижмәтли бүст гојурлар. Марк Твен сорушур:

- Бу һөјкөл нечөјө баша кәләчөк?

Һөјкөлтараһ: - Милјон јарым пула.

Марк: - Маашымы верин, мән гримләним кәлиб өмрүм боју о бүстдә дајаным.

МАРК ВӨ НИШАНЧЫ!

Бир күн Марк көрүр ки, бир нәфәр нишан вурмағы өјрәнир. О, (Марк) көрүр ки, нишанчы һөч нишаны вура билмир, даима онун оху гураглара (нишан јериндән узаг) дөјир.

Марк еһтијат едиб кедиб нишан јериндә дајаныр. Достлары Марка: - Өзизим, пис јөрдә дајанмысан!

Марк: - Ахы өн төһлүкәсиз јер елә бурадыр. Нишанчы бирчө бураны вура билмир.

МАРК ТВЕН ВӨ ИТИ

Бир ханым билирди ки, Марк Твен зарафатчыл бир адамдыр. (Марк Твен һәм дә мөһсулдар бир јазычыдыр).

Ханым кечө јарысы (саат 3.00-да) Марка зәнк едиб: - Сизин итиниз мәни чох нараһат едир, үмидварам ки, итинизи сакит етмөк истөрсиз.

О, ханымын Марка көзү дүшдүјүндән истөјир ки, кечәни онунла кечирсин. Марк Твен бу вахт телефона чаваб вермөјиб, сөһәри күнү һәмин вахт зәнк едиб:

-Мәним һөч итим јөхдур - демишдир.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

ГАПЫЈА ЈАЗАЧАГЛАР

Марк Твенин јакын досту ону тәрифләјир: - Әзизим Марк!
Билирсиңиз, сиз өләндән сонра сизин гапыја нөләр јазачаглар.
Марк: - Билирәм, билирәм, бу ев кирајә верилір -демишдир.

ЈОХОНСОН ВӘ ВАРЛИНСОН ГОНШУЛАРЫ

Јохонсон вә Варлинсон адында ики адам бир бөлкәдә јашајырдылар. Бунлар һәм гоншу вә һәм дә дост иди. Бу ики адамын бир адәти варды ки, бунлар һәмишә бачардығы! гәдәр бир-бирини алдатмагдан зөвг алырдылар.

Јохонсон һәмишә јох дејәрди.

Варлинсон исә һәмишә вар дејәрди.

Бир дөфә Варлинсон, Јохонсонун евинә кетмәк истәјир.
Гапыда дајаныб, чағырыр: - Јохонсон евдәсэн?

Јохонсон: - Јох.

Варлинсон: - Бәс һардасан? Ахы галошларын бурдадыр?

Јохонсон: - Мәним ики чүт галошум вар, бирини кејиб кетмишәм, бири бурда галыб.

Варлинсон: - Әлбәттә, ола биләр - дејиб, чыхыр кедир.

ЈАЛАНЧЫЛАР ВӘ ДОҒРУЧУЛАР ШӘҺӘРИ

Бир шәһәрдә ики чүр адамлар јашајырды. Шәһәрин бир јарысында јаланчылар, дикәр јарысында исә доғручулар јашајырды. Әкәр бир набәләд адам бу шәһәрә биринчи дөфә кәлибсә, онун дајандығы јердә јаланчылар вә ја доғру данышанлар јашадығыны нечә тәјин едә биләр.

Гаршысына чыхан биринчи адама јалныз бирчө суал вермөклө. Мән билирәм, охучум, сән дө фикирләш. Бу ләтифә сәнин дүшүнчә тәрзини артыра биләр.

Гөјд: Чаваб бир нечө чүрә ола биләр.

ХИДМӨТЧИМИЗИН КӨЗЛӘРИ КЕЧӨ ДӨ КӨРҮР

Бир бәј өзүнә гара бир хидмөтчи сахлајыр. Хидмөтчи чох меһрибан, нәзакәтли, ишләриндә дүзкүн вә тәмизкар бир ишчи иди. Бу кејфијәтләринә керә бәј ону чох севирди. Бу севки јаваш-јаваш мөһәббәтә чеврилмишди. Гара хидмөтчи бәјин һәр кестәришини јеринә јетирәрди.

Бир дөфә кечә, бәј өз јатағындан дуруб, хидмөтчинин отағына кечир вә хидмөтчини өпүр.

Хидмөтчи: - Јенә мәним јаныма үзүвү гырхмамыш кәлмисән?

Бәјин оғлу ојаг иди. Ушаг сәһәри күнү анасына:

-Ана! Бизим хидмөтчимиз кечә гаранлығында да көрүр.

Ана: - Сән һардан билдин, а бала?

Ушаг: - Дүнән кечә хидмөтчимиз атама дејирди ки, сән јенә мәним јаныма үзүвү гырхмамыш кәлмисән?

КҮЛ МӘНИМ ТӘПӘМӨ

Ҳачмаз кәндиндә јашајан Чәфәр мүәллим хәстәләнмишди. О, бир нечә дөфә һәкимләрин гәбулуида олур, лакин хәстәлији сағалмыр ки, сағалмыр. Јашлы адам олдуғу үчүн һеј һәкимләрин јанына, ора-бура кедир ки, бәлкә вәзијәтим јүнкүлләшсин. Бир дөфә јенә бир нечә «ара һәкимләринин» јанына кедир. Она мәсләһәт билирләр ки, Шәкидә бир нәфәр ара һәкими вар, сән онун јанына кетсән, пис олмаз.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Мүеллим ахтара-ахтара Шәкидеки ара һәкиминин евини тапыр. һәјетә дахил олмаг үчүн гапыны дәјур, габағына балача бир ушаг чыхыр.

Мүеллим: - Ај ушаг, атан өвдәди?

Ушаг: - Јох.

Мүеллим: - Мән дәрман үчүн кәлмишдим. Ушаг кедиб бир кисәдә, кичик шүшә габларда дәрманлары кәтирир.

Мүеллим: - Ај бала, бу дәрманлары нечә һазырлајырсыз?

Ушаг: - Кедиб Хачмаз кәндиндән Чәфәр мүеллимин бағынын архасындакы саһәдән чичәкләри јығыб кәтиририк, гајнадыб сујундан бу дәрманлары дүзәлдирик.

Мүеллим башына мөһкәм бир шапалаг вурараг:

-Күл мәним тәпәмә - дејир.

ДАҢА ДУШМӘЈӨЧӨЈӨМ

Мәрдәхој мүеллим тәгаүдә чыхмышды. Онун арвады - Фарра истәјир ки, мүеллим јенә ишләсин.

Фарра: - Сәнин тајларын һамысы ишләјир, нә олуб сәнә? Нә исә, кишинин бејнини јејир вә киши јахын кәндләрин бириндә јенә ишә дүзәлир. Киши пијада кедиб-кәлдијиндән тамам безмишди. Бир күн о, арвадыны инсафа-рәһмә кәтирмәк мәгсәдилә:

-Арвад! Бу күн мән евә кәләндә гаранлыг чөкмүшдү. Јол гәбристанлығын, мешәнин ичиндән кечдији үчүн чох горхулу иди. Мән горхумдан о тәрәф бу тәрәфә бахмырдым. Бирдән башымы галдыранда габағымда 7 (једди) чанавар көрдүм.

Арвад: - 7 олмаз, дүш бир аз.

Киши: - 3-нү көзүмлә көрдүм.

Арвад: -Сән үч чанаварын әлиндән нечә гуртардын? Дүш бир аз.

Киши: - Бири архамда, о бири исә габагда кедирди.

Арвад: - Дүш бир аз.

Киши - Бири колун далында һәрләнирди.

Арвад: - Өкөр чанавар керүбсә, бәс нијә сәни парчаламады?

Дүш бир аз.

Киши: - Диггәтлә баханда, колун тәрпәндијини көрдүм, үз вурма даһа дүшән дејиләм.

СТАЛИН ВӘ УЗАНМЫШ ӨКҮЗ

Күрчүстанда бир кишинин чәми бир өкүзү вар иди. Бу киши бүтүн ишини онунла көрәрди. (Јер шумлајар, от кәтирәр, одун вә с.) Бу кишинин өкүзү чох ишләјиб, чандан дүшмүшдү. Бир күн бу өкүз јүкү чәкә билмәјиб, јолда узаныб галыр. Киши нә гәдәр чалышса да, өкүзү дурғуза билмир. Тәсадүфән Сталинин јолу ордан дүшүр. Сталин өкүзүн гулағына: - Нә узанмысан, тез ол дур кет. Колхоз сәдри һәмишә бурдан кечир, сәни көрәрсә, колхоза апарачаг-дејир. Өкүз дуруб, чәлд аддымларла о јолдан узаглашыр.

ЕЈНШТЕЈН ВӘ КӨЗӘЛЧӨ

Бир көзәл (Арестократ) гадын Ејнштејнин јанына кәлиб, она ешг елан едир: - һәрмәтли алим! Мән сизинлә евләниб, сиздән бир оғлан ушағы доғмаг истәјирәм. Мән истәјирәм ки, меним ушағым һәм көзәл вә һәм дә сизин кими алим олсун.

Ејнштејн гадынын кәм-ағыл олмасыны көрүб:

-Тәәссүф ки, биздән олан оғлан ушағы ағылда сәнә, сифәтдә исә мәнә охшајачаг.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

ЕЈНШТЕЈНИН ҺӘРӘКӘТӨ КӘТИРИЛМӘСИ

А.Ејнштејнин мәшһурлашдығы вахтлар иди. һамы онун һәрәкәтләрини көрмәк, нечә киши олмасыны јахындан өјрәнмәк арзусунда иди. Белә адамлардан бири (бир көзәл гадын) фикирләшир ки, нечә варса кәрәк мән Ејнштејнлә таныш олум вә онун характерләринә там беләд олум. Одур ки, бир күн бу гадын кејиниб-бәзәниб кәлир Ејнштејнин јанына вә һәтта кирир кабинетинә. Алим һеч башыны да галдырмыр вә ханыма бахмыр. Ханым о тәрәф-бу тәрәфә бахыр, һәрләнир, јенә бахмыр. Ханым фикирләшир ки, нечә тәдбир көрсүн ки, алим она бахсын. Одур ки, кедир һәкимин јанына.

Һәким: - Кет гапыда сојун јанына кир - дејир.

Ханым елә дә едир. Амма алим јенә дә өз ишиндәдир. Ханыма гәтијјән бахмыр. Ханым јенә јолланыр һәкимин јанына. Һәкимә оланы дејир.

Һәким исә: - Без жук нелгзә (јөни ијнәсиз олмајачаг). Һәким кедиб, өзү билдији бир үсулла алимә ијнә вурур вә ханымы онун отағына бурахыр. Алим јенә бахмыр.

Һәким: - Јенә без жук нелгзә - дејиб јенә ијнә вурур. Ханымы сојундуруб салыр алимин отағына. Алим көзучу бахыр вә бир шәкили схематик чөкир верир ханыма. Шәкил белә имиш: - Јекә бир паравозу назик-чылыз бир гыз, назик иплә дартмаг истәјир. Амма паравоз тәрпәнмир ки, тәрпәнмир.

ИСААК НЈУТОНУН ЧОХ БИЛМИШЛИЈИ

Нјутон пишији чох севирди. О пишикләр үчүн јува дүзәлдир. Онун һәм бөјүк пишикләри вә һәм дә кичик пишикләри вардыр. О, јувада ики дешик ачыр, балача пишикләрә балача дешик, бөјүк пишикләрә бөјүк дешик. О, дүшүнә билмәмишдир ки, балача пишик бөјүк дешикдән кечә биләр.

Бир дэфэ Нјутонун хидмэтчиси бир јумурта, бир саат вэ бир габда су кэтирир.

Хидмэтчи: - «Јумуртаны 20 дегигэ исти суда сахла, сонра ич» - дејиб кедир. 20 дегигэдэн сонра хидмэтчи кэлир. (хидмэтчи билирди ки, о, нушсузду) Хидмэтчи керүр ки, алим сааты суја салыб јумуртаја 20 дегигэ бахыр.

Гејд: Бөјүк Алим өмрүнүн ахырында бу генаетэ кэлир ки, - «мөн дөнизин ғырағына кэлдим, ушаг кими балыгулағларла ојнадым кетдим».

Мөнасы: - «О елми кэшфләр» и - дөнизэ, өзүнү исэ ушаға бәнзедирди, јени чох анлајышлар она ајдын олмады. Јени елми нэзеријјөлөрин ғырағындан кечиб кетди - Дөнизэ кирэ билмәди.

БОШ ЈЕР КӨРҮБ БУТКА АЧАЧАГЛАР

Сон вахтлар јолларын ғырағында чохлу буткалар пејда олмушду. Бир балача дөлмә-дешик јери бош керән кими тез орада бутка пејда оларды.

Изгија «дохдур» кефи саз оlanda әлләрини архада дүјүнләјиб кәзәрди. Изгија «дохдур»у керән адамлар онунла зарафат едиб, күлүрдүләр. Онун јахын досту -Фиргәт дохдур исэ лап зарафаты ашараг: - «Изгија, әлини нијә далына гојуб кәзирсән, дејәсән, кефин саздыр?»

Изгија: - Адәт етмишәм.

Фиргәт: - Амма әлини архадан кәтүрмә! Арханда бош јер керүб орда бутка ачачағлар.

ФЕРШИЛ ИЗГИЈА ВӘ ХӘСТӘ

Орта төһсилли бир фершил өвләрдә хәстәләрә ијнә вурурду. Онун ады Изгија «дохдур» иди. Бир дәфә о, бир хәстәјә 30 ијнә вурмалы иди. Хәстә ағыр олдуғу үчүн ону елә кәнддә Изгија «дохдур»а тапшырырлар. Изгија «дохдур» кәндләрдә ијнә вурдуғу заман биринчи олараг хәстәнин јемәјинә фикир верәрди. О, адәти үзрә газанын гапағыны галдырыр вә орада көј лобјанын бишдијини көрүр:

-Бу нәдир? Неч хәстәјә дә көј лобја верәрләр? О лобја саг адамы хәстәләндирир. Лобја мәдәдә газ әмәлә кәтирир, мәдәни хараб едир. Бу күндән лобјаны төркидин. Хәстәнин арвады: - Баш үстә, баш үстә, дохдур, бәс нә кими јемәкләр верәк? Бу заман Изгија көзучу һәјәтдәки тојуг-чолпалара бахараг:

-Она чолпа сују верин, өзү дә јағсыз јериндән. Арвад, ушаг дүшүрләр әл-ајаға, Изгија дохдурун кәстәришләринә әмәл етмәјә. Беш-он күн белә кечир. Чолпа сују хәстәјә, әти вә јағлы јерләри Изгијаја. Нәгигәтән дә хәстә јүнкүлләшир. Јаваш-јаваш һәјәтдән тојуг-чүчә азалыр. Хәстәнин арвады: - Она дәјмә, о, јумуртлајыр, она дәјмә, о хоруз дамазлыгдыр вә с. Даһа чолпа сују јоха чыхыр. Инди нә хәстә чолпа сују ичир, нә дә Изгија чолпа әти јејир. Хәстә галыр Изгијанын дәрманлары һесабына. Кишинин вәзијјәти күнбәкүн ағырлашыр. Нәһәјәт, Изгија дохдур 29-чу ијнәни вурмаға кәләндә гапыда гара ленти көрүр. Дохдур јәһуди олдуғу үчүн: -Ә бачы, бу нә ишди башыныза кәлди?

Арвад: - Олду да, гәдәр-гисмәтди.

Изгија: - Ахы мән она ијнә вурмушдум!

Арвад: -Олду да, ишдир. Дохдур: -Ә бачы, өләндән габаг төрләмишди?

Арвад: - һә.

Дохдур: - Бах бу јахшы өләмәтдир.

ИЗГИЈАНЫ АХТАРЫЛАР

Исгија дохдур орта тәһсилли олмағына бахмајараг ијнә вурур, пул газаныр. Исгија (јәһуди Фершили олмағына көрә һамы ону тәрифләјир. О һәм дә дилли-филли бир зарафатчыл кишидир. Онун чох ишләтдији бир үсул вар.) хәстәјә дејир: - «Сәнә кәлән гада-бала Исгијанын чанына кәлсин»-бу сөзләри ешидәндә хәстә өзүнү бир анлыға јахшы һисс едир. Сонра мүхтәлиф зарафатлар едир. Одур ки, кәнд хәстәләри һәмишә Исгијаны ахтарылар.

Бир дөфә бир кәндли хәстәханаја кәлиб Исгијаны ахтарыр. Онун гаршысына биринчи баш һәким чыхыр. (хәстә баш һәкими танымыр)

Баш һәким: - Ај гардаш, кими ахтарырсан?

Кәндли: - Исгија дохдуру.

Баш һәким: - Хејир ола.

Кәндли: - Хејирдир, ә гәрдәш.

Баш һәким: -Нә сөзүн вар де, мән дејим она.

Кәндли: - «Сә-ә-ә дејиләси сөз дејил.»

Баш һәким: - Дәрман лазмдыр?

Кәндли: - Јох. Она чатасы аманат вар. О мәни сағалдыб, она пәј кәтирмишәм.

Баш һәким тәәссүфлә өз-өзүнә: -«Һеч баш һәкими ахтаран јохду» -дејиб, Исгијаны чағырыб, «пәјыны» верир.

Амма кәндлиләр Исгија ишдән чыхандан сонра да ону ахтарылар.

АРТИСТ ПОЛАДОВ ЈОХЛАМАДА

Поладов адында бир удин киши мүһарибәдән гајыдандан сонра һәрби мүәллим вә бәдән тәрбијә мүәллими вәзифәсиндә ишләјирди. О, зарафатчыл вә бамәзә бир киши иди. Мүһарибәјә аид нағыллары ушаглара елә данышырды ки, ушаглар бәзән

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

күлүр, бәзән ағлајырды. Бир сөзлә, артист кими дона кирәрди. Бир дөфә о ушаглара: - Ушаглар, мәним голларымы мәрми гырмашды, госпитала чата билмәјиб, јолда өлмүшдүм. Ушаглар:-Ахы голларыныз јериндәдир- дедикдә мүәллим: - Јәгин о вахт өлүб гуртармамышам.

Башга бир дөфә мүәллим: - Мәним башыма күллә дәјиб, өлмүшдүм. Мәни өлмүш билән командириң учотунда мәним адым өләнләр сијаһысында иди. Мән тәсадүфән Омоктонск вилајәтинә кедәндә Вәтән мүһарибәсиндә һәлак оланларын сијаһысында адымы охудум - Поладов Николај - Көрүрсүз ки, инди сағам. Бајагдан көзләри долмуш ушагларын һамысы: - «Ура».

Поладов мүһарибәдән сонра, бир аз вахт рајон мәдәнијјәт евиндә көзбағлајығы кими дә фәалијјәт көстәрмишдир.

Јашлы нәсил ону артист кими дә таныјырдылар.

Поладов рус дилини дә јахшы билирди.

ПОЛАДОВ ЈОХЛАМАДА

Бир дөфә маариф мүдирини ону чағырыб узаг бир кәндә рус дили дәрсләрини тәдрис едән мүәллимләрин ишини јохламаға кәндәрир. Поладов јохлама ишини гуртарыр. Рус дили мүәллимләринин тәрәфиндән кичик бир пај (мејвә, фыңдыг-гоз вә с.) дүзәлтмәји мәктәб директору тәклиф едир. Кәнддә бир нечә адам Поладову (артисти) таныјырды. Бу адамлар бир-биринә вә һамыја Поладовун артист олмағыны дејирләр. Бу мәлуматы ешидән рус дили мүәллимләри чүрүк мејвәләри каробкаја долдуруб, шөләләјирләр Поладовун белинә.

Поладов каробканы кәңдин ајағына 100-200 метр мәсафәни күчәнә-күчәнә апарыр. Јолда о һеј килејләнир: - Бу гедәр мејвәни нијә долдурусан бура? Сахлајајдын балаларына верәрдин. Нәһајәт, Поладов кәлиб евинә чатыр. Каробканы

ачанда өз-өзүнө: - Ахы сән эввөллөр һеч һәдијә гәбул етмәмишдин. Сәнә нә үз верди ки, бу гәдәр һәдијәни гәбул етдин, һеч утанмадын кәнд мүллиминдән бу јекәликдә каробканы кәтүрдүн?

ЛИВИНИН ЕШШӘЈИ

Гоча јәһуди Ливи кишинин бир ешшәји вар иди. Ешшәк арыг олдуғу үчүн Ливи киши ону чөлә бурахыр ки, (арада ахтарыб-тапыб ишләтсин) о, бир аз әмәлә кәлсин.

Гәјд: - «Вејсәл гојса әмәлә кәләр»

Вејсәл ешидир ки, Ливи ешшәји чөлә бурахыб. Ешшәји тапыб, һәр күн ишләдир. Гонум-гоншу Ливи кишијә хәбәр верирләр ки, сәнин ешшәјини Вејсәл ишләдир. Ливи ешшәји тапыб апарыр јенә төвләјә салыр. Хејли вахт сонра, бир дәфә Ливи киши ешшәјә миниб кәндә кетмәк истәјәндә чамаат көрүб: - Ливи киши, ешшәјин јенә арыхлајыб - дедикдә, Ливи киши:

-Вејсәлин хиффтиндәндир (дәрдиндәндир).

Нә исә, евә гајыданда ешшәји јенә бурахыр. Ешшәк Вејсәлин ијини кәтүрүб, Вејсәли тапыр, Вејсәл дә ешшәји. Вејсәл јенә башлајыр ешшәји «ишләтмәјә». Вејсәл ешшәји ишләтмәјә апаранда чох ахтармасын дејә мешәдә бағлајыр. Нәһәјәт, бир дәфә Вејсәл кедиб көрүр ки, ешшәји чанавар јејиб.

Ливи киши Вејсәлә:- «Аә Вејсәл, нә олар! Гој ешшәк һәфтәдә бир күн мәним, галан күнләр сәнин олсун».

Вејсәл: - Ливи киши, һәмишәлик вердим сәнә.

ЕШШӘКДӘН КӘЛИР ВЕРКИСИ

Вахт вар иди һәр бир ишчидән кәлир веркиси тутурдулар.- «Ишләдинсә кәлир веркиси вермәлисән-принсипи һәкм сүрүрдү. Ешшәк ишләјирди. Одур ки, ешшәкләрә дә верки гојурдулар.

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар

Бир дөфә бир ешшәјин ағачдан асылдығыны көрдүм. Онун синәсиндә јазылмышдыр:- «Чох ишләдијимә бахмајараг мәнә һеч пул јазмырдылар. Амма мөндөн кәлир веркиси тәләб едирдиләр. Верки акенти мәнә гәбз көндәрди. Верки гәбзи мөктуб кими иди. Орада јазылмышды: - «Ја веркини вер, ја да өзүнү ас өлдүр».

«Мән саманы анчаг тапырдым. Саман јејиб, беркини нечә верә биләрдим. Одур ки, бачардығым ишдән јапышараг, ијкинчи тәклифи сечдим. Инди верки вермөкдөн азадам.»

ГОЧА АНА ҺӘКИМИН ГӘБУЛУНДА

Бир чаван оғлан гоча анасыны хәстәханаја- һәкимә көстөрмәјә апарыр. (Һәким көрүр ки, арвад гочалыб өлдән дүшүб).

Һәким: - Апарын јахшы-јахшы гуллуғ един.

Оғлу анасыны көтүрүб евә кәтирир.

Ана: - Ај оғул, һәким нә деди?

Оғлу: - Һәким деди ки, сәнин анан гочалыб, һеч бир хәстәлији јохдур, бир дө әлаvē етди ки, гоча арвад ја кәрә, ја әрә.

Ана: - Ај оғул, мөним дишим вар ки, кәрә јејәм.

ДИЛУВУ ЧЫХАРТ

Бир чаван кәлин хәстә анасыны һәкимә көстөрмәјә апарыр. Һәким елә билир ки, хәстә кәлиндир. Һәким тез нәбз өлчәни гулағына тахыб, кәлир кәлинин јанына: - Сојунун - дејир.

Кәлин: - Хәстә мән дејиләм – дедикдә һәким гоча арвада бахараг:

-Елә исә «дилуву чыхарт»- демишдир.

АНАЛОГУ ОЛМАЈАН ВИРУС (ВӘ САДЫГ ЧУҲУД)

Садыг адында бир киши аналогу олмајан бир хәстәханада јатыб, аналогу олмајан дәрманлар гәбул едиб, мүаличә олунуб. Гајыдыб рајона кәләндә ашкар олунуб ки, онда аналогу олмајан вирус вар.

Бир дәфә бир зијалы - (хәбәрчи) јолун ортасы илә ашағыја доғру гачырды. Мән ондан сорушдум: - Ај хәбәрчи, нә олуб, сәнин белә гачмағыны биринчи дәфәдир ки, көрүрәм.

Хәбәрчи: - Јухарыдан Садыг кәлир.

Мән: - Садыг кәләндә нә олар ки?

Хәбәрчи: - О, мәни көрәндә һәмишә гоһум дејиб, өпмәк истәјир. Инди чох горхурам ки, бирдән јенә өпәр. Ешитдијимә көрә онда аналогу олмајан вирус вар.

Мән: -Өзүнә гисмәт олсун-дејиб, аналогу олмајан бир јолла узаглашдым.

Гејд: Садыға һамы: - «Садыг киши јох, Садыг Чуһуд дејир. Чүнки о, бу ада јарашыр - чох јарашыр».

ҮЧ-ҮЧ КӘЛМӘЈИН

Сәрхош хәстә мүәјинә олунмаг үчүн һәкимин јанына кедир. О, һәкими ики көрүр.

Хәстә һәкимә: -Мәни һансыныз мүәјинә едәчәксиниз?

Һәким даһа артыг сәрхош олдуғу үчүн хәстәни үч көрүр. Одур ки, о, хәстәјә мүрачиәтлә: -Үч-үч кәлмәјин - дејир.

АЛМАС ВӘ БИРЧӨ

1932-чи илдә анадан олан јәһуди гадын Алмас мүһарибә заманы јетим галмыш вә бир нечә ил нәкәрчилик (евләрдә хидмәт) етдикдән сонра колхоза дахил олуб 20-25 ил ишләјир вә

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

тамам чандан дүшүр. О, пенсия идарәсинә кедәрәк төгаүдә чыхмаг үчүн көмәк истајир. Идарә ишчиләри Алмасдан јаш кағызы төлөб едирләр.

Алмас: - Метиркам јохдур дедикдә, идарәдә олан бир ишчи она мөсләһәт билир ки, сәни таныјан үч јашлы адам сәнин јашлы олдуғуну тәсдиг етсә, биз сәнә минимум төгаүд ајыраыг. Алмас үч јашлы киши тапыр.

I Даниел: - һәрби әлил.

II Иосиф: - јашлы мүәллим.

III Бирчә - јашлы сакин - гоншу.

Бир күн бу үч кишини ајрылыгда диндирилләр. Даниел: - Алмас мүһарибә вахты төзә чатмыш гыз иди. Мән ону севирдим. Мән мүһарибәјә кетдим, кәләндә даһа ону көрмәдим.

Иосиф: - Мүһарибә вахты о гыз көрпә - чатмыш бир гыз иди. О, гыз кәлиб бизим евин јанында чыр-чындырын ичиндә јатырды. Сонралар бу гыз колхозда ишләди. Инди башы хәстәләниб.

III киши Бирчә һагда бир гәдәр әтрафлы.

Бирчә бичлик билән бир киши иди. О, фикирләшир ки, Алмас пенсияја чыхса, даһа белә фүрсәт әлә кечмөјәчәк.

О, Алмасдан белә истифадә етмөјә башлады:

-Ахы мән шаһид дајансам, мәнә нә дејәрләр- горхурам. (Јәһуди олдуғу үчүн куја ки, горхур) Алмас башлајыр јалвармаға вә Бирчәјә хидмәт етмөјә. Бирчә киши Алмасы там хидмәтә һазырлајыр. Алмас Бирчә кишини 10-15 күн једирир, ичирдир жола салыр. Алмас севинир ки, һәр иш дүзәлиб.

Нәһајәт, о вахт чатыр ки, бир шаһидлик дә олса, Алмас төгаүдә чыха биләр.

Алмас Бирчә кишини чағырыб, (бир саат әввәл) јахшы једириб-ичирдир.

Бирчәјә нөвбә чатыр. Бирчә киши диндириләндә:

-«О, нара, мән нара, о дүнән срағакүнүн ушағыдыр. Мән нә билим о нә вахт доғулуб?» - дејир.

Мүнсифләр һејәти Алмаса: - Кет јашын тамам оlanda кәләрсән - дедиләр. Алмас о вахtdан сонра хәстә-хәстә беш ил ишләди.

КӨЗ-БӘДНӘЗӘР АНЛАЈЫШЫ

Халг арасында белә дејирләр: - Бу ушаға кез дәјиб.

«Кез дәјиб» - сөзүнүн биоложи изаһы. Биолокија елминә әсасән кездә мүхтәлиф биоложи шүалар вар. (хүсусилә фосфор).

Бир инсан мүәјјән бир объектә, башга бир инсанын сифәтинә, ја башга бир чанлыја бахдыгда, бу объектә шүа кәндәрир вә орадaн чаваб гәбул едир.

Мәсәлән, әкәр бир адам башга адамын алнына бахырса, о, јалныз шүаны о адамын алнына кәндәрир. Онда шүаны гәбул едән адам о дәгигә әлини алнына апарыр вә алныны јохлајыр.

Дејәк ки, бир адам, башга адамын пенчәјиндәки ләкәни көрүр вә һәмин нөгтәјә шүа кәндәрир. Шүаны гәбул едән адам тез әлини ләкәнин үстүнә гојур вә кез шүасынын ләкәјә зилләндијини билир. Демәли, кәздән бурахылан шүа һара кәндәрилирсә, кез јалныз ораны көрәр. Демәли, кездә биоложи шүа мөвчуддур. Шүанын тәсиредичи хассәси елмә, (хүсусән тибб елминә) инсанлара мәлумдур. Бәзи кәзләрдә бу тәсир даһа күчлүдүр. (хүсусилә көј кәзләрдә).

Әкәр белә кезү олан адам, јарашыглы-тотуг бир ушаға бахырса, демәли, о, ушағын палтарсыз әндамына тәсиредичи шүаны кәндәрир. Белә бир һикмәтли мәсәл сөјләјирләр.

Бир бәнна јекә бир дашы јарыб-јонмаг истәјирмиш, лакин дашы һеч чүр јара билмирди. Бир јолдан өтән кәлиб көрдү ки, бу

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

бәнна чох зүлүм чәкир. О даша бахыб: - Ә киши, бу даш нә јаман јекә дашдыр - дејиб араланыр.

Бәнна бир чәкич вуран кими даш парчаланыр. Бу вәзијјети кенардан изләјән башга бириси келиб көрүр ки, даш јарылыб. Сорущур: - Нечә олду ки, сән бу јекәликдәки дашы јара билдин?

Бәнна: - Бир киши бура кәлди вә дашын јекәлијинә диггәтлә бахды - мөһәттәл галды, аз сонра даш јарылды.

Бу сөздән сонра киши башыны тәрпәдәрәк:

-Демәли, о кишинин көзүндә вармыш, көзә бах еј -дејир. Аз вахтдан сонра бәнна ешидир ки, дашын јарылмасына сәбәб олан көзләр кор олубмуш.

Бу бәд нәзәрләри ушагдан узаглашдырмаг мөгсәдилә ушағын дөшүнә көзмунчуғу тахырлар вә ја ушаға чындыр палтар кејдириләр. Јарашыглы кениш ев тикән адамлар, евин ән јахшы көрүнән јериндә бујнуз асырлар.

Көзмунчуғунун тәсири нәдир?

Ушағын дөшүндә көзмунчуғуну көрән бәд нәзәрли адам ушаға диггәтлә бахмыш, чүнки о, ешидиб ки, көзмунчуғу көзү партладыр. О, бир аз кери чәкилиб- чыхыб кедир вә көзү тәсирсиз олур.

Мунчуг көзү гајтарды дејирләр. Ушаг бәд нәзәрдән узаг олду. Аллаһ бүтүн ушаглары бәд нәзәрдән узаг етсин. Амин!

ЈУХУ КӨРМӨ ҺАГДА МҮЛАНИЗӘЛӘР

Та гәдим дөврләрдән инсанлар јуху көрмәнин сәбәбләрини јозмаға чалышмышлар. О вахт хүсуси анлајышлара малик олан адамлар јухуну гисмән јоза билирдиләр. Бу адамларын әввәлинчи вә сонунчу сөзләри:- Сәнин јухуну Јусиф Пејғәмбәр хејирә јозсун- чүмләси илә битәрди. Јусиф Пејғәмбәр Фиронун- (Потифарын) јухусуну дүзкүн јозмуш вә зиндандан азад олмушдур.

Јусиф Потифарын јухусунун јозулмасынын Аллаһын әли илә олмасыны сөйләјәрмиш. Әлбәттә, јухунун дүзкүн јозулмасы Аллаһын рәји иләдир.

Аллаһ јуху көрән адамын башына көлөчөк һәр һансы хејир вә ја бәла һагда она хәбәрдарлыг едир. Бу чүр һадисәјә вајһ дејирләр. Белә хәбәрдарлыглар әсасән хәстә, әсәби вә ја меланхолик типли (бәдбин-мәјус) адамлара чатдырылыр. Чүнки бу адамлар белә вәзијәтләри даима дүшүнүрләр.

СӘСИН ДАЛҒА ОЛМАСЫ АНЛАЈЫШЫ

Инсан сәси биоложи далғадан ибарәтдир. Һәр бир инсанын сәсинин далға узунлуғу, рәгс тезлији вә тембри мүхтәлифдир.

Безән ики адамын (хүсусилә әкизләрин вә ја гоһумларын) сәси бир-биринә азачыг охшаја биләр.

Бир адам дикәр адамы чағырса, она далға көндәрир вә чаваб далғасы гәбул едир.

Белә бир мисал:-Дејирләр, Ломоносовун атасы бөјүк балыгчы аиләсиндән олуб. Бир дәфә Ломоносовун атасы нөдәнсә кечә дәрин чајда боғулуб өлүб. Үзкүчүләр нә гәдәр ахтарырлар ону тапа билмирләр. Белә бир вахтда Ломоносов јуху көрүрмүш. Балыгчылар көлиб Ломоносова хәбәр верирләр ки, атан чајда иткин дүшүб, тапа билмирик. Ломоносов чәлд јуху көрдүјү јери нишан верир: - Кедиң филан јери ахтарын.

Балыгчылар кедиб Ломоносовун атасынын мејитини оғлунун дедији јердән тапырлар. Демәли, ата боғулдуғу анда оғлуну көмәјә чағырмыш, она далға көндәрмишдир. Ломоносов јухуда атасынын боғулан әрәфәдә көндәрдији далғаны гәбул етмишдир. Аллаһ бу вәзијәти Ломоносова јухуда өјән етмишдир. Далғанын Ломоносова чатмасында Аллаһын әли (рәји) вардыр.

БӘС ЈУХУ ЈОЗАНЫН ИШИ НӘДИР?

Әлбәттә, јухујозанлар хејли төчрүбә топламыш вә һансы јухуну нечә јозачағыны әзбәрләмишдир.

БӘЗИ ЈУХУЛАР ҺАГДА ГЫСА МӘЛУМАТ

Јухуда

Ат көрмәк - јахшы әламәтдир.

Әт көрмәк - пис әламәтдир.

Үзүм мејвәси - аглаш әламәтидир.

Пул көрмәк - дарлыг әламәтидир.

Илан көрмәк - јахшы әламәтдир.

Тахыл-сүнбүл - боллуг әламәтидир.

Су көрмәк - ајдынлыгдыр.

Буланыг су - башын думанланар.

Ган көрмәк - мүһарибә, дава-далаш.

Алов көрмәк - исти, гураглыг.

Аг хәләтдә рәгс - кәфән.

Гара парча - кәдәр-гәм.

Учмаг - сағламлыг әламәтидир.

Гујуја салланмаг - үрәк гүсуру.

Јухуда далашмаг - шејтанчылыг.

Јухуда гачмаг - ајаглар јорғандан чөлдә оlanda.

Јухуда чәтин јеријирсә -ајагларына јорған сарыныб.

Јухуну азачыг јозан адамлар, өзләрини мөшһурлашдырмаг үчүн һәр јердә она верки верилдијини елан едир. Даһа чох пул гопармаг үчүн јуху көрәни көврәлдирләр. Сонра да: - Мән сәндән бу бәланы кәнар етдим дејирләр.

МҮНДӘРИЧАТ

Мүәллиф һаггында.....	3
Өз дүшүнчәләрим.....	5
Рәгәмләрин дилијлә.....	6
Тәмсиллә	
Бүлбүл вә гызылгуш.....	7
Гызылкүл вә кағыз күл.....	7
Алаг отунун фәхри.....	7
Надан мүнәччим.....	8
Аһәнкин гануну (аһәнк гануну).....	8
Ловға тојуг.....	9
Даш «сындыран» шүшә.....	10
Аспирант чаггал.....	10
Мәрузәчи.....	10
Күлә тәнә вуран бүлбүл.....	11
Күч алардын јериндән.....	11
Алма вә түнд соған.....	12
Нәзир јыған түлкү.....	13
Күлүн гарғаја бәнди.....	13
Гәрдәнин бајрагла бәһси.....	15
Јумористик шеирләр.....	16
Ики лүтүн сөһбәти.....	16
Иман апарыр.....	17
Ачкөз тачир.....	18
Мәни ләкәли көрүр, ләкәли күзкүн сәнин.....	19
Мән бурда олмајанда.....	20
Олмаз сөзүн кәсәри.....	21
Ит һүрәр, карван кечәр.....	22
Диши ағара галды, галмады хисләтиндән.....	23
Гатыға гара десә.....	24
Пешиманды ишиндән.....	25
Килејләрим	
Тәлејимдән килејли.....	28
Дүзү билмәдим.....	29
Шеирләримә «достларымын» рәји.....	29
Гоншум достум ола, ја да сирдашым.....	30
Бу ад күнүмдә.....	31
Фикирләшәндә.....	32

Сечилмиш шеирләр, күлмәчәләр, кез, јуху, јозмалар

Нифрәтләре сән дөзәсән.....	33
Инди билдим гочалмышам.....	34
Лирик шеирләр	
Пиранеди бу.....	35
Де инди баш нејләсин.....	35
Бәри төвилләр	
Фәрәләрин сөһбәти	37
Күсүлүләр.....	37
Ејләрем.....	38
Хатирә шеирләр	
Анамын аглаш сәси.....	40
Еле бу анама күл бағышладым.....	41
Тај олду кетди.....	42
Нәвәләримә.....	42
Исраилдән гызыма мәктуб.....	43
Мәни сәндән сорушсалар.....	44
Көрдүкләрим, ешитдикләрим, дүшүндүкләрим	
Хошбәхт көрмәдим һеч мән бир севәни.....	46
Јәһуди дилиндә шеирләр	
Вогосундут ә Әһмәд.....	50
Чи винрүм чи корпо әји хору бәбәһо.....	51
Шеирләр	
Бивәфаја јар олмарам.....	54
Дедиләр.....	55
Дост тапмышды мәни кәдәр өзәлдән.....	57
Даныш.....	58
Дан улдузу, бир дө мән.....	59
Гору өзүнү кәл сән.....	60
Өмрүмү гајтар кери.....	61
Гочалығын фачиәси(кичик поема)	63
Мүһарибә.....	68
Һитләрчи фашисти тәслим көрәндә	71
Күлмәчәләр	73
Јағыш вә өрдәк.....	76
Донуз балалары.....	76
«Голчомаг» әрәм.....	77
Аз данышан һәким вә аз данышан хәстә.....	77

Ики гардаш.....	78
Кечел дәрман билди.....	78
Тәнбөл фајтончу.....	79
Вәли мүәллим јохламада.....	83
Нәбинин корун маһнысыны охумасы.....	84
Нәбинин даһа бир маһнысы.....	85
Әләкбәр вә маариф мүдири.....	85
Дипломуна бах.....	86
Исчијә мүәллим вә тој мәчлиси.....	87
Чибиm чырылар.....	88
Чүмлә дејирәм.....	88
Нәби мүәллим вә маариф мүдири.....	89
Ешшәк налынын севинчи.....	95
Сәдинин бир һекајәти.....	96
Шапкачы һәсән шапка тикир.....	96
Шекспир театрда.....	98
Касыб һәччә кетди.....	98
Молланын арвады вә оғрулар.....	98
Молланын банлајан тојуға дуасы.....	99
Молланын чәрәз јемәси.....	100
Молла гонаг кедир.....	100
Молланын ешшәк барәдә тапшырығы.....	101
Молланын ешшәклә мүғавиләси.....	101
Молланын арвады вә лотулар.....	102
Молланын өз арвадыны тәрифләмәси.....	102
Чамаатын ағзыны бағламағ олмаз.....	103
Ангыр верим.....	104
һамајак телевизор алыб.....	104
һамајак кәлләни мүәјинә едир.....	105
һамајак бары чәкир.....	106
Аббасы ахтаран ушағ.....	106
Мәнә дә әл вур, мән дә кедим.....	107
Свежыј толғко ја.....	107
Бобул дуз сатыр.....	108
Чапых Мәммәдијәнин чарлығы.....	108
Јәһудиләр секс һағда.....	109
Габровалы кишинин өз арвадына мәсләһәти.....	110
О да ијләнир.....	110

**Сечилмиш шеирләр,
күлмәчәләр, көз, јуху, јозмалар**

Атачан, сағдакы мәнәм.....	110
Атасы «па..а...» чавабыны јазыр.....	111
Оғрулар сәркидә.....	111
Блез паскал.....	111
Түлкү вә гурд.....	112
Кешиш вә сөјүшкән киши.....	113
Дәлләк вә гулаглар.....	113
Дәлләк вә јенијетмә.....	114
Әләскәр вә папағы.....	114
Ашыг Әләскәр вә күчә ушаглары.....	115
Маро вә саһә мүвәккили.....	115
Котлет әһвалаты.....	116
Котлет илә Әфсәрин фәрги.....	117
Јумурта илә әрә кетмәк үсулу.....	117
Әфәл оғлу әфәл.....	118
Апармырам, вәссалам.....	118
Мухо вә Милко.....	119
Суворов вә забит.....	120
Ики кар сәһбәт едир.....	120
Тутарлы јалан.....	121
Сәлүм вә 12,5 арвад.....	122
Будур бах.....	122
Арвады өлдүрмәјин јахшы үсулу.....	123
Сосон вә Хатирә	
Сосон (сосо) вә Хатирә (хохо).....	125
Нүсрәт вә Әсли.....	125
Кенканын «көзәллији».....	126
Дејәсән дири тутмаг истәјирләр.....	126
Көр мәним өкүзләрим дә көрүнүрмү?	126
Марк Твен Сезарын бүстүндә.....	128
Марк вә нишанчы.....	128
Марк Твен вә ити.....	128
Гапыја јазачаглар.....	129
Јохонсон вә Варлинсон гоншулары.....	129
Јаланчылар вә доғручулар шәһәри.....	129
Хидмәтчимизин көзләри кечә дә көрүр.....	130
Күл мәним тәпәмә.....	130

Даһа дүшмөҗөчөҗөм.....	131
Сталин вә узанмыш өкүз.....	132
Ејнштејн вә кезелчө.....	132
Ејнштејнин һәрәкәтә кәтирилмәси.....	133
Исаак Нјутонун чох билмишлији.....	133
Бош јер көрүб бутка ачачаглар.....	134
Фершил Изгија вә хәстә.....	135
Изгијаны ахтарырлар.....	136
Артист Поладов јохламада.....	136
Поладов јохламада.....	137
Ливинин ешшәји.....	138
Ешшәкдән кәлир веркиси.....	138
Гоча ана һәкимин гәбулунда	139
Дилуву чыхарт.....	139
Аналогу олмајан вирус.....	140
Үч-үч кәлмәјин.....	140
Алмас вә Бирчө.....	140
Көз-бәднәзәр анлајышы.....	142
Јуху көрмә һагда мулаһизәләр.....	143
Сәсин далға олмасы анлајышы.....	144
Бәс јуху јозанын иши нәдир?	145
Бәзи јухулар һагда гыса мөлумат.....	145

һазыр деопозитивләрдән чап олунмушдур.

Чапа верилмишдир 21.07.2017

Физики чап вәрәги 9,4. Сифариш 09. Нүсхә 100

Гијмәти мугавилә јолу илә

Азәрбајчан Республикасы

«Минкәчевир Полиграфија Мүәссисәси» ММЧ

Д.Әлијева күчәси 1а

